
ROKASGRĀMATA PAR PARASTO LIKUMDOŠANAS PROCEDŪRU

Celvedis par to, kā Eiropas Parlaments darbojas kā viens no diviem likumdevējiem

2019. gada novembris

ES iekšpolitikas ģenerāldirektorāts
Likumdošanas un komiteju koordinācijas direktorāts
Likumdošanas jautājumu nodaļa (LEGI)

Šīs rokasgrāmatas mērķis ir informēt Parlamenta deputātus un darbiniekus. To ir sagatavojusi Likumdošanas jautājumu nodaļa (LEGI), un tā neskar nevienu Parlamenta paustu nostāju. Tās reprodukcija un tulkošana nekomerciālos nolūkos ir atļauta, norādot avotu, kā arī iepriekš par to informējot Eiropas Parlamentu un nosūtot tam vienu eksemplāru. © Eiropas Savienība, 2019.

LEGI.Unit@europarl.europa.eu

PRIEKŠVĀRDS

Mums, priekšsēdētāja vietniekiem, kas Eiropas Parlamentā ir atbildīgi par samierināšanu, un Komiteju priekšsēdētāju konferences priekšsēdētājai, ir gandarijums, ka varam jums piedāvāt iepazīties ar šo *atjaunināto rokasgrāmatu par parasto likumdošanas procedūru*, ko sagatavojuši Likumdošanas jautājumu nodaļa. Šīs rokasgrāmatas mērķis ir sniegt praktisku informāciju par to, kā Parlaments organizē savu darbu saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru.

Astotā sasaukuma laikā notika vairāki būtiski pavērsieni, tostarp tika noslēgts Iestāžu nolīgums par labāku likumdošanas procesu, kas stājās spēkā 2016. gada aprīlī, un tika veikta vispārēja Parlamenta reglamenta pārskatišana — jaunā redakcija stājās spēkā 2017. gada janvārī.

Ir svarīgi, lai visi attiecīgie dalībnieki Parlamentā zinātu procedūras nolūkā vēl vairāk nostiprināt Parlamenta kā viena no likumdevējiem lomu ES tiesību aktu pieņemšanā un palielināt demokrātisko leģitimitāti.

Tādēļ iesakām iepazīties ar šo rokasgrāmatu visiem deputātiem, darbiniekiem un visiem citiem, kuri ir ieinteresēti Parlamenta likumdošanas darbā.

© Eiropas Parlaments (2017)

Katarina BARLEY, Nicola BEER, Mairead McGUINNESS,

Par samierināšanu atbildīgās priekšsēdētāja vietnieces

Antonio TAJANI

Komiteju priekšsēdētāju konferences
priekšsēdētājs

SATURS

1.	IEVADS	1
2.	GALVENIE DALĪBΝIEKI UN VIŅU LOMA PARASTAJĀ LIKUMDOŠANAS PROCEDŪRĀ	3
2.1.	Parlaments	3
2.2.	Padome	4
2.3.	Komisija	5
2.4.	Citi ar parasto likumdošanas procedūru saistīti institucionālie dalībnieki	7
3.	PARASTĀ LIKUMDOŠANAS PROCEDŪRA.....	10
3.1.	Leģislatīva akta priekšlikuma iesniegšana.....	10
3.2.	Pirmā lasījuma posms	12
3.2.1.	Parlamenta pirmais lasījums.....	13
3.2.2.	Padomes pirmais lasījums	19
3.3.	Otrā lasījuma posms	21
3.3.1.	Parlamenta otrs lasījums.....	22
3.3.2.	Padomes otrs lasījums	23
3.4.	Samierināšana un trešā lasījuma posms	23
4.	IESTĀŽU SARUNAS	25
4.1.	Ievads	25
4.2.	Trialogi.....	27
4.3.	Iestāžu sarunu sākšanas procedūra	28
4.3.1.	Parlaments.....	28
4.3.2.	Padome.....	31
4.3.3.	Komisija	31
4.4.	Iestāžu sarunu dalībnieki	32
4.4.1.	Parlaments.....	32
4.4.2.	Padome.....	32
4.4.3.	Komisija	32
4.5.	Parlamenta darba pārredzamība un veidi, kā nodrošināt pārskatatbildību	35
5.	SAMIERINĀŠANAS PROCEDŪRAS SĪKS APRAKSTS.....	37

6.	PIEŅEMTĀ TEKSTA GALĪGĀ PĀRBAUDE, PARAKSTIŠANA UN PUBLICĒŠANA	40
6.1.	Galīgā juridiski lingvistiskā pārbaude	40
6.2.	Parakstīšana	41
6.3.	Publicēšana	41
7.	CITAS PROCEDŪRAS, KURĀS PARLAMENTS IR IE SAISTĪTS	42
7.1.	Īpašas likumdošanas procedūras.....	42
7.1.1.	Apspriešanās.....	42
7.1.2.	Piekrišana	43
7.2.	Deleģētie un īstenošanas akti.....	43
8.	IESTĀŽU NOLĪGUMS PAR LABĀKU LIKUMDOŠANAS PROCESU	45
9.	PARASTĀ LIKUMDOŠANAS PROCEDŪRA SKAITĀOS	48
10.	TERMINOLOGIJA	52
11.	NODERĪGAS SAITES.....	56
I	PIELIKUMS. Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. pants	60
II	PIELIKUMS. Reglamenta panti par parasto likumdošanas procedūru.....	62
III	PIELIKUMS. Rīcības kodekss sarunu vešanai saistībā ar parasto likumdošanas procedūru.....	72
IV	PIELIKUMS. Padomes prezidentūru secība.....	75
V	PIELIKUMS. Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības — ietekme uz parastajā likumdošanas procedūrā izmantotajiem vairākumiem un obligātajiem minimumiem	76

1. IEVADS

Ar Lisabonas līgumu koplēmuma procedūra¹ tika oficiāli pārdēvēta par parasto likumdošanas procedūru (LESD 294. pants²) un kļuva par standarta procedūru tiesību aktu pieņemšanai Eiropas Savienības līmenī, aptverot lielāko daļu Savienības darbības jomu (skatīt 1. ierāmējumu).

Parastās likumdošanas procedūras pamatā ir līdztiesības princips starp Eiropas Parlamentu, kas ievēlēts tiešās vēlēšanās un pārstāv Savienības iedzīvotājus, un Padomi, kura pārstāv dalībvalstu valdības. Pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, abi likumdevēji kopīgi pieņem tiesību aktus. Neviens no tiem nevar pieņemt tiesību aktu bez otra piekrišanas, un abiem likumdevējiem ir jāapstiprina identisks teksts. Šādu vienošanos var panākt katrā no trijiem iespējamiem parastās likumdošanas procedūras lasījumiem. Ja likumdošanas priekšlikums tiek noraidīts kādā no procedūras posmiem vai ja Parlaments vai Padome nevar panākt kompromisu — priekšlikums nav pieņemts un procedūra beidzas.

Šīs rokasgrāmatas mērķis ir sniegt praktisku pārskatu par parasto likumdošanas procedūru kā galveno likumdošanas procedūru Savienības tiesību aktu pieņemšanai. Rokasgrāmatas sākumā ir divas vispārīgas nodaļas, kurās sniegs ieskats par dažādiem dalībniekiem un to lomu procedūrā (2. nodaļa) un dažādos procedūras posmos (3. nodaļa). 4. nodaļā ir sīkāk apskatīts tas, kā notiek iestāžu sarunas (kā Parlaments saņem mandātu un kas notiek trialogos), kam seko informācija par samierināšanas procedūru (5. nodaļa) un, visbeidzot, pieņemtā teksta parakstīšanu un publicēšanu (6. nodaļa).

Rokasgrāmatas 8. nodaļā ir sniegta sīkāka informācija par pārskatīto lestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu, kurš stājās spēkā 2016. gada 13. aprīlī un kurš ievērojami ietekmēja to, kā Parlaments, Padome un Komisija strādā kopā, izklāstot vairākas iniciatīvas un procedūras nolūkā panākt labāku likumdošanas procesu.

Visbeidzot, rokasgrāmata ir papildināta ar īsu pārskatu par citām attiecīgām procedūrām, kurās Eiropas Parlaments piedalās (7. nodaļa), nodaļu, kur ir sniegti attiecīgie statistikas dati par parasto likumdošanas procedūru (9. nodaļa), un glosāriju, kur apkopoti termini, saīsinājumi un akronīmi (10. nodaļa). Pielikumos cita starpā atradīsiet pašus svarīgākos noteikumus saistībā ar parasto likumdošanas procedūru, kā aprakstu par to, kādi vairākumi un obligātie minimumi saistībā ar parasto likumdošanas procedūru dažādās situācijās būs vajadzīgi pēc *Brexit*.

¹ Praksē oficiālā termina "parastā likumdošanas procedūra" vietā joprojām tiek bieži lietots termins "koplēmuma procedūra".

² Līgums par Eiropas Savienību (turpmāk "LES") un Līgums par Eiropas Savienības darbību (turpmāk "LESD"). Skatīt LESD 294. pantu I pielikumā.

1. ierāmējums. Galvenie pavērsiena punkti: no koplēmuma procedūras līdz parastajai likumdošanas procedūrai

Līgumi

- **Māstrihtas līgums, 1993. gada novembris:** tiek ieviesta koplēmuma procedūra, kas attiecās uz ierobežotu skaitu politikas jomu (galvenokārt iekšējo tirgu).
- **Amsterdamas līgums, 1999. gada maijs:** koplēmuma procedūra tiek vienkāršota, un ir iespējams noslēgt vienošanās pirmajā lasījumā. Tās piemērošanas joma tiek paplašināta līdz vairāk nekā 40 juridiskajiem pamatiem (tostarp transportu, vidi, tieslietām un iekšlietām, nodarbinātību un sociālajām lietām).
- **Nicas līgums, 2003. gada februāris:** koplēmuma procedūras piemērošanas joma tiek paplašināta, iekļaujot jaunas jomas.
- **Lisabonas līgums, 2009. gada decembris:** koplēmuma procedūra tiek oficiāli pārdēvēta par parasto likumdošanas procedūru, un tā attiecas uz 85 Savienības rīcības jomām (tostarp lauksaimniecību, zivsaimniecību un kopējo zivsaimniecības politiku).

Iestāžu nolīgumi

- **Kopīgā deklarācija par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem, 2007¹:** paredz koplēmuma procedūras darbības praktiskos aspektus. 1999. gadā pieņemtā deklarācija tika pārskatīta 2007. gadā, skaidri norādot uz trialoga sistēmas nozīmīgumu visā koplēmuma procedūrā.
- **Pamatnolīgums par Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas attiecībām, 2010²:** nosaka pasākumus, kuru mērķis ir paplašināt dialogu starp Parlamentu un Komisiju, uzlabot informācijas plūsmu un sadarbību attiecībā uz procedūrām un plānošanu; ietver noteikumus par Komisijas sanāksmēm ar ekspertiem, konfidenciālas informācijas nosūtīšanu Parlamentam, sarunām par starptautiskiem nolīgumiem un to noslēgšanu un Komisijas darba programmas grafiku.
- **Iestāžu nolīgums par labāku likumdošanas procesu, 2016³:** nolīgums starp Parlamentu, Padomi un Komisiju, kurš stājās spēkā 2016. gada aprīlī un aizstāja iepriekšējo 2003. gada nolīgumu. Tajā ir izklāstītas vairākas iniciatīvas un procedūras, par kurām visas trīs iestādes vienojās, lai panāktu labāku likumdošanas procesu, pievēršoties jautājumam par plānošanu, labākiem likumdošanas procesa instrumentiem, tostarp ietekmes novērtējumiem un apspriešanos ar sabiedrību un ieinteresētajām personām, juridiskā pamata izvēli, deleģētajiem un īstenošanas aktiem, pārredzamību, īstenošanu un vienkāršošanu.

¹ Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2007. gada 30. jūnija Kopīgā deklarācija par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem. [OVC 145, 30.6.2007., 5. lpp.](#)

² Pamatnolīgums par Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas attiecībām. [OVL 304, 20.11.2010., 47. lpp.](#)

³ 2016. gada 13. aprīļa iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu. [OVL 123, 12.5.2016., 1. lpp.](#)

2. GALVENIE DALĪBNIEKI UN VIŅU LOMA PARASTAJĀ LIKUMDOŠANAS PROCEDŪRĀ

2.1. Parlaments

Parlamenta ikdienas darba norise, tostarp iekšējā organizācija un lēmumu pieņemšanas procedūras, ir noteikta tā **reglamentā**. Parlamentā likumdošanas darbu veic atbildīgā(-ās)¹ Parlamenta komiteja(-as).² Katrs komitejai nodots likumdošanas priekšlikums (parasti pēc komitejas koordinatoru lēmuma) tiek piešķirts kādai politiskajai grupai, kas izraugās **referentu**, kuram komitejas vārdā ir jāsagatavo ziņojums. Pārējās politiskās grupas var iecelt ēnu **referentus**, kuri komitejā koordinē viņu nostāju par attiecīgo jautājumu.

Priekšsēdētājs ir atbildīgs par komitejas un tās koordinatoru sanāksmju vadīšanu. Priekšsēdētājs nosaka balsošanas procedūras un lemj par grozījumu pieņemamību. Priekšsēdētājs arī vada iestāžu sarunas.

Sākoties sasaukumam, katra politiskā grupa var vienu deputātu iecelt komitejā par **koordinatoru**. Koordinatori sanāk slēgtā sēdē (*'in camera'*) bieži vien komitejas sanāksmju laikā. Komiteja var viņiem deleģēt pilnvaras lemt par ziņojumu un atzinumu piešķiršanu politiskajām grupām, uzklausīšanu organizēšanu komitejā, pētījumu pasūtīšanu, komitejas delegācijām un citiem būtiskiem jautājumiem vai tādiem jautājumiem, kas ir saistīti ar komitejas darba organizāciju.

Iestāžu sarunās pirmajā un otrajā lasījumā Parlamentu pārstāv **sarunu grupa**, kuru vada referents un kuras priekšsēdētājs ir atbildīgās komitejas priekšsēdētājs vai komitejas priekšsēdētāja izraudzīts priekšsēdētāja vietnieks. Sarunu grupā ir vismaz ēnu referenti no katras politiskās grupas, kura vēlas piedalīties (Reglamenta 74. pants). Sīkāku informāciju par iestāžu sarunām skatīt 4. nodalā.

Parlamenta komitejām un deputātiem, kuri tajās strādā, likumdošanas darbā administratīvi palīdz komiteju sekretariāti (kuri organizē komiteju sanāksmes un plānojumu, kā arī sniedz atbalstu un padomus par komitejas darbību), politisko grupu padomdevēji (kas sniedz atbalstu un padomus savas grupas koordinatoram un deputātiem), deputātu palīgi un citi Parlamenta dienesti, tostarp Likumdošanas jautājumu nodaļa (LEGI), Juridiskais dienests, Tiesību aktu direktorāts, politikas departamenti, Eiropas Parlamenta Izpētes dienests (EPRS), EP Preses dienests, kā arī Rakstiskās tulkošanas ģenerāldirektorāts un Mutiskās tulkošanas ģenerāldirektorāts. Trešajā lasījumā LEGI koordinē administratīvu palīdzību Parlamenta delegācijai Samierināšanas komitejā.

¹ Dažkārt to dēvē arī par vadošo komiteju, skatīt 6. ierāmējumu 3.2.1. iedaļā.

² Parlamenta Reglamenta VI pielikumā ir izklāstītas katras Parlamenta pastāvīgās komitejas pilnvaras un pienākumi (kopā ir 20 komiteju).

2. ierāmējums. Parlamenta politiskās struktūrvienības

Priekšsēdētāju konferenci (Reglamenta 26. un 27. pants) veido Parlamenta priekšsēdētājs un politisko grupu priekšsēdētāji. Tā ir atbildīga par Parlamenta vispārējo politisko pārvaldību un tā darbības politiskajiem aspektiem, tostarp Parlamenta darba organizāciju, attiecībām ar pārējām Eiropas Savienības iestādēm un struktūrām, kā arī attiecībām ar valstīm, kas nav ES dalībvalstis. Tās sanāksmes notiek Strasbūras plenārsēžu nedēļā un nedēļā pirms tam (parasti ceturtdienās no rīta).

Prezidiju (Reglamenta 24. un 25. pants) veido Parlamenta priekšsēdētājs, 14 priekšsēdētāja vietnieki (trīs no kuriem ir atbildīgi par samierināšanu) un pieci kvestori, kuriem ir padomdevēju statuss. Tas skata ar iestādes darbu saistītus administratīvus un finansiālus jautājumus. Tā sanāksmes parasti notiek Strasbūras sesiju laikā pirmdienas vakarā.

Komiteju priekšsēdētāju konferenci (Reglamenta 29. pants) veido visu pastāvīgo un īpašo Parlamenta komiteju priekšsēdētāji. Tā uzrauga komiteju darba norisi un nodrošina to sadarbību un koordināciju. Tā arī iesniedz ieteikumus Priekšsēdētāju konferencei cita starpā par gaidāmo plenārsesiju darba kārtības projektiem. Tās sanāksmes parasti notiek Strasbūras sesiju laikā pirmdienās. Komiteju priekšsēdētāju konferences locekļi ievēlē priekšsēdētāju, kura pilnvaru termiņš ir divarpus gadi.

2.2. Padome

Padome pārstāv dalībvalstu valdības. To veido visu ES valstu ministri, kuri satiekas dažādos sastāvos atkarībā no tematiskās jomas, lai pieņemtu tiesību aktus un koordinētu politiskās nostādnes. Padome likumdošanas funkciju pilda kopīgi ar Parlamentu (LES 16. panta 1. punkts). Tā strādā trijos līmeņos: **darba grupas** sagatavo Eiropas Savienības dalībvalstu valdību pastāvīgo pārstāvju komitejas (**COREPER**) darbu, kura cita starpā sagatavo dažādu **Padomes** sastāvu darbu.

Sanāksmes, kas notiek visos trijos līmeņos, vada dalībvalsts, kurai tobrīd ir **Padomes** sešu mēnešu rotējošās **prezidentvalsts** pilnvaras.¹

Padomes sanāksmu darba kārtības atspoguļo COREPER un attiecīgo darba grupu un komiteju paveikto. Darba kārtībās ir **A jautājumi**, kurus apstiprina bez diskusijām pēc COREPER vienošanās, un **B jautājumi**, kas tiek apspriesti.

COREPER sanāk divos sastāvos.

COREPER II: to veido pastāvīgie pārstāvji Eiropas Savienībā un vada tās valsts pastāvīgais pārstāvis, kura ir Padomes prezidentvalsts. Tā sagatavo 4 dažādu Padomes sastāvu darbu: ekonomika un finanses, ārlietas, vispārējās lietas, tieslietas un iekšlietas. Tās darbu sagatavo t. s. **Antici grupa**.

¹ Izņemot Ārlietu padomi, kuru parasti vada augstais pārstāvis, Padomes prezidentūra pēc rotācijas principa pāriet no vienas ES dalībvalsts citai reizi sešos mēnešos (no 1. janvāra līdz 30. jūnijam vai no 1. jūlija līdz 31. decembrim). Prezidentvalsts vada Padomes un tās sagatavošanas struktūru sanāksmes un pārstāv Padomi attiecībās ar pārējām ES iestādēm. Rotējošās prezidentūras secību nosaka Padome (skatīt sarakstu IV pielikumā).

COREPER I: to veido pastāvīgo pārstāvju Eiropas Savienībā vietnieki un vada tās valsts pastāvīgā pārstāvja vietnieks, kura ir Padomes prezidentvalsts. Tā sagatavo 6 dažādu Padomes sastāvu darbu: lauksaimniecība un zivsaimniecība¹, konkurētspēja, izglītība, jaunatne, kultūra un sports, nodarbinātība, sociālā politika, veselība un patērētāju aizsardzība, vide, transports, telekomunikācijas un enerģētika. Tās darbu sagatavo t. s. **Mertens grupa**.

Kā jau minēts, COREPER darbu savukārt sagatavo vairāk nekā 150 darba grupas un komitejas, kuras tiek dēvētas par Padomes darba sagatavošanas struktūrām. Šīm struktūrām ir līdzīga loma kā Parlamenta komitejām, proti, tās regulāri sanāk, lai izskatītu likumdošanas priekšlikumus, un veic cita veida sagatavošanas darbu, lai sagatavotu pamatu Padomes lēmumiem.

Lielāko daļu darba grupu un komiteju, kurās ir eksperti no visām dalībvalstīm, atbilstoši tematiskajiem jautājumiem izveido COREPER atkarībā no tā, kuras tematiskās jomas Padomes sastāvam tās sniedz atbalstu.²

Padomes lēmumu pieņemšanas procedūru satvars un principi ir noteikti tās **reglamentā**.³ Padomes Ģenerālsekretariāts, līdzīgi kā Parlamenta Ģenerālsekretariāts, nodrošina Padomes lēmumu pieņemšanas procesa koordināciju. Tam ir svarīga nozīme kā juridiskajam padomniekam (ar Juridiskā dienesta starpniecību), loģistikas nodrošinātājam, reģistratoram (institucionālā atmiņa) un starpniekam. Tas sniedz nozīmīgu atbalstu prezidentvalstīm.

2.3. Komisija

Komisija pārstāv Eiropas Savienības vispārējas intereses kopumā (pretstatā atsevišķu dalībvalstu interesēm) un ir atbildīga cīta starpā par tiesību aktu ierosināšanu, lēmumu īstenošanu, Savienības tiesību aktu piemērošanas un Savienības Līgumu ievērošanas uzraudzību. Komisiju veido **komisāru kolēģija**, kurā ir Komisijas priekšsēdētājs un 27 komisāri, proti, pa vienam komisāram no katras dalībvalsts.⁴ Koleģialitāte, saskaņā ar kuru visi Komisijas locekļi ir kopīgi atbildīgi par pieņemtajiem lēmumiem un veiktajiem pasākumiem, ir galvenais princips, kas ir pamatā visām lēmumu pieņemšanas procedūrām Komisijā, neatkarīgi no tā, vai tas notiek likumdošanas priekšlikumu sagatavošanas laikā (piemēram, dienestu savstarpējo konsultāciju laikā vai komisāru

¹ Veterināros un fitosanitāros jautājumus, kā arī visus dosjē saistībā ar kopējo zivsaimniecības politiku sagatavo COREPERI. Daļu no Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes darba, proti, visus dokumentus saistībā ar kopējo lauksaimniecības politiku, tomēr sagatavo īpašā lauksaimniecības komiteja (SCA).

² Atsevišķas komitejas, piemēram, Ekonomikas un finanšu komiteja, Tirdzniecības politikas komiteja un Politikas un drošības komiteja, ir izveidotas tieši ar Līgumiem, starpvaldību lēmumiem vai Padomes lēmumiem. Šīs komitejas galvenokārt ir pastāvīgas, un tām bieži ir iecelts vai ievēlēts priekšsēdētājs. Turklat īpašam nolūkam var izveidot *ad hoc* komitejas, un tās var savu darbību beigt, kad to uzdevums ir izpildīts.

³ Padomes 2009. gada 1. decembra Lēmums 2009/937/ES, ar ko pieņem Padomes reglamentu, [OVL 325, 11.12.2009., 35.lpp.](#)

⁴ Saskaņā ar Līgumiem no 2014. gada 1. novembra Komisijas sastāvā vajadzētu būt tādam komisāru skaitam, kas atbilst divām trešdaļām dalībvalstu, ja vien Eiropadome ar vienprātīgu balsojumu nenolemj šo skaitu grozīt (LES 17. panta 5. punkts). Eiropadome 2013. gada maijā nolēma, ka pagaidām Komisijas locekļu skaits joprojām būs tāds pats kā dalībvalstu skaits.

biroju sanāksmēs) vai iestāžu sarunu laikā. Komisijas lēmumu pieņemšanas procedūru satvars un principi ir noteikti tās **reglamentā**.

2014. gada novembrī priekšsēdētājs Junkers nolēma Komisiju organizēt citādi, nekā tas tika darīts iepriekš, ieceļot 7 priekšsēdētāja vietniekus, kas savā atbildības jomā rīkojas priekšsēdētāja vārdā. Priekšsēdētāja vietniekiem ir uzticēti precīzi definēti prioritārie projekti, un viņi vada un koordinē visas Komisijas darbu galvenajās jomās, kuras ir minētas Komisijas priekšsēdētāja politiskajās pamatnostādnēs¹.

Līgums Komisijai piešķir gandrīz monopolu attiecībā uz likumdošanas iniciatīvu (LES 17. panta 2. punkts).² Komisija tādējādi ir atbildīga par gandrīz visu ierosināto leģislatīvo aktu sagatavošanu, īpaši to aktu sagatavošanu, uz kuriem attiecas parastā likumdošanas procedūra. Lai sagatavotu likumdošanas priekšlikumu, Komisija veic plašu apspriešanos ar ieinteresētajām personām un sabiedrību, ķem vērā ekspertu ziņojumus, var pieņemt **zaļās un baltās grāmatas**³ (lai gan tā to nedara sistematiski) utt. Turklāt tā veic ietekmes novērtējumu, lai analizētu ierosinātā pasākuma tiešo un netiešo ietekmi.⁴

Komisijas priekšlikumu pieņem komisāru kolēģija, pamatojoties vai nu uz rakstisku procedūru (diskusijas starp komisāriem nenotiek), vai arī uz mutisku procedūru (dosjē apspriež komisāru kolēģijā).

Priekšlikumu iesniedz vienlaicīgi Eiropas Parlamentam un Padomei, kad arī sākas parastā likumdošanas procedūra.⁵ Kā paskaidrots sīkāk 3. ierāmējumā, Komisija jebkurā brīdī var mainīt vai atsaukt savu priekšlikumu, bet ievērojot konkrētus nosacījumus, ja vien Padome vēl nav rīkojusies (t. i., pirms Padome pieņem savu nostāju pirmajā lasījumā).

Visā likumdošanas procedūras laikā Komisija atbalsta abus likumdevējus, sniedzot tehniskus skaidrojumus un darbojoties kā godprātīgs starpnieks un sarunu virzītājs iestāžu sarunās.

¹ Skatīt paziņojumu C(2014)9004 par Eiropas Komisijas darba metodēm 2014.–2019. gadā.

² Skatīt 5. ierāmējumu 3.1. iedaļā par iniciatīvas tiesībām ierosināt Savienības tiesību aktus.

³ Zaļās grāmatas ir Komisijas dokumenti, kuru mērķis ir Eiropas līmenī veicināt diskusijas par noteiktiem tematiem. Tajās iesaistītās struktūras vai personas tiek aicinātas piedalīties apspriešanas procesā. Zaļajām grāmatām var sekot priekšlikumi leģislatīvai rīcībai, kas tiek izklāstīti baltajās grāmatās. Baltās grāmatās ir priekšlikumi ES rīcībai konkrētā jomā, dažkārt pamatojoties uz zaļo grāmatu. Mērķis ir sākt debates ar sabiedrību, ieinteresētajām personām, Parlamentu un Padomi, lai veicinātu politisku vienprātību.

⁴ Paziņojumā [C\(2014\)9004](#) par Eiropas Komisijas darba metodēm 2014.–2019. gadā ir minēts: "Visām iniciatīvām, kurām varētu būt būtiska tieša ekonomiskā, sociālā vai vidiskā ietekme, būtu jāpievieno ietekmes novērtējums un pozitīvs atzinums no letekmes novērtējuma padomes. Šis princips attiecas arī uz deleģētajiem un īstenošanas aktiem, kuriem ir sagaidāma būtiska ietekme." Tomēr faktiski šīs rokasgrāmatas publicēšanas brīdī daudziem tiesību aktu priekšlikumiem nebija pievienoti ietekmes novērtējumi ([skatīt Parlamenta darbības pārskatu par parasto likumdošanas procedūru 2014.–2016. gadā](#)).

⁵ Saskaņā ar Lisabonas līguma Prokolu Nr. 2 Komisijai ir jānosūta tiesību akta projekts valstu parlamentiem tajā pašā laikā, kad to nosūta likumdevējiem, un tie astoņu nedēļu laikā var sniegt pamatotus atzinumus par tiesību akta projekta atbilstību subsidiaritātes principam. Sīkāku informāciju skatīt 2.4. iedaļā.

3. ierāmējums. Atsaukšana

Tiesas prakse ir apstiprinājusi Komisijas tiesības atsaukt savus likumdošanas priekšlikumus saskaņā ar īpašiem nosacījumiem. Tiesa 2015.gada 14.aprīla spriedumā (lieta C-409/13) izanalizēja un tādējādi precizēja, kāda ir piemērošanas joma Komisijas tiesībām atsaukt savus likumdošanas priekšlikumus saskaņā ar LESD 293. panta 2. punktu.

Tiesa atgādināja, ka Komisijas tiesības jebkurā laikā atsaukt savu priekšlikumu, kamēr turpinās Savienības leģislatīvā akta pieņemšanas procedūra un Padome nav pieņēmusi lēmumu (t. i., pirms Padomes pirmā lasījuma nostājas), tieši izriet no Komisijas iniciatīvas tiesībām. Tomēr tā precizēja, ka tās nav "veto tiesības" un tās noteikti ierobežo pārējo iestāžu prerogatīvas.

Tiesa nosprieda, ka, ja Komisija atsauc leģislatīva akta priekšlikumu, abiem likumdevējiem ir jāsniedz pienācīgs pamatojums un vajadzības gadījumā jāpamato ar pārliecinošiem pierādījumiem vai argumentiem.

Tiesa turklāt norādīja, ka Komisijai ir tiesības, pienācīgi nemot vērā lojālo sadarbību starp iestādēm, atsaukt leģislatīvā akta priekšlikumu, ja ar Parlamenta un Padomes plānotajiem grozījumiem leģislatīvā akta priekšlikums tiek grozīts tādējādi, ka tiek radīts šķērslis tā mērķu sasniegšanai un līdz ar to atņemta tā jēga.

9. punktā 2016.gada Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu (skatīt 8. nodaļu) paredzēts, ka Komisijai atsaukšana būs jāpamato un vajadzības gadījumā jānorāda, kādus turpmākus pasākumus paredzēts veikt ar precīzu grafiku. Tai būs jāvada pienācīga iestāžu apspriešanās, pienācīgi jāņem vērā likumdevēju nostājas un jāreaģē uz tām.

Saskaņā ar Reglamenta 38. panta 4. punktu, ja Komisija plāno atsaukt priekšlikumu, atbildīgā komiteja aicina kompetento komisāru apspriest šo nodomu (var uzaicināt arī Padomes prezidentvalsti). Ja atbildīgā komiteja nepiekrit Komisijas nodomam atsaukt likumdošanas priekšlikumu, tā var prasīt Komisijai sniegt paziņojumu plenārsēdei.

2.4. Citi ar parasto likumdošanas procedūru saistīti institucionālie dalībnieki

Eiropadome: to veido dalībvalstu vai to valdību vadītāji, tās priekšsēdētājs un Komisijas priekšsēdētājs. Eiropadomes darbā piedalās augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos. Eiropadome parasti sanāk divas reizes pusgadā, taču to var sasaukt uz ārkārtas sanāksmēm, ja tas nepieciešams situācijas dēļ. Ja vien Līgumos nav paredzēts citādi, Eiropadome lēmumus pieņem, ievērojot konsensa principu, un tie ir Eiropadomes secinājumu veidā. LES 15. pantā ir skaidri noteikts, ka Eiropadome neveic likumdošanas funkciju. Tomēr tās secinājumi, kuru mērķis ir piedāvāt stimulus Savienības attīstībai un noteikt vispārējos politiskos virzienus un prioritātes, bieži vien ietekmē parastās likumdošanas procedūras. Iepriekš Parlaments ir sūdzējies par to, ka Eiropadomes secinājumi skar konkrētu likumdošanas procedūru saturu, jo šādi secinājumi varēja atņemt likumdevēju brīvību pieņemt tādus tiesību aktus, ko tās uzskata par piemērotiem.

Valstu parlamenti: LES 12. pants nosaka valstu parlamentu lomu, proti, tie "aktīvi palīdz nodrošināt Savienības sekmīgu darbību". Daudzi citi Līgumu noteikumi piešķir valsts parlmentiem īpašas tiesības, jo īpaši pārbaudīt tiesību akta projekta atbilstību

subsidiaritātes principam. Līgumiem pievienotajā Protokolā Nr. 1 un Nr. 2 šī loma ir aprakstīta vēl sīkāk.

Saskaņā ar Protokolu Nr.1 par valstu parlamentu lomu un Protokolu Nr. 2 par subsidiaritātes principu un proporcionālītātes principu katras valsts parlaments 8 nedēļu laikā var sniegt pamatotu atzinumu, izklāstot, kāpēc tas uzskata, ka tiesību jeb leģislatīvā akta projekts¹ neatbilst subsidiaritātes principam. Lai ievērotu šo termiņu, Eiropas Parlamenta atbildīgajā komitejā nevar notikt galīgais balsojums, kamēr šis astoņu nedēļu termiņš nav beidzies².

Katras valsts parlamentam ir divas balsis. Divpalātu parlamentārajā sistēmā katrai no abām palātām ir viena balss.

Ja vismaz viena trešdaļa valstu parlamentu uzskata, ka projekts neatbilst subsidiaritātes principam, Komisijai (vai citai iestādei, kas ir priekšlikuma autors) tas ir jāpārskata ("**dzeltenā kartīte**"). Šī robežvērtība samazinās līdz vienai ceturtdaļai valstu parlamentu tiem tiesību aktu priekšlikumiem, kas iesniegti, pamatojoties uz LESD 76. pantu (tiesiskā sadarbība krimināllietās un policijas sadarbība). Pēc šādas pārskatīšanas iestāde, kas ir izstrādājusi ierosināto aktu, var nolemt priekšlikumu saglabāt nemainītu, to grozīt vai atsaukt.

Turklāt, ja valstu parlamentu vairākums uzskata, ka saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru iesniegts tiesību akta priekšlikuma projekts neatbilst subsidiaritātes principam, Komisijai projekts jāpārskata ("**oranžā kartīte**"). Pēc šādas pārskatīšanas Komisija var nolemt priekšlikumu saglabāt nemainītu, to grozīt vai atsaukt. Ja Komisija nolemj priekšlikumu saglabāt nemainītu, abiem likumdevējiem pirms pirmā lasījuma pabeigšanas jāizvērtē, vai priekšlikums ir savienojams ar subsidiaritātes principu. Ja Parlaments ar tā deputātu vienkāršu balsu vairākumu un Padome ar tās locekļu 55 % vairākumu uzskata, ka priekšlikums neatbilst subsidiaritātes principam, priekšlikums netiks tālāk skatīts.

Eiropas Savienības Tiesa (to veido Tiesa un Vispārējā tiesa, un tā atrodas Luksemburgā): interpretē primāros un sekundāros ES tiesību aktus un lemj par sekundāro tiesību aktu spēkā esamību. ES tiesību aktus var apstrīdēt dalībvalstis, Parlaments, Padome, Komisija vai fiziskas personas, uzņēmumi vai organizācijas divu mēnešu laikā pēc publicēšanas "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī" vai jebkurā brīdī, izmantojot prejudiciālu jautājumu, ko uzdevusi valsts tiesa. Tiesa arī nodrošina, ka dalībvalstis ievēro savus pienākumus saskaņā ar Līgumiem (pārkāpuma procedūras) un izskata Eiropas Savienības iestāžu, struktūru, biroju vai aģentūru bezdarbības likumību.

Parlaments piedalās gan Tiesas, gan Vispārējās tiesas lietu izskatīšanā, lai aizstāvētu savas intereses, tiesības un prerogatīvas, īpaši gadījumos, kad tiek skatīts Parlamenta

¹ Atbilstoši Protokola Nr. 2 3. pantam leģislatīvā akta projekts ir "Komisijas priekšlikums, dalībvalstu grupas iniciatīva, Eiropas Parlamenta iniciatīva, Tiesas lūgums, Eiropas Centrālās bankas ieteikums un Eiropas Investīciju bankas lūgums, kas attiecas uz kāda leģislatīvā akta pieņemšanu".

² Izņemot steidzamos gadījumus, kas minēti Protokola Nr. 1 4. pantā, skatīt Reglamenta 43. pantu.

vai Parlamenta un Padomes pieņemts tiesību akts. Parlaments var apstrīdēt tiesību aktu, piemēram, tāpēc, ka tas nav tīcīs pareizi pieņemts saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, vai aizstāvēt tiesību aktu, kas pieņemts saskaņā ar minēto procedūru, ja tā spēkā esamību apstrīd fiziskas personas.

Īpašos gadījumos, kas paredzēti Līgumos, ES Tiesa var pieprasīt iesniegt tiesību akta priekšlikumu saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru (LESD 294. panta 15. punkts). ES Tiesa to var darīt attiecībā uz tādiem jautājumiem kā Tiesas statūti un specializētu tiesu izveide, kas piesaistītas Vispārējai tiesai (skatīt arī 5. ierāmējumu 3.1. nodaļā).

Eiropas Centrālā banka (ECB; atrodas Frankfurtē, Vācijā): tā ir eurozonas valstu centrālā banka, un tās galvenais mērķis ir uzturēt cenu stabilitāti eurozonā. Saskaņā ar vienoto uzraudzības mehānismu ECB tagad ir arī atbildīga par to banku uzraudzību, kas atrodas eurozonā vai dalībvalstīs, kuras piedalās banku savienībā. Īpašos gadījumos, kas paredzēti Līgumos, ECB var ieteikt iesniegt tiesību akta priekšlikumu saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru (LESD 294. panta 15. punkts). ECB to var darīt attiecībā uz tiesību aktiem, kas attiecas uz atsevišķiem Eiropas Centrālo banku sistēmas Statūtu un Eiropas Centrālās bankas Statūtu pantiem.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un Reģionu komiteja (EESK un RK; abas atrodas Briselē): Komisijai, Parlamentam un Padomei ar tām ir jāapspriežas gadījumos, kas ir paredzēti Līgumā (parasti saistībā ar politikas nostādnēm, kas ir šo iestāžu attiecīgajās interešu jomās). Tā kā apspriešanās ar komiteju(-ām) saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ir obligāta, Parlaments nevar pieņemt savu pirmā lasījuma nostāju, kamēr tas nav saņēmis komiteju atzinumus. Parlaments, Padome vai Komisija var komitejai(-ām) noteikt termiņu, kurā tai/tām ir jāsniedz atzinums (LESD 304. un 307. pants). Ja līdz termiņa beigām atzinums nav iesniegts, tas neliedz turpmāku rīcību. Turklāt abas komitejas var arī pieņemt atzinumus pēc savas iniciatīvas.

EESK ir Savienības padomdevēja struktūra, kurā ir pārstāvji no darba devēju organizācijām, darba ņēmēju organizācijām un citām organizācijām, kas pārstāv pilsonisko sabiedrību (jo īpaši sociāli ekonomiskajā, pilsoniskajā, profesionālajā un kultūras jomā; LESD301.–304. pants). RK ir Savienības padomdevēja struktūra, kurā ir reģionālo un vietējo struktūru pārstāvji (LESD 300. un 305. līdz 307. pants). Turklāt RK ir tiesības vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar prasību atceļt tiesību aktu, pamatojoties uz to, ka ir pārkāpts subsidiaritātes princips.¹

¹ Šīs rokasgrāmatas publicēšanas brīdī praksē tas vēl nekad nav noticis.

3. PARASTĀ LIKUMDOŠANAS PROCEDŪRA

Kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā tiesību aktus (t. i., regulas, direktīvas vai lēmumus) var pieņemt ar divu veidu procedūrām, proti, parasto likumdošanas procedūru (kura ir apskatīta šajā nodaļā) un īpašo likumdošanas procedūru īpašos gadījumos, kas paredzēti Līgumos (aplūkota 7. nodaļā).

3.1. Leģislatīva akta priekšlikuma iesniegšana

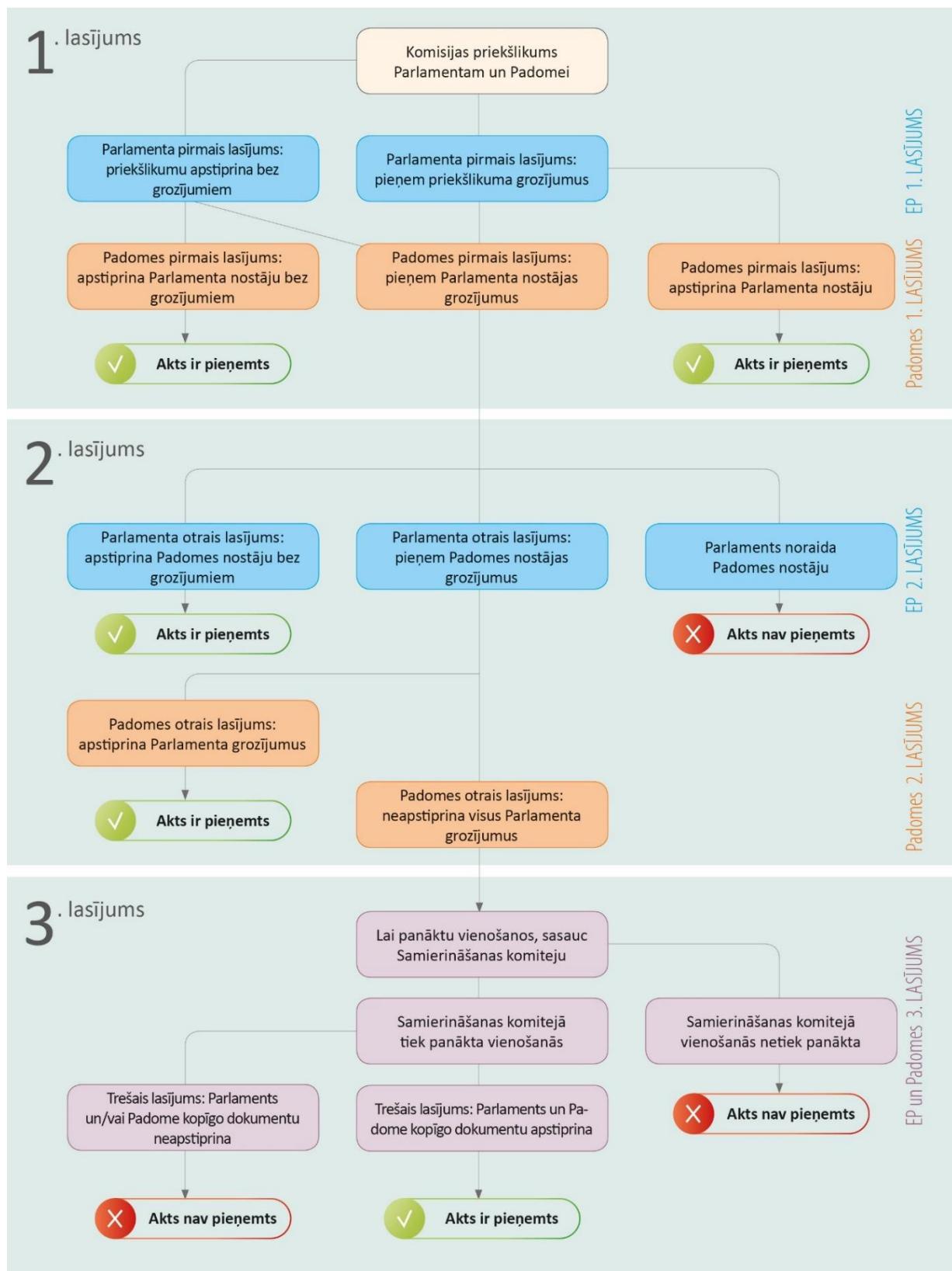
Komisijai ir iniciatīvas tiesības (skatīt 5. ierāmējumu 3.1. iedaļā). Tādēļ parastā likumdošanas procedūra sākas ar to, ka Komisija iesniedz leģislatīva akta priekšlikumu Parlamentam un Padomei. Pirms priekšlikums tiek iesniegts, komisāru kolēģija to pieņem, pamatojoties uz rakstisku vai mutisku procedūru.

Komisijas priekšlikumu vienlaicīgi nosūta valstu parlamentiem un, ja paredzēts Līgumā, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai (skatīt 2.4. iedaļu).

4. ierāmējums. Leģislatīvi akti

Leģislatīvi akti (LESD 288. pants)	Tos pieņem ar likumdošanas procedūru (parasto vai īpašo likumdošanas procedūru) (LESD 289. pants).
Regula	Leģislatīvs akts, kas ir vispārpiemērojams un uzliek saistības kopumā. Tas ir tieši piemērojams visā ES.
Direktīva	Leģislatīvs akts, kas uzliek saistības attiecībā uz sasniedzamo rezultātu visām dalībvalstīm, kurām tas ir adresēts. Tomēr tas ļauj valstu iestādēm izvēlēties īstenošanas formas un metodes.
Lēmums	Leģislatīvs akts, kas ir pilnībā saistošs tiem, kuriem tas ir adresēts (piemēram, vienai, vairākām vai visām dalībvalstīm vai konkrētam uzņēmumam), un ir tieši piemērojams.

Parastā likumdošanas procedūra soli pa solim (LESD 294. pants)

5. ierāmējums. Iniciatīvas tiesības ierosināt Savienības leģislatīvus aktus

Komisijai ir iniciatīvas tiesības, proti, prerogatīva ierosināt leģislatīvus aktus Savienības līmenī (LES 17. pants). Tomēr jānorāda, ka īpašos gadījumos, kas paredzēti Līgumos, leģislatīva akta priekšlikumu var iesniegt arī pēc dalībvalstu grupas iniciatīvas, Eiropas Centrālās bankas ieteikuma vai pēc Tiesas lūguma (LESD 294. panta 15. punkts).¹

Parlaments un Padome saskaņā ar attiecīgi LESD 225. pantu un 241. pantu var pieprasīt Komisijai iesniegt atbilstīgus leģislatīvu aktu priekšlikumus. Tomēr Komisijai šāds pieprasījums iesniegt leģislatīvu aktu nav saistošs — tā var izvēlēties neiesniegt leģislatīva akta priekšlikumu, taču tas ir jāpamato. Saskaņā ar 10. punktu Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu (skatīt 8. nodaļu) ir panākta vienošanās, ka Komisija uz šādiem pieprasījumiem atbild trīs mēnešu laikā, norādot, kādus pasākumus tā šajā sakarā ir nolēmusi veikt, pieņemot īpašu paziņojumu. Ja Komisija nolej priekšlikumu neiesniegt, tā sniedz detalizētus iemeslus un vajadzības gadījumā analīzi par iespējamām alternatīvām (skatīt arī Reglamenta 47. pantu).

Līdzīgi arī ar pilsoņu iniciatīvu var aicināt Komisiju iesniegt atbilstīgus priekšlikumus, lai īstenotu Līgumus saskaņā ar LES 11. pantu², t. i., tiesību akta priekšlikumus jebkurā jomā, kurā Komisija ir tiesīga ierosināt tiesību aktus. Pilsoņu iniciatīvām ir jāsaņem atbalsts no vismaz viena miljona ES pilsoņu, kuri pārstāv vismaz 7 dažādas dalībvalstis. Pilsoņu iniciatīvām, kuras ir savākušas vienu miljonu parakstu³, pēc tam piemēro īpašu procedūru, kuras rezultātā var tikt iesniegti konkrēti Savienības tiesību aktu priekšlikumi.

3.2. Pirmā lasījuma posms

Pirmajā lasījumā Parlaments un Padome vienlaikus izskata Komisijas priekšlikumu. Tomēr Parlamentam ir jārīkojas pirmajam, apstiprinot Komisijas priekšlikumu bez grozījumiem, grozot vai noraidot to. Pēc tam, kad Parlaments ir pieņēmis savu nostāju, Padome var nolemt šo nostāju apstiprināt, un tādā gadījumā leģislatīvs akts ir pieņemts, vai arī tā var grozīt Parlamenta nostāju un paziņot Parlamentam savu pirmā lasījuma nostāju, lai tas šo nostāju izskatītu otrajā lasījumā. Parlaments un Padome jebkurā brīdī var panākt neoficiālu vienošanos, kuras rezultātā tiek apstiprināta pirmā lasījuma vienošanās (ja Parlaments un Padome panāk vienošanos par kompromisa tekstu, ar kuru Komisijas priekšlikums tiek grozīts, pirms Parlamenta pirmā lasījuma

¹ Piemēram, viena ceturtā daļa dalībvalstu var sākt likumdošanas procedūru saistībā ar policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās (LESD 76. pants); Eiropas Centrālo banku sistēmas Statūtus un Eiropas Centrālās bankas Statūtus un papildnoteikumus var grozīt, piemērojot parasto likumdošanas procedūru, pēc Eiropas Centrālās bankas ieteikuma (Protokola Nr.4 40. pants); piemērojot parasto likumdošanas procedūru, pēc Tiesas lūguma var izveidot Vispārējai tiesai piesaistītas specializētās tiesas (LESD 257. panta 1. daļa).

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 211/2011 par pilsoņu iniciatīvu (OVL 65, 11.3.2011., 1. lpp.).

³ Pilsoņu iniciatīvas, kuras šīs rokasgrāmatas publicēšanas brīdī ir veiksmīgi savākušas nepieciešamo parakstu skaitu, ir: 1) "Aizliegt glifosātu un aizsargāt cilvēkus un vidi no toksiskiem pesticīdiem", 2) "Pārtraukt vivisekciju", 3) "Viens no mums" (par "juridisku cieņas aizsardzību, katras cilvēka tiesībām uz dzīvību un neaizskaramību, sākot ar ienemšanu, tajās ES kompetences jomās, kur šāda aizsardzība ir īpaši svarīga") un 4) "Ūdens un sanitārija ir cilvēktiesības! Ūdens ir sabiedrīskais labums, nevis prece!". Papildu informāciju skatīt šādā tīmekļa vietnē: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome?lg=lv>.

balsojuma) vai agrīna otrā lasījuma vienošanās (ja šāda vienošanās par kompromisa tekstu tiek panākta pirms Padomes pirmā lasījuma balsojuma).

Visā pirmā lasījuma posmā ne Parlamentam, ne Padomei nav laika ierobežojumu attiecībā uz pirmā lasījuma pabeigšanu.

3.2.1. Parlamenta pirmais lasījums

Komitejas posms

Parlamenta priekssēdētājs priekšlikumu nodod izskatīšanai atbildīgajā komitejā.¹ Komitejas posmā Komisijas priekšlikuma izskatīšanā var iesaistīt arī vairākas komitejas saskaņā ar procedūru ar atzinumu sniedzošām komitejām (Reglamenta 56. pants), procedūru ar iesaistītajām komitejām (Reglamenta 57. pants) vai procedūru ar apvienotajām komitejām (Reglamenta 58. pants). Ja ir kompetenču konflikts starp divām vai vairākām pastāvīgajām komitejām, jautājums par kompetenci ir jāiesniedz Komiteju priekssēdētāju konferencei četru nedēļu laikā pēc paziņošanas plenārsēdē. Komiteju priekssēdētāju konference pēc tam iesniedz ieteikumu Priekssēdētāju konferencei. Ja Priekssēdētāju konference nepieņem lēmumu par ieteikumu sešu nedēļu laikā pēc tam, kad tas ir saņemts, tiek uzskatīts, ka tas ir apstiprināts (Reglamenta 211. pants).

6. ierāmējums. Dažādu komiteju iesaistīšana parastajā likumdošanas procedūrā

Atbildīgā (jeb vadošā) komiteja	Komiteja, kas ir atbildīga par plenārsēdes sagatavošanas darbu, sagatavojot normatīvo ziņojumu (skatīt arī 4.3. iedaļu par komiteju lomu lēmumos par sarunu sākšanu).
Atzinumu sniedzošā komiteja (Reglamenta 56. pants) ²	Ja atbildīgā komiteja vēlas saņemt citas komitejas atzinumu vai ja cita komiteja pēc savas iniciatīvas vēlas sniegt atzinumu atbildīgajai komitejai, tā var lūgt atļauju Parlamenta priekssēdētājam saskaņā ar Reglamenta 210. panta 2. punktu. Tā var iecelt atzinuma sagatavotāju .

¹ Priekšlikumi tiek piešķirti, nemot vērā komiteju attiecīgās kompetences, kas ir noteiktas Parlamenta Reglamenta VI pielikumā. Šaubu gadījumā Parlamenta priekssēdētājs, pirms viņš paziņo Parlamentam par jautājuma nodošanu atbildīgajai komitejai, var jautājumu par kompetenci iesniegt Priekssēdētāju konferencei, kas pieņem lēmumu, pamatojoties uz Komiteju priekssēdētāju konferences ieteikumu (Reglamenta 48. pants). Tas jau iepriekš ir ticis piemērots atsevišķu piekrišanas procedūru gadījumā, kad Padomes oficiālā nostāja tika nosūtīta diezgan ilgu laiku pēc Komisijas priekšlikuma (piemēram, gadījumā ar ES un Centrālamerikas asociācijas nolīgumu un ES un Ukrainas asociācijas nolīgumu).

² Komitejas dažkārt izmanto arī neoficiālo **56. panta + procedūru**, kas ietver neoficiālu vienošanos starp komitejām un ko apstiprina Komiteju priekssēdētāju konference. Šādā gadījumā atbildīgā komiteja piekrīt vienam vai vairākiem šādiem elementiem sadarbībā ar atzinumu sniedzošo komiteju:

- atzinuma sagatavotājs tiek sistematiski uzaicināts piedalīties visās viedokļu apmaiņās, semināros un uzklausīšanās, kas notiek atbildīgajā komitejā;
- atzinuma sagatavotājs tiek uzaicināts piedalīties sanāksmēs ar atbildīgās komitejas ēnu referentiem;
- atzinuma sagatavotājs piedalās trialogos;
- notiek divpusējas sanāksmes, kurās piedalās vadošās komitejas referents un atzinuma sagatavotājs un kurās tiek apspriestas viņu konkrētās intereses un bažas.

	<p>Termiņā, ko noteikusi atbildīgā komiteja, tā var sniegt atzinumu, kuru veido Komisijas priekšlikuma grozījumi, par jautājumiem, kas ietilpst tās kompetences jomā.</p> <p>Atzinumu sniedzošā komiteja var arī nolemt paust savu nostāju grozījumu veidā, kurus atbildīgajai komitejai tieši atzinumu sniedzošās komitejas vārdā iesniedz komitejas priekšsēdētājs vai atzinuma sagatavotājs.</p> <p>Tā nevar iesniegt grozījumus plenārsēdē.</p>
Iesaistītā komiteja (Reglamenta 57. pants)	<p>Ja Priekšsēdētāju konference, pamatojoties uz Komiteju priekšsēdētāju konferences vai tās priekšsēdētāja priekšlikumu, uzskata, ka kāds jautājums gandrīz vienlīdz ir divu vai vairāku komiteju kompetencē vai dažādi jautājuma aspekti ir divu vai vairāku komiteju kompetencē, attiecīgās komitejas klūst par iesaistītajām komitejām.</p> <p>Iesaistītā komiteja sadarbojas ar atbildīgo komiteju saskaņā ar īpašiem noteikumiem, piemēram, par kopīgu grafiku un referentu sadarbību.</p> <p>Atbildīgā komiteja bez balsošanas pieņem grozījumus, ko iesniegusi iesaistītā komiteja, ja tie attiecas uz jautājumiem, kuri ir iesaistītās komitejas ekskluzīvajā kompetencē.</p> <p>Tā var iesniegt grozījumus, kuri ir dalītajā kompetences jomā, tieši plenārsēdē, ja tie nav pieņemti atbildīgajā komitejā.</p>
Kopīgā komiteja (Reglamenta 58. pants)	<p>Ja kāds jautājums ir nedalāmi saistīts ar vairāku komiteju kompetenci un ir ļoti svarīgs, Priekšsēdētāju konference, pamatojoties uz Komiteju priekšsēdētāju konferences vai tās priekšsēdētāja priekšlikumu, var nolemt, ka šīs komitejas strādās kā kopīgās komitejas.</p> <p>Tas nozīmē, ka tiks organizētas kopīgas sanāksmes un tiks kopīgi balsots par vienu ziņojuma projektu. Komitejas ir kopīgi atbildīgas par iestāžu sarunām¹.</p>

Atbildīgā komiteja ieceļ referentu, kura galvenais uzdevums ir virzīt priekšlikumu dažādos procedūras posmos, tostarp attiecīgā gadījumā sarunās ar Padomi un Komisiju. Atbildīgā komiteja var arī nolemt iecelt referentu, kurš sekos līdzi jau sagatavošanas posmam, pirms Komisija pieņem priekšlikumu, jo īpaši gadījumos, kad priekšlikums ir iekļauts Komisijas darba programmā (Reglamenta 48. pants).

Iestāžu sarunu posmā referentam un ēnu referentiem palīdz projekta komanda, kuru koordinē atbildīgās komitejas sekretariāts un kurā ir vismaz LEGI nodaļa, Juridiskais

¹ Nozīmīgs piemērs ir priekšlikums regulai par Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai (EFIA; 2016/0281(COD)), par ko, nemot vērā tā transversālo raksturu un to, cik svarīgs ir jautājums, uz ko attiecas priekšlikums, tika nolemts, ka Attīstības, Ārlietu un Budžeta komitejai saskaņā ar Reglamenta 58. pantu būtu jāstrādā ar vienlīdzīgām tiesībām. Šī ir pirmā reize, kad trīs referenti kopīgi izstrādāja vienu ziņojuma projektu, trīs komitejas kopīgi balsoja šo komiteju priekšsēdētāju kopīgā vadībā un veda sarunas kopīgi ar citām iestādēm.

dienests, Tiesību aktu direktorāts, EP Preses dienests un citi attiecīgie dienesti, par kuriem lemj katrā gadījumā atsevišķi (skatīt Rīcības kodeksu sarunu vešanai saistībā ar parasto likumdošanas procedūru; III pielikums).

Turklāt referentam un ēnu referentiem palīdz viņu deputāta palīgi un to politisko grupu darbinieki, pie kurām tie pieder.

Referents ir atbildīgs par komitejas **ziņojuma projekta** sagatavošanu, un tādējādi viņš ir pirmais deputāts, kurš ierosina grozījumus Komisijas priekšlikumā. Dažos gadījumos referents izvēlas vispirms izstrādāt darba dokumentu, lai sāktu diskusijas ar citiem deputātiem un ieinteresētajām personām nolūkā sagatavot ziņojuma projektu.

Pārējās politiskās grupas var iecelt ēnu referentus, kuri pārstāv attiecīgo politisko grupu nostāju par konkrēto priekšlikumu. Pēc tam, kad referents komitejas sanāksmē ir izklāstījis ziņojuma projektu, jebkurš Parlamenta deputāts var iesniegt grozījumus, ja grozījumu paraksta arī vismaz viens atbildīgās komitejas pilntiesīgais loceklis vai aizstājējs (Reglamenta 218. pants). **Grozījumu iesniegšanas termiņu** nosaka komitejas priekšsēdētājs (pēc referenta priekšlikuma). Pēc minētā termiņa beigām grozījumus var iesniegt tikai tad, ja tie ir kompromisa grozījumi vai ja ir radušās tehniskas problēmas (Reglamenta 181. pants). Ir iespējams iesniegt **mutiskus grozījumus** balsošanas laikā, ja vien noteikts skaits deputātu pret to neiebilst¹.

Komitejas posmā var nolemt organizēt ekspertu uzklausīšanas vai pasūtīt pētījumus vai **ietekmes novērtējumus** papildus Komisijas ietekmes novērtējumiem (tostarp par būtiskiem grozījumiem).

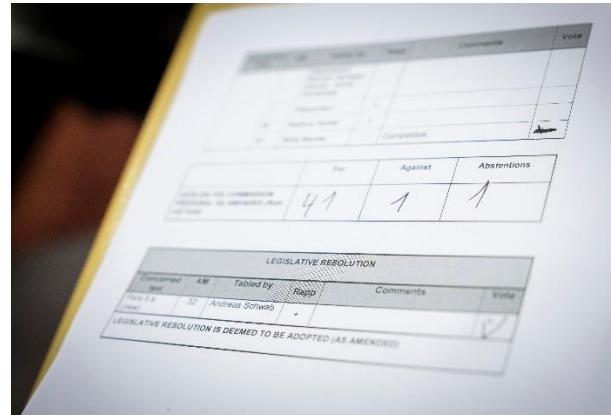
Tad ziņojuma projektu un iesniegtos grozījumus apspriež komitejā vienas vai vairāku sanāksmju laikā. Ľoti bieži pirms balsošanas komitejā notiek referenta un ēnu referentu neoficiālas apspriedes, cenšoties pēc iespējas tuvināt dažādu politisko grupu nostājas. Šīs apspriedes bieži notiek tā sauktajās **ēnu sanāksmēs**. Šādu neoficiālu apspriežu iznākums var būt **kompromisa grozījumu** iesniegšana, par kuriem pēc tam balso un kuru mērķis ir pārgrupēt atsevišķus grozījumus vai piedāvāt alternatīvu konfliktējošiem grozījumiem.

Atbildīgā komiteja ar **vienkāršu balsu vairākumu** pieņem ziņojumu, kas ir sagatavots kā Komisijas priekšlikuma grozījumi. Galīgajam balsojumam par ziņojumu vai atzinumu ir jānotiek **pēc saraksta** (Reglamenta 218. pants). Komisija parasti ir klāt, kad notiek komitejas debates, un to var aicināt paust nostāju par ierosinātajiem grozījumiem. Arī Padomes prezidentvalsts var piedalīties, un to arī var aicināt sniegt komentārus.

Pamatojoties uz savu ziņojumu, komiteja var nolemt sākt neoficiālas **sarunas** ar pārējām iestādēm pirms Parlamenta pirmā lasījuma. Šāda lēmuma pieņemšanai ir nepieciešams komitejas loceļu **kvalificēts balsu vairākums** un plenārsēdes apstiprinājums (skatīt Reglamenta 71. pantu un 4.3.1. iedaļu). Jebkura vienošanās, kas

¹ Deputātu skaitu, kāds vajadzīgs attiecīgajā komitejā, nosaka proporcionāli plenārsēdē vajadzīgajam deputātu skaitam, vajadzības gadījumā to noapaļojot uz augšu (skatīt Reglamenta 180. pantu, kurā noteikts, ka plenārsēdē ir vajadzīgi vismaz 40 deputāti).

panākta starp abiem likumdevējiem minēto sarunu rezultātā, tiek uzskatīta par provizorisku, un tā ir jāiesniedz izskatīšanai un apstiprināšanai komitejā, pirms to var iesniegt plenārsēdē.

Balsošana komitejā: paceļot roku un balsošanas saraksts © Eiropas Parlaments (2017)

Balsošana komitejā: elektronisks balsojums © Eiropas Parlaments (2017)

7. ierāmējums. iespējamie soļi pirmajā lasījumā komitejas posmā

- Paziņošana plenārsēdē par to, ka leģislatīva akta priekšlikums tiek iesniegts atbildīgajai komitejai
- Koordinatoru lēmums par to, kura politiskā grupa var iecelt referentu
- Politiskās grupas ieceļ referentu vai ēnu referentus
- Viedokļu apmaiņa bez ziņojuma projekta (dažreiz pamatojoties uz darba dokumentu)
- Pētījumi, uzklausīšanas vai semināri (pēc izvēles)
- Ziņojuma projekta izskatīšana
- Grozījumu iesniegšanas termiņš
- Grozījumu izskatīšana
- Mēģinājumi vienoties par kompromisa grozījumiem (referenta un ēnu referentu sanāksmes) un iespējama izskatīšana komitejā
- Balsojums komitejā
- Lēmums par to, vai sākt iestāžu sarunas

- Ja sarunas notiek — priekšsēdētāja un referenta ziņojums pēc katra trialoga
- Balsojums par provizorisko vienošanos (pēc iestāžu sarunām)

Plenārsēdes posms

Kad atbildīgā komiteja ir pieņēmusi savu ziņojumu kā Komisijas priekšlikuma grozījumus, ziņojums tiek iesniegts balsošanai plenārsēdē (Reglamenta 59. pants). Ja pirmā lasījuma sarunu gaitā ir panākta provizoriska vienošanās, ko atbildīgā komiteja ir apstiprinājusi, tā tiks iesniegta izskatīšanai plenārsēdē konsolidēta teksta veidā (Reglamenta 74. pants).

Visbiežāk pirms balsošanas par svarīgām likumdošanas procedūrām plenārsēdē notiek arī debates. Šādās debatēs pirms balsošanas Parlamenta priekšsēdētājs var lūgt Komisiju un Padomi izklāstīt savu nostāju par ierosinātajiem grozījumiem. Plenārsēdes posmā var iesniegt papildu grozījumus, bet to var darīt tikai atbildīgā komiteja, politiskā grupa vai individuālu deputātu grupa, kuru skaits sasniedz vismaz vienu divdesmito daļu no visiem Parlamenta deputātiem (zems obligātais minimums, t. i., vismaz 38 deputāti).

Parlaments ar **vienkāršu balsu vairākumu** (proti, nobalsojušo deputātu vairākumu) tad pieņem pirmo lasījumu par Komisijas priekšlikumu — tas var noraidīt priekšlikumu kopumā¹, apstiprināt to bez grozījumiem vai — kas notiek visbiežāk — priekšlikuma grozījumus pieņemt. Reglamenta 59. pantā ir noteikta balsojumu secība plenārsēdē.

Atbildīgās komitejas priekšsēdētājs, referents, politiskā grupa vai vismaz 38 deputāti (zemais obligātais minimums) pēc grozītā leģislatīvā akta pieņemšanas kopumā var pieprasīt lēmumu nodot jautājumu atpakaļ atbildīgajai komitejai iestāžu sarunu risināšanai (Reglamenta 59. panta 4. punkts).

Ja Parlamenta pirmā lasījuma nostāja atspoguļo iestāžu sarunās panākto provizorisko vienošanos, pirmā lasījuma nostāju nosūta Padomei, kas to pieņem bez grozījumiem kā savu pirmā lasījuma nostāju. Līdz ar to likumdošanas procedūra tiek pabeigta šajā posmā.

¹ Līgumā nav skaidri paredzēta iespēja Parlamentam priekšlikumu noraidīt pirmajā lasījumā, kā tas ir attiecībā uz noraidījumu otrajā lasījumā (LESD 294. panta 7. punkta b) apakšpunkts). Parlaments uzskata, ka ir iespējams noraidīt Komisijas priekšlikumu pirmajā lasījumā. Līdz ar to Parlaments ir noraidījis priekšlikumus pirmajā lasījumā (piemēram, priekšlikumu par Eiropas statistiku attiecībā uz noziegumdrošības sajūtu (2011/0146 (COD)) un priekšlikumu par iespēju, ka dalībvalstis var ierobežot vai aizliegt ģenētiski modificētas pārtikas un barības lietošanu savā teritorijā (2015/0093 (COD)). Tomēr Komisijas priekšlikums tiek noraidīts tikai ļoti retos izņēmuma gadījumos.

8. ierāmējums. Parastajā likumdošanas procedūrā izmantotie vairākumi

Parlamentā

Vienkāršs balsu vairākums:	nodoto balsu vairākums
Kvalificēts balsu vairākums:	visu deputātu balsu vairākums (plenārsēdes balsojumā tās ir 376 balsis no 751)

Padomē

Vienkāršs balsu vairākums:	dalībvalstu vairākums (15 dalībvalstis, kas balso par)
Kvalificēts balsu vairākums:	"par" 55 % dalībvalstu (proti, 16 dalībvalstis), kuras pārstāv vismaz 65 % ES iedzīvotāju ¹
Vienprātība:	visas dalībvalstis ir nobalsojušas par (atturēšanās nekavē lēmumu pieņemt vienprātīgi)

Plenārsēde Strasbūrā © Eiropas Parlaments (2017)

¹ Šāds noteikums par divkāršu balsu vairākumu ir spēkā, sākot no 2014. gada 1. novembra. Pirms tam kvalificēts balsu vairākums bija 255 balsis "par" (no kopumā 352), ko nodevušas vismaz 15 dalībvalstis. Dalībvalsts varēja atsaukties uz papildu kritēriju, kas paredzēja, ka dalībvalstīm, kuras ir balsojušas "par", bija jāpārstāv 62 % no kopējā iedzīvotāju skaita.

9. ierāmējums. iespējamie soļi pirmajā lasījumā plenārsēdes posmā

Bez komitejas lēmuma par sarunu sākšanu	Ar komitejas lēmumu par sarunu sākšanu
<ul style="list-style-type: none"> • Komitejas ziņojuma iesniegšana • Grozījumu iesniegšanas termiņa noteikšana • Debates (Priekssēdētāju konference/plenārsēde tomēr var izvēlēties neorganizēt debates) • Balsojums par: <ul style="list-style-type: none"> ○ leģislatīvā akta projekta noraidīšanu ○ leģislatīvā akta projekta grozījumiem ○ visu leģislatīvā akta projektu ar grozījumiem vai citādi • Iespējama nodošana atpakaļ komitejai nolūkā sākt sarunas (vai veikt atkārtotu izskatīšanu, ja tiesību akta projekts ir noraidīts) 	<ul style="list-style-type: none"> • Komitejas ziņojuma iesniegšana (mandāts) • Komitejas lēmuma par sarunu sākšanu paziņošana plenārsēdē • Iespējams pieprasījums (ar vidēju obligāto minimumu — viena desmitā daļa Parlamenta deputātu no vienas vai vairākām politiskajām grupām un/vai atsevišķi deputāti, t. i., 76 EP deputāti) balsot par komitejas lēmumu sākt sarunas, un šāda pieprasījuma gadījumā viens balsojums tajā pašā sesijā vai minisesiju gadījumā nākamajā sesijā • Ja pieprasījums nav iesniegts vai lēmums nav noraidīts, var sākt iestāžu sarunas • Ja lēmums ir noraidīts, par jautājumu principā tiks balsots nākamajā sesijā • Grozījumu iesniegšanas termiņa noteikšana • Debates (Priekssēdētāju konference/plenārsēde tomēr var izvēlēties neorganizēt debates) • Balsojums par: <ul style="list-style-type: none"> ○ leģislatīvā akta projekta noraidīšanu ○ leģislatīvā akta projekta grozījumiem ○ visu leģislatīvā akta projektu ar grozījumiem vai citādi • Iespējama nodošana atpakaļ komitejai nolūkā sākt sarunas, pamatojoties uz plenārsēdes mandātu (vai veikt atkārtotu izskatīšanu, ja leģislatīvā akta projekts ir noraidīts)

3.2.2. Padomes pirmsākums

Arī Padome, tāpat kā Parlaments, pēc Komisijas priekšlikuma saņemšanas sāk sagatavošanās darbu. Abas iestādes var darboties vienlaicīgi, bet Padomes pirmsākuma nostāja nevar tikt pieņemta, kamēr Parlaments nav nosūtījis savu pirmsākuma nostāju. Padome dažkārt var pieņemt politisku vienošanos, kamēr Parlamenta pirmsākuma nostāja vēl nav sagatavota, ko dēvē par **vispārējo pieeju**.

Kā izskaidrots 2.2. iedaļā, priekšlikums Padomē tiek izskatīts trijos līmenos:

- darba grupā,
- *COREPER*,
- Padomē.

Priekšlikums tiek nodots attiecīgajai darba grupai apspriešanai. Priekšlikuma izskatīšana attiecīgajā **darba grupā** var notikt vienlaicīgi ar tā paša priekšlikuma izskatīšanu Parlamenta atbildīgajā komitejā. Kad apspriedēs darba grupā ir panākts apmierinošs rezultāts, atkarībā no izskatāmās procedūras jutīguma vai nozīmīguma apspriedes var sākties vai turpināties *COREPER* vai, retāk, Padomes līmenī.

Lielākā daļa priekšlikumu **COREPER** darba kārtībā tiek iekļauti vairākas reizes, jo tā cenšas atrisināt domstarpības, kas nav novērstas darba grupā. *COREPER* var nolemt priekšlikumu nosūtīt atpakaļ darba grupai, iespējams, ar ieteikumiem par kompromisu, un tā var nodot jautājumu tālāk Padomei. Pirmajā lasījumā *COREPER* var arī pieņemt sarunu mandātu, ņemot vērā gaidāmās iestāžu sarunas, lai gan arvien biežāk kā Padomes mandāts tiek izmantota Padomes pieņemtā **vispārējā pīeja**.

Oficiāli balso tikai **Padomes** līmenī. Padomes prezidentvalsts darba grupas vai *COREPER* līmenī cenšas panākt pēc iespējas plašāku vienošanos par lielāko daļu jautājumu, uz kuriem ir norādījušas dalībvalstis, vienmēr izvērtējot, vai kompromisiem Padomē būs vajadzīgais balsu vairākums. Mērķis ir panākt, lai beigās Padomes sanāksmē būtu tikai daži vai neviens neatrisināts politisks jautājums, atrisinot lielāko daļu politisko un tehnisko jautājumu *COREPER* un darba grupas līmenī. Padomes prezidentvalsts var arī izvēlēties organizēt diskusijas *COREPER* vai Padomē, pamatojoties uz **progresu ziņojumiem**, kuros ir aprakstīts panāktais progress un galvenie neatrisinātie jautājumi.

Padome var nolemt iesniegt priekšlikumus atpakaļ *COREPER* vai darba grupai un var sniegt norādījumus vai ierosināt kompromisus. Ja *COREPER* ir izdevies noslēgt diskusijas par priekšlikumu, tas klūst par A punktu Padomes darba kārtībā, kas nozīmē, ka ir paredzēts panākt vienošanos bez diskusijām. Diskusiju par šiem jautājumiem tomēr var atsākt, ja to prasa viena vai vairākas dalībvalstis. Jebkurš no Padomes sastāviem var pieņemt Padomes tiesību aktu, kas ir cita sastāva kompetencē.

Ja Padome, lemjot vai nu ar **kvalificētu balsu vairākumu**, vai arī **vienbalsīgi**, ja Komisija iebilst, apstiprina Parlamenta nostāju pirmajā lasījumā (proti, apstiprina visus Parlamenta grozījumus kā, piemēram, gadījumā, ja ir panākta vienošanās pirmajā lasījumā), attiecīgais leģislatīvais akts ir pieņemts tādā redakcijā, kas atbilst Parlamenta nostājai. Ja Parlamenta pirmā lasījuma iznākums Padomei nav pilnībā pieņemams, tā pieņem savu nostāju pirmajā lasījumā (agrāk to sauca par Padomes kopējo nostāju) un nosūta to Parlamentam, lai varētu sākties otrs lasījums¹. Arī Komisija pilnībā informē Parlamentu par savu nostāju.

¹ Lai gan Līgumā tas nav skaidri noteikts, tomēr ir vispārāzīts, ka Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var noraidīt Komisijas priekšlikumu kopumā. Tomēr praksē Padome parasti oficiāli nenoraida Komisijas priekšlikumus. Toties atšķirībā no Parlamenta tā nolemj nesākt vai neturpināt darbu pie konkrēta Komisijas priekšlikuma, līdz ar to priekšlikums tiek praktiski nobloķēts.

Ja Parlaments savu pirmā lasījuma nostāju ir pieņemis bez vienošanās panākšanas ar Padomi, ir arī iespējams panākt vienošanos pirms Parlamenta otrā lasījuma — tā ir t. s. **agrīna otrā lasījuma vienošanās** (Reglamenta 72. pants, šī procedūra ir sīkāk izskaidrota 4.3. iedalā).

Padomes sanāksme © Eiropas Savienība

3.3. Otrā lasījuma posms

Tiklīdz Parlaments oficiāli saņem Padomes pirmā lasījuma nostāju¹, sākas otrā lasījuma posms. Otrajā lasījumā abiem likumdevējiem ir jāievēro stingrs grafiks, kas ir noteikts Līgumā, proti, katram likumdevējam ir trīs mēnešu termiņš, kuru var pagarināt par vienu mēnesi un kurš Parlamentam sākas no paziņošanas plenārsēdē par Padomes nostāju pirmajā lasījumā². Otrajā lasījumā Parlaments Padomes pirmā lasījuma nostāju var apstiprināt, noraidīt vai grozīt³.

¹ Kā paredzēts 20. punktā Kopīgajā deklarācijā par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem ([OV C 145, 30.6.2007., 5. lpp.](#)), Padome parasti apspriežas ar Parlamentu par brīdi, kad nosūtīt Padomes nostāju, lai nodrošinātu maksimālu efektivitāti. Ir svarīgi nodrošināt, lai pieejamie trīs vai četri mēneši tiktu pilnībā izmantoti, un ņemt vērā, piemēram, darba pārtraukumus.

² Saskaņā ar 294. panta 14. punktu 7. punktā paredzēto trīs mēnešu termiņu var pagarināt ne vairāk kā par vienu mēnesi. Parasti Parlaments izmanto šo iespēju termiņu pagarināt, jo trīs mēneši visbiežāk izrādās pārāk īss laikposms.

³ Ja Parlaments līdz termiņa beigām nepieņem nekādu lēmumu, tiesību aktu uzskata par pieņemtu saskaņā ar Padomes pirmā lasījuma nostāju. Tomēr tas praksē nekad nav noticis.

3.3.1. Parlamenta otrs lasījums

Komitejas posms

Referents (parasti tas pats deputāts, kas sagatavoja ziņojumu pirmajam lasījumam) sagatavo ieteikuma projektu, kas atbildīgajai komitejai (tā pati komiteja, kas bija atbildīgā komiteja pirmajā lasījumā) ir jāiesniedz plenārsēdei, ierosinot apstiprināt, grozīt vai noraidīt Padomes pirmā lasījuma nostāju.

Ieteikuma projektā ir iekļauti referenta ierosinātie grozījumi. Tikai atbildīgās komitejas pilntiesīgie locekļi vai aizstājēji var iesniegt noraidīšanas priekšlikumus un papildu grozījumus. Tomēr otrajā lasījumā ir noteikti vēl citi ierobežojumi attiecībā uz grozījumu pieņemamību. Konkrētāk, saskaņā ar Reglamenta 68. panta 2. punktu ir pieņemami tikai tādi Padomes nostājas grozījumi, kuru mērķis ir:

- pilnībā vai daļēji atjaunot nostāju, ko Parlaments pieņēma pirmajā lasījumā, vai
- panākt kompromisu starp Padomi un Parlamentu, vai
- grozīt to Padomes pirmā lasījuma nostājas teksta daļu, kura nebija iekļauta sākotnējā Komisijas priekšlikumā vai kuras saturs bija atšķirīgs, vai
- ņemt vērā jaunu juridisko situāciju vai jaunus faktus, kas parādījušies kopš Parlamenta nostājas pieņemšanas pirmajā lasījumā.

Komitejas posmā par grozījumu pieņemamību lemj atbildīgās komitejas priekšsēdētājs, bet plenārsēdes posmā — Parlamenta priekšsēdētājs. Viņu lēmumi ir galīgi (Reglamenta 68. pants). Ja kopš pirmā lasījuma ir notikušas jaunas vēlēšanas un Parlaments nav lūdzis Komisiju vēlreiz iesniegt Parlamentam tās priekšlikumu¹, viņi var nolemt atcelt šos ierobežojumus attiecībā uz pieņemamību.

Otrajā lasījumā neviens komiteja nesniedz atzinumu. Tomēr iesaistītās komitejas saskaņā ar Reglamenta 57. pantu tiek iesaistītas sarunu procesā².

Tāpat kā pirmajā lasījumā, par ieteikuma projektu un papildu grozījumiem var notikt referenta un ēnu referentu neoficiālas apspriedes, lai pēc iespējas tuvinātu nostājas, un to rezultātā var tikt iesniegti kompromisa grozījumi, par kuriem pēc tam balso.

Otrajā lasījumā atbildīgā komiteja var nolemt sākt sarunas ar Padomi jebkurā laikā pēc tam, kad ir nosūtīta Padomes nostāja pirmajā lasījumā, ar Parlamenta pirmā lasījuma nostāju kā tās mandātu. Ja Padomes nostājā ir elementi, kuru nav Komisijas priekšlikumā vai Parlamenta pirmā lasījuma nostājā, komiteja var pieņemt sarunu grupai domātas vadlīnijas (skatīt Reglamenta 73. pantu un 4.3.1. iedaļu).

Atbildīgā komiteja lēmumu pieņem ar tās locekļu vienkāršu balsu vairākumu (proti, nodoto balsu vairākumu). Pēc balsojuma atbildīgajā komitejā ieteikums tiek iesniegts nobalsošanai plenārsēdē.

¹ Reglamenta 68. panta 2. punkts apvienojumā ar 61. pantu.

² Skatīt AFCO komitejas Reglamenta 57. panta komentāru: "Priekšsēdētāju konferences lēmums piemērot iesaistīto komiteju procedūru attiecas uz visām attiecīgās procedūras stadijām."

Plenārsēdes posms

Komitejā pieņemto ieteikumu otrajam lasījumam un, ja ir panākta otrā lasījuma vienošanās, pagaidu vienošanās tekstu iesniedz nobalsošanai plenārsēdē. Plenārsēdes posmā var iesniegt papildu grozījumus, bet to var darīt tikai atbildīgā komiteja, politiskā grupa vai vismaz 38 deputāti (zems obligātais minimums).

Pirms balsošanas plenārsēdē Parlamenta priekšsēdētājs var aicināt, lai Komisija dara zināmu savu nostāju un lai Padome sniedz komentārus.

Parlaments var apstiprināt Padomes pirmā lasījuma nostāju bez grozījumiem (vai nu tāpēc, ka ir panākta agrīna otrā lasījuma vienošanās, vai arī tāpēc, ka ierosinātie grozījumi plenārsēdē nav pieņemti). Ja grozījumi vai priekšlikums noraidīt nav iesniegti, ne arī pieņemti ar Parlamenta deputātu balsu vairākumu (t. i., vismaz 376 balsīm no iespējamā 751 balss kopskaita), Parlamenta priekšsēdētājs tikai paziņo, ka ierosinātais leģislatīvais akts ir pieņemts galīgajā variantā. Šādos gadījumos oficiāla balsošana nenotiek.

Ja Parlaments apstiprina vai noraida Padomes pirmā lasījuma nostāju, likumdošanas procedūra ir beigusies. Noraidījuma gadījumā to var atsākt tikai ar jaunu Komisijas priekšlikumu.

3.3.2. Padomes otrs lasījums

Kad Parlaments ir pabeidzis otro lasījumu un iesniedzis Padomei savu nostāju, Padomei ir trīs mēneši (vai četri mēneši, ja ir prasīts pagarinājums, skatīt 3.3. iedaļas sākumu), lai pabeigtu savu otro lasījumu.

Otrajā lasījumā Padome var apstiprināt Parlamenta grozījumus ar kvalificētu balsu vairākumu vai vienprātīgi, ja Komisija iebilst pret kādu Parlamenta grozījumu. Šajā gadījumā leģislatīvais akts ir pieņemts.

Ja Padome nepieņem visus Parlamenta grozījumus, atbilstoši Līgumam tiek sasaukta Samierināšanas komiteja.

3.4. Samierināšana un trešā lasījuma posms

Samierināšana ir Parlamenta un Padomes sarunas Samierināšanas komitejā, kuru mērķis ir panākt vienošanos kopīga dokumenta veidā (skatīt arī sīkāku aprakstu 5. nodaļā).

Samierināšanas komitejā ir divas delegācijas:

- Padomes delegācija, kurā ir pa vienam pārstāvim no katras dalībvalsts (ministri vai viņu pārstāvji), un
- Parlamenta delegācija, kurā ir tikpat daudz deputātu un kuru vada viens no **trījiem priekšsēdētāja vietniekiem, kuri ir atbildīgi par samierināšanu**.

Līdz ar to Samierināšanas komitejā pašlaik ir 56 (28+28) locekļi. Komisiju pārstāv komisārs, kurš ir atbildīgs par attiecīgo procedūru un kuram ir dots uzdevums darīt visu nepieciešamo, lai saskaņotu Parlamenta un Padomes nostājas.

Samierināšanas komiteja jāsasauc sešu nedēļu laikā (vai astoņu nedēļu laikā, ja ir vienošanās par pagarinājumu) pēc tam, kad Padome pabeigusi otro lasījumu un oficiāli paziņojuši Parlamentam, ka tā nevar piekrist visiem Parlamenta otrā lasījuma grozījumiem. Samierināšanas komiteju izveido atsevišķi katram likumdošanas priekšlikumam, kuram vajadzīga samierināšana, un tai ir vēl sešas nedēļas (vai astoņas nedēļas, ja ir vienošanās par pagarinājumu), lai panāktu vispārēju vienošanos **kopīga dokumenta** veidā, un tas Parlamentam un Padomei joprojām ir oficiāli jāapstiprina. Praksē, ņemot vērā samērā īlos termiņus vienošanās panākšanai, neoficiālas iestāžu sarunas parasti sākas, pirms tiek oficiāli sasaukta Samierināšanas komiteja.

Ja Samierināšanas komiteja nepanāk vienošanos vai ja Parlaments (ar vienkāršu balsu vairākumu) vai Padome (ar kvalificētu balsu vairākumu) kopīgo dokumentu neapstiprina trešajā lasījumā sešu nedēļu laikā (vai astoņu nedēļu laikā, ja ir vienošanās par pagarinājumu), uzskata, ka leģislatīvais akts nav pieņemts.

4. IESTĀŽU SARUNAS

4.1. Ievads

Kopš Amsterdamas līguma, ar kuru tika ieviesta iespēja panākt abu likumdevēju vienošanos pirmajā lasījumā, parasto likumdošanas procedūru ir iespējams pabeigt visos procedūras posmos (skatīt 10. ierāmējumu aiz 4.4.3. iedaļas)¹. Izrietošā prakse tika kodificēta Kopīgajā deklarācijā par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem (skatīt 1. ierāmējumu), kurā teikts: "*lestādes sadarbojas (...) visas procedūras laikā, lai saskaņotu savas pozīcijas, ciktāl tas iespējams, un tādējādi vajadzības gadījumā sagatavotu pamatu attiecīgā tiesību akta pieņemšanai agrīnā procedūras stadījā.*" Nostāju saskaņošana tiek panākta neoficiālās iestāžu sarunās trialoga sanāksmēs.

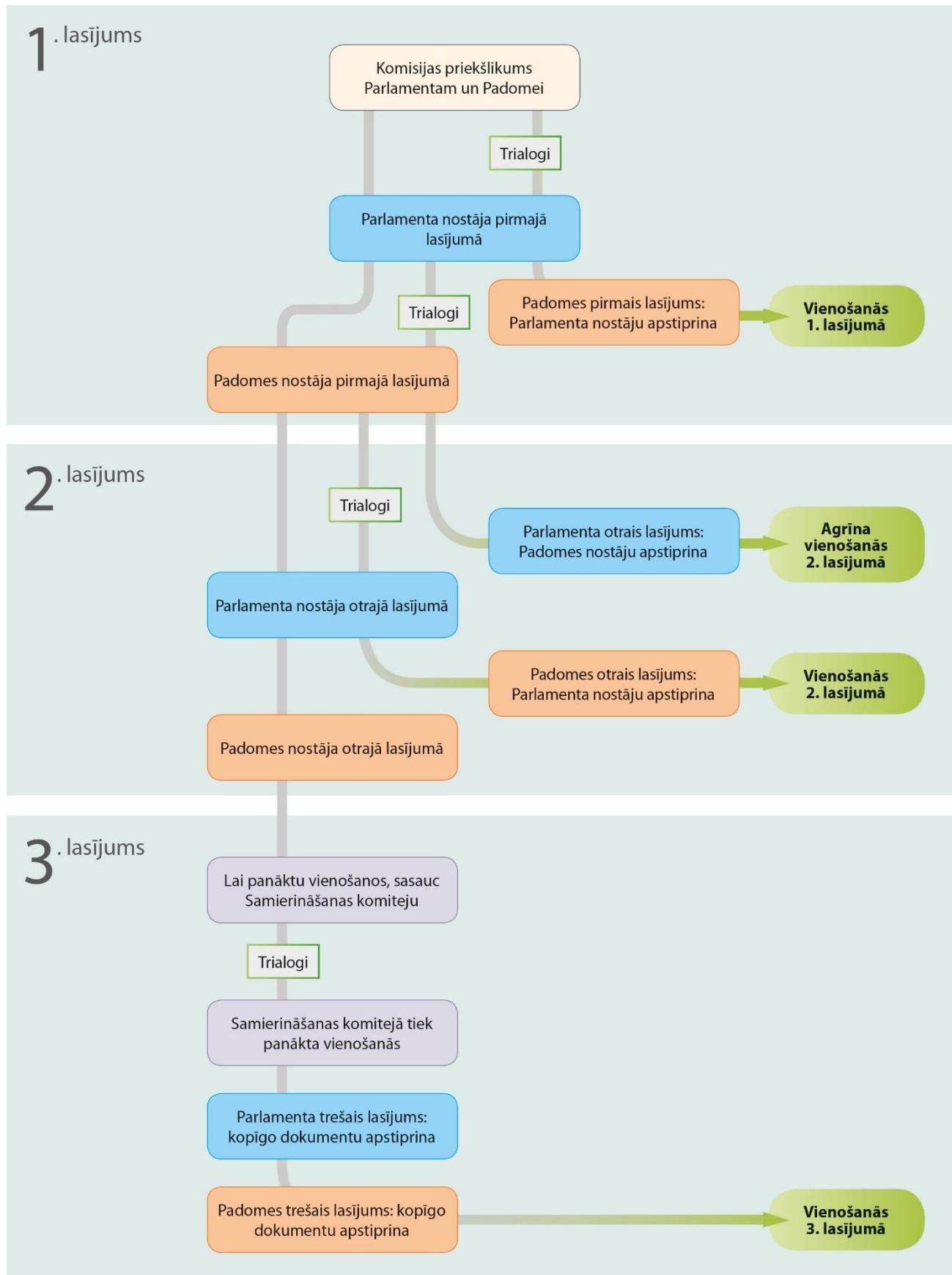

Trialoga sanāksme © Eiropas Parlaments (2017)

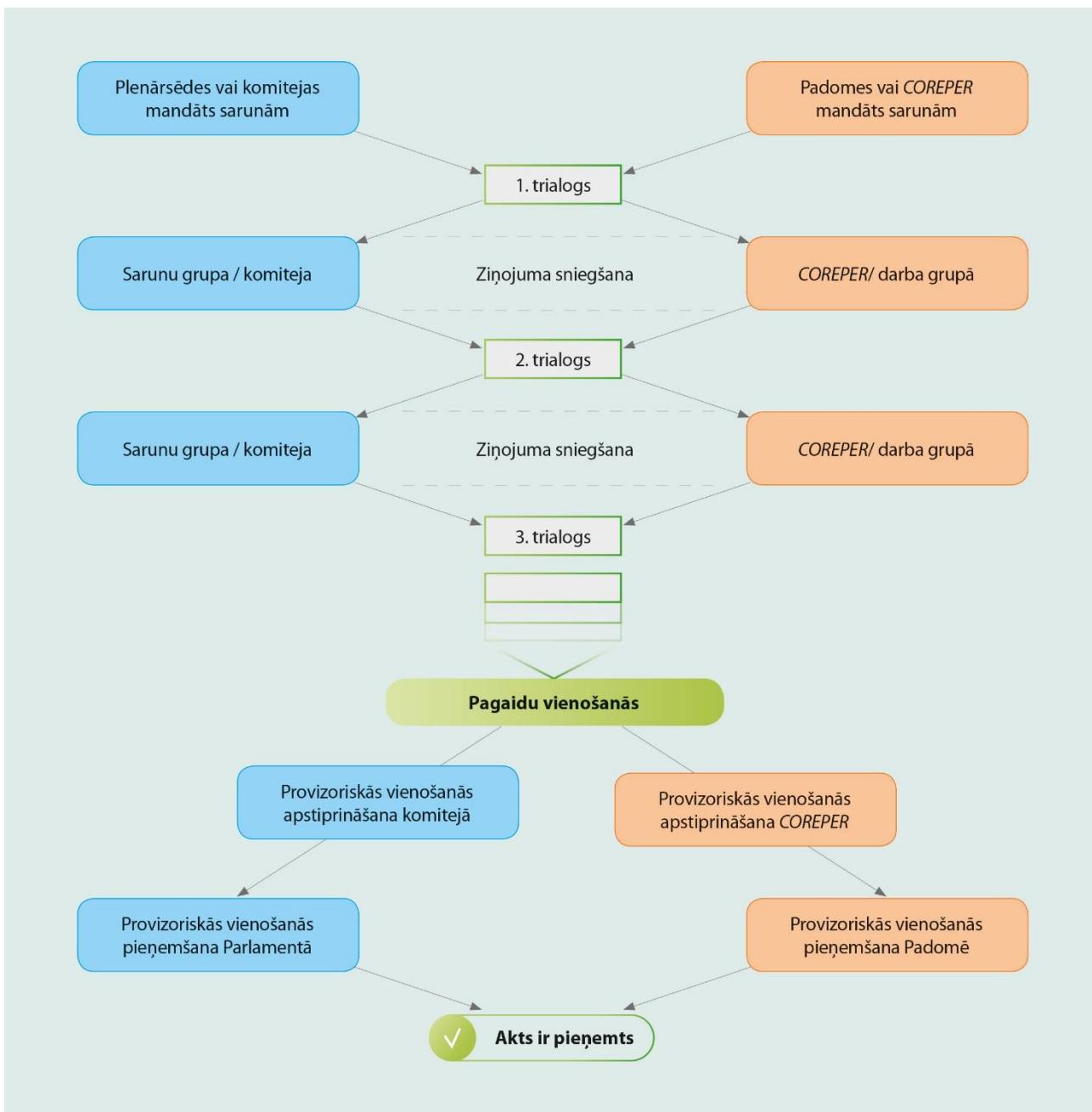
Pārskatītajā Parlamenta Reglamentā, kas stājās spēkā 2017.gada 16.janvārī, ir paredzēta iespēja palielināt iestāžu likumdošanas sarunu pārredzamību (skatīt arī 4.5. iedaļu). Šī reforma tika izstrādāta, pamatojoties uz noteikumiem, kas tika ieviesti 2012. gada beigās, attiecībā uz Parlamenta sarunu mandāta pieņemšanu un sarunu gaitu. Reglaments tika pilnībā pārstrādāts, lai vēl vairāk palielinātu parlamentāro pārskatatbildību un likumdošanas sarunu uzraudzību, jo īpaši palielinot plenārsēdes lomu lēnumā par sarunu sākšanu un mandātu.

¹ Vēsturisks pārskats ir atrodams ziņojumā par 2013. gada 5. novembra konferenci "[20 koplēmuma gadi](#)".

Dažādi posmi saistībā ar vienošanās panākšanu parastajā likumdošanas procedūrā

Iestāžu sarunu process

4.2. Trialogi

Lai leģislatīvu aktu varētu pieņemt saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, abiem likumdevējiem kādā procedūras brīdī ir jāvienojas par kopīgu tekstu, kas ir pieņemams gan Parlamentam, gan Padomei. Tas nozīmē, ka iestādēm ir jāved sarunas, kuras notiek trialogu veidā — tās ir neoficiālās trīspusējās sanāksmes par likumdošanas priekšlikumiem, kurās piedalās Parlamenta, Padomes un Komisijas pārstāvji. Trialogus var organizēt jebkurā likumdošanas procedūras posmā, un to iznākums par būt pirmā lasījuma, agrīna otrā lasījuma vai otrā lasījuma vienošanās vai kopīgs dokuments samierināšanas laikā. Trialogi ir politiskas sarunas, lai gan pirms tiem var notikt

tehniskas sagatavošanās sanāksmes (ko apmeklē triju iestāžu eksperti). Galvenais darba instruments ir četru sleju dokuments — pirmajās trijās slejās ir katras iestādes attiecīgā nostāja, un pēdējā sleja ir paredzēta kompromisa priekšlikumiem¹. Trialoga sanāksmēs, ko vada likumdevējs, kurš organizē sanāksmi (proti, vai nu Parlaments, vai Padome), katra iestāde izskaidro savu nostāju un sākas diskusijas, lai rastu kompromisu.

Komisijai šajās sarunās ir starpnieka loma, lai sekmētu vienošanos starp abiem likumdevējiem. Trialogu dalībnieki darbojas, pamatojoties uz sarunu mandātiem, kādus tiem ir devušas attiecīgās iestādes. Visas trīs delegācijas cenšas neoficiālā veidā apzināt iespējamos kompromisa variantus un regulāri par to sniedz ziņojumu vai prasa jaunus norādījumus, ievērojot attiecīgo iestāžu iekšējos noteikumus, proti, Parlamenta gadījumā tas notiek ar sarunu grupas starpniecību un/vai komitejā, bet Padomes gadījumā — COREPER sanāksmē vai atbildīgajā darba grupā (skatīt iepriekš doto shēmu).

Jebkura trialogu laikā panākta vienošanās ir provizoriska, un tā ir jāapstiprina oficiālajā kārtībā, kas ir spēkā katrā iestādē (attiecībā uz Parlamentu skatīt Reglamenta 74. pantu).

Trialogu biežums un skaits ir atkarīgs no izskatāmās procedūras un konkrētajiem politiskajiem apstākļiem (piemēram, sasaukuma beigas). Tā kā Padomes prezidentūra ir rotējoša, parasti ir stimulus katras prezidentūras laikā pabeigt konkrētas procedūras.

Varetu teikt, ka salīdzinājumā ar koplēmuma procedūras pirmsākumiem institucionalizētāka trialogu izmantošanas prakse ir uzlabojusi pārredzamību un pārskatatbildību Parlamentā (jo visām politiskajām grupām ir pieejama visa informācija un tās var piedalīties visās sanāksmēs) un iestāžu sarunu kvalitāti.

4.3. Iestāžu sarunu sākšanas procedūra

Pirms iestāžu sarunu sākšanas katrai iestādei ir jādod zaļā gaisma tās sarunvedējiem (skatīt 4.4. iedaļu) sākt šādas sarunas, pamatojoties uz sarunu mandātu, saskaņā ar kuru tiem būs jādarbojas. Procedūras sarunu sākšanai katrā iestādē atšķiras.

4.3.1. Parlaments

Sarunas pirms Parlamenta pirmā lasījuma

Galīgais lēmums par to, vai pabeigt Parlamenta pirmo lasījumu vai jaut komitejai sākt sarunas, Parlamentā tiek pieņemts plenārsēdē. Nodoms sākt sarunas ir lēmums, ko var pieņemt komitejas līmenī ar komitejas ziņojumu kā mandātu, un pēc tam minētais lēmums ir jāapstiprina plenārsēdē (Reglamenta 71. pants). Ja lēmums plenārsēdē netiek apstiprināts vai šāda komitejas lēmuma nav, plenārsēde var arī nolemt jautājumu nodot atpakaļ, lai atbildīgā komiteja varētu sākt sarunas, pamatojoties uz plenārsēdes pieņemtajiem grozījumiem (Reglamenta 59. panta 4. punkts).

¹ Dažās sarunās dokumentam var būt citāds sleju skaits.

- *Komitejas lēmums sākt pirmā lasījuma sarunas*

Ja atbildīgā komiteja nolemj sākt pirmā lasījuma sarunas ar komitejas ziņojumu kā mandātu, šis lēmums jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu komitejas līmenī.

Pēc tam lēmums ir jāziņo tās sesijas sākumā, kura notiek pēc pieņemšanas komitejā (parasti pirmsdienas vakarā plkst. 17.00 Strasbūras sesijā un trešdienas pēcpusdienā plkst. 15.00 Briseles minisesijā). Līdz nākamās dienas beigām pēc paziņošanas plenārsēdē politiskās grupas vai deputāti, kuru skaits sasniedz vismaz vidējo obligāto minimumu (t.i., 76 deputāti), var pieprasīt vienu balsojumu par komitejas lēmumu (Strasbūras sesijas gadījumā balsošana notiks tajā pašā sesijā). Ja noteiktajā termiņā šādu pieprasījumu nav, komiteja var sākt sarunas.

Ja tiek pieprasīts balsojums, plenārsēde ar vienkāršu balsu vairākumu var apstiprināt komitejas lēmumu, un komiteja var sākt sarunas uzreiz pēc tam.

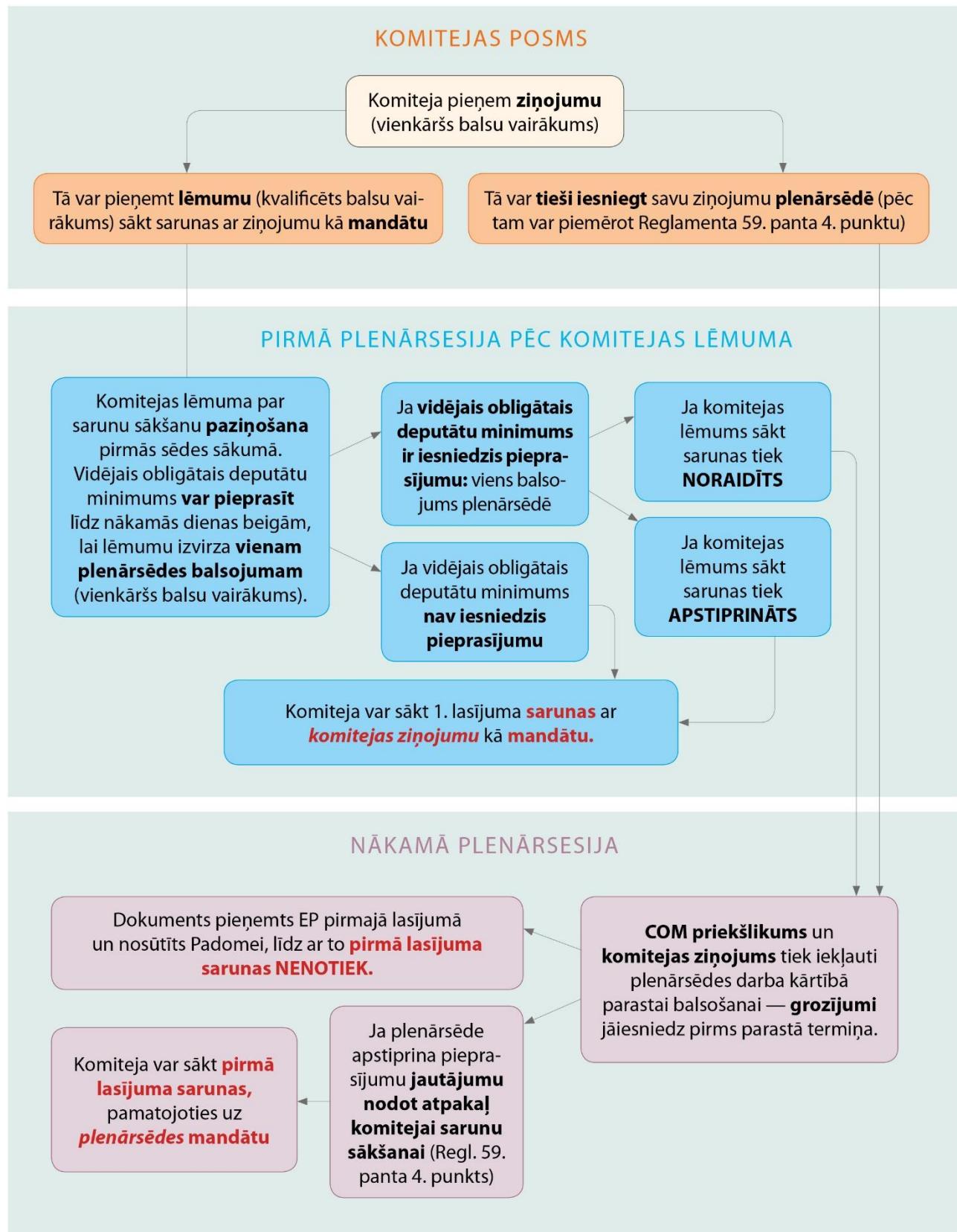
Ja plenārsēdē noraida komitejas lēmumu sākt sarunas, ziņojums tiek iekļauts nākamās sesijas darba kārtībā saskaņā ar Reglamenta 59. pantu parastam plenārsēdes balsojumam un tiek noteikts grozījumu iesniegšanas termiņš.

- *Plenārsēdes lēmums sākt sarunas (ar iepriekšēju komitejas lēmumu vai bez tā)*

Pēc komitejas lēmuma noraidīšanas vai šāda lēmuma neesamības gadījumā par leģislatīvā akta projektu, komitejas grozījumiem, kas veido ziņojumu, un grozījumiem, kurus iesniegušas politiskās grupas vai vismaz 38 deputāti, plenārsēdē balso, lai noslēgtu Parlamenta pirmo lasījumu.

Tomēr tieši pirms pirmā lasījuma pabeigšanas atbildīgās komitejas priekšsēdētājs, referents, politiskā grupa vai 38 Eiropas Parlamenta deputāti (zems obligātais minimums) var prasīt plenārsēdei jautājumu nodot atpakaļ komitejai iestāžu sarunu risināšanai, saskaņā ar Reglamenta 60. pantu, un par pieprasījumu pēc tam balso.

Sarunu mandātu pieņemšana Parlamentā pirmā lasījuma sarunām

Sarunas pirms Padomes pirmā lasījuma (Reglamenta 72. pants)

Ja atbildīgā komiteja vēlas sākt iestāžu sarunas pēc tam, kad Parlaments plenārsēdē ir pieņemis pirmā lasījuma nostāju, un pirms Padome pabeidz savu pirmo lasījumu (**agrīna otrā lasījuma sarunas**), tai ir jāpieņem lēmums ar kvalificētu balsu vairākumu; minētais lēmums ir jāpaziņo plenārsēdē, bet tikai informēšanas nolūkā.

Parlamenta pirmā lasījuma nostāja ir sarunu mandāts. Tāpēc atšķirībā no pirmā lasījuma sarunām plenārsēde komitejas lēmumu apstrīdēt nevar. Sarunas var sākt uzreiz pēc komitejas lēmuma.

Sarunas pirms Parlamenta otrā lasījuma (Reglamenta 73. pants)

Lai pieņemtu lēmumu sākt sarunas pirms Parlamenta otrā lasījuma, atbildīgajai komitejai ir vajadzīgs tikai vienkāršs balsu vairākums. Tā var nolemt sākt sarunas jebkurā laikā pēc tam, kad tai ir nosūtīta Padomes pirmā lasījuma nostāja. Parlamenta pirmā lasījuma nostāja ir tās mandāts, taču komiteja var pieņemt sarunu grupai papildu pamatnostādnes, tostarp kā grozījumus Padomes nostājā, ja nostājā ir elementi, kas nav ietverti Komisijas priekšlikumā vai Parlamenta pirmajā lasījumā.

4.3.2. Padome

Nav nekādu oficiālu prasību attiecībā uz to, kādā līmenī pirmajā lasījumā jāsaņem sarunu mandāts (proti, COREPER vai Padomes līmenī). Padome arvien biežāk tās mēdz pieņemt Padomes līmenī **vispārējas pieejas** veidā (ar kvalificētu balsu vairākumu, lai gan praksē balsošana nenotiek), kas ir publisks dokuments. Otrajos lasījumos mandāts ir Padomes pirmā lasījuma nostāja.

4.3.3. Komisija

Komisijas priekšlikums leģislatīvā akta projektam ir tās sarunu mandāts. Visos likumdošanas procedūras posmos izmaiņas Komisijas nostājās iestāžu sarunās sagatavo lestāžu savstarpējo attiecību grupa (*GRI*)¹. *GRI* sanāk gandrīz katru nedēļu un cita starpā apspriež un vienojas par to, kāda nostāja Komisijai būtu jāieņem gaidāmajās trialoga sanāksmēs par visām izskatāmajām procedūrām. Komisijas pārstāvji, kas piedalās trialoga sanāksmēs, svarīgām izmaiņām Komisijas likumdošanas priekšlikumos, par kurām abi likumdevēji ir vienojušies, var parasti piekrist *ad referendum* tikai tad, ja komisāru kolēģija ir oficiāli atbalstījusi pārskatītās Komisijas nostājas, vai līdz brīdim, kad tas ir izdarīts.

¹ *Groupe des Relations Interinstitutionnelles*. Komisijas struktūra, kurai ir uzticēta politisko, likumdošanas un administratīvo attiecību koordinēšana ar pārējām iestādēm, jo īpaši Parlamentu un Padomi. *GRI* ir visu komisāru biroju vadītāju vietnieki, jo viņu uzdevums ir pārraudzīt iestāžu savstarpējās lietas. Tā parasti tiekas reizi nedēļā. Tā, konkrētāk, strādā ar dosjē, ko izskata Parlaments un Padome un kas ir jūtīgi no institucionālā viedokļa, no kuriem dažus pieņem saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru.

4.4. Iestāžu sarunu dalībnieki

4.4.1. Parlaments

2017. gadā, pārskatot Reglamentu, netika izdarītas nekādas izmaiņas attiecībā uz Parlamenta sarunu grupas sastāvu, kas jau bija noteikts 2012. gada reglamentā. Parlamenta sarunu grupu vada referents, un tās priekšsēdētājs ir atbildīgās komitejas priekšsēdētājs, kurš kā savu aizstājēju var arī izraudzīties komitejas priekšsēdētāja vietnieku. Trialogos bieži vien tas nozīmē, ka priekšsēdētājs (vai priekšsēdētāja vietnieks) vai Padomes prezidentvalsts vada sanāksmes (atkarībā no tā, vai sanāksme notiek Parlamenta vai Padomes telpās). Turklat priekšsēdētājs var pievērst vairāk uzmanības horizontālajiem jautājumiem, savukārt referents aizstāv Parlamenta nostāju par konkrēto procedūru. Kā skaidri noteikts Parlamenta Reglamentā, sarunu grupā arī ir vismaz ēnu referenti no katras politiskās grupas, kura vēlas piedalīties.

Trialogos sarunu grupai palīdz **projekta komanda**, kuru koordinē atbildīgās komitejas sekretariāts (skatīt 3.2.1. iedaļu).

4.4.2. Padome

Padomi parasti pārstāv prezidentvalsts *COREPER II* priekšsēdētāja vai *COREPER I* priekšsēdētāja līmenī atbilstoši tematiskajam jautājumam un izņēmuma kārtā politiski nozīmīgās procedūrās — attiecīgais ministrs. Tomēr, ņemot vērā lielo trialogu skaitu, kā arī atkarībā no procedūras rakstura un Padomes rotējošās prezidentvalsts prakses, trialogus var vadīt arī attiecīgo darba grupu priekšsēdētāji. Parlamentam sarunu posmā papildu kontaktu ziņā ļoti noderīgas ir arī katras presidentūras *Antici* un *Mertens* grupas.¹ Padomes sarunu grupai parasti palīdz dienests, kas ir atbildīgs par dosjē Padomes Generālsektariātā, un Juridiskais dienests.

4.4.3. Komisija

Komisiju pārstāv vadošais ģenerāldirektorāts (parasti nodalas vadītāja vai direktora līmenī), politiski nozīmīgām procedūrām atbildīgais komisārs vai ģenerāldirektors, kuram palīdz Generālsektariāts un reizēm Komisijas Juridiskais dienests un komisāra birojs.

Visā likumdošanas procedūras laikā Komisija atbalsta abus likumdevējus, sniedzot tehniskus skaidrojumus un darbojoties kā starpnieks iestāžu sarunās. To var aicināt ierosināt kompromisa tekstu vai sniegt detalizētāku vai tehnisku informāciju. Komisijai būtu jārīkojas kā godīgam starpniekam, kad ir jāaizstāv tās likumdošanas priekšlikumi

¹ *Antici* grupa un *Mertens* grupa sagatavo attiecīgi *COREPER II* un *COREPER I* darbu (skatīt 2.2. iedaļu).

vai tie jāapspriež visos likumdošanas procesa posmos, ņemot vērā tās iniciatīvas tiesības un īstenojot vienlīdzīgu attieksmi pret Parlamentu un Padomi.¹

¹ Skatīt Pamatnolīgumu ([OVL 304 20.11.2010., 47.lpp.](#)) par Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas attiecībām, saskaņā ar kuru Komisijai pienācīgi jāņem vērā "Parlamentam un Padomei Līgumos attiecīgi piešķirtās lomas, it īpaši attiecībā uz vienādās attieksmes pamatprincipu".

10. ierāmējums. Vienošanās saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru: galvenie aspekti no Parlamenta viedokļa

<p>Vienošanās pirmajā lasījumā (Reglamenta 59., 62. un 71. pants)</p>	<p>Grozījumi: Komisijas priekšlikumā; tos var iesniegt komitejas posmā un plenārsēdes posmā; plaši pieņemamības kritēriji.</p> <p>Mandāts: 1) komitejas ziņojums — ja plenārsēde atbalsta komitejas lēmumu sākt sarunas, mandāts ir komitejas ziņojums; 2) plenārsēdes nostāja — ja plenārsēde neatbalsta komitejas lēmumu un notiek parastais balsojums plenārsēdē vai ja nav komitejas lēmuma sākt sarunas, plenārsēde var plenārsēdes balsojuma iznākumu iesniegt atpakaļ komitejai iestāžu sarunu risināšanai.</p> <p>Lēmums sākt sarunas: 1) to pieņem komiteja (ar kvalificētu balsu vairākumu), bet tas ir jāpaziņo plenārsēdē, un pēc tam plenārsēde var nolemt, ka par minēto lēmumu notiks viens balsojums; 2) ja plenārsēdē lēmumu neapstiprina vai ja komitejas lēmuma nav, plenārsēde joprojām var nolemt (ar vienkāršu balsu vairākumu) nodot jautājumu atpakaļ atbildīgajai komitejai iestāžu sarunu risināšanai.</p> <p>Termiņi: nav</p> <p>Provizoriskās vienošanās apstiprināšana: ar COREPER priekšsēdētāja vēstuli komitejas priekšsēdētājam, pirms Parlaments pieņem savu pirmā lasījuma nostāju (pirms tam atbildīgajā komitejā notiek viens balsojums ar vienkāršu balsu vairākumu).</p> <p>Plenārsēdē vajadzīgais balsu vairākums: Komisijas priekšlikumu var apstiprināt, noraidīt vai grozīt ar vienkāršu balsu vairākumu (t.i., ar nobalsojušo deputātu vairākumu).</p>
<p>Agrīna otrā lasījuma vienošanās (Reglamenta 69. un 72. pants)</p>	<p>Grozījumi: nav grozījumu Padomes pirmā lasījuma nostājā, jo tā atspoguļo panākto provizorisko vienošanos ar Parlamentu.</p> <p>Mandāts: Parlamenta pirmā lasījuma nostāja</p> <p>Lēmums sākt sarunas: to pieņem komiteja (ar kvalificētu balsu vairākumu) jebkurā laikā pēc tam, kad Parlaments ir pieņēmis pirmā lasījuma nostāju; tas tiek paziņots plenārsēdē, bet apstiprināšana nav nepieciešama.</p> <p>Termiņi: nav</p> <p>Provizoriskās vienošanās apstiprināšana: balsojums ar vienkāršu balsu vairākumu, ar ko apstiprina provizorisko vienošanos un atbalsta komitejas priekšsēdētāja vēstuli COREPER priekšsēdētājam, kurā norādīts, ka komitejas priekšsēdētājs ieteiks plenārsēdei pieņemt bez grozījumiem Parlamenta otrajā lasījumā Padomes pirmā lasījuma nostāju, kas atbilst pagaidu vienošanās tekstam.</p> <p>Plenārsēdē vajadzīgais balsu vairākums: otrajā lasījumā Parlaments apstiprina Padomes pirmā lasījuma nostāju (ar vienkāršu balsu vairākumu), kas atbilst provizoriskās agrīna otrā lasījuma vienošanās tekstam. Ja nav iesniegti vai (ar kvalificētu balsu vairākumu) pieņemti grozījumi vai noraidīšanas priekšlikums, Parlamenta priekšsēdētājs paziņo, ka ierosinātais leģislatīvais</p>

	akts, par ko notikušas sarunas ar Padomi, ir pieņemts (oficiāls balsojums nenotiek).
Vienošanās otrajā lasījumā (Reglamenta 67., 69. un 73. pants)	<p>Grozījumi: Padomes pirmā lasījumā nostājā; var iesniegt komitejas posmā (to vairs nevar darīt atzinumu sniedzošās komitejas) un plenārsēdes posmā; stingri pieņemamības kritēriji.</p> <p>Mandāts: Parlamenta pirmā lasījuma nostāja. Ja Padomes nostājā ir elementi, kuru nav Komisijas priekšlikumā vai Parlamenta pirmā lasījuma nostājā, komiteja var pieņemt pamatnostādnes, kas papildina pirmā lasījuma mandātu, tostarp grozījumu veidā.</p> <p>Lēmums sākt sarunas: to pieņem atbildīgā komiteja jebkurā laikā pēc tam, kad tai ir nosūtīta Padomes nostāja (ar vienkāršu balsu vairākumu); netiek paziņots plenārsēdē.</p> <p>Termiņi: ne vairāk kā 3+1 mēneši Parlamentam, lai pieņemtu otrā lasījuma nostāju (un vēl ne vairāk kā 3+1 mēneši Padomei).</p> <p>Provizoriskās vienošanās apstiprināšana: provizorisko vienošanos apstiprina ar COREPER priekšsēdētāja vēstuli komitejas priekšsēdētājam, pirms Parlaments pieņem savu otrā lasījuma nostāju (pirms tam atbildīgajā komitejā notiek viens balsojums).</p> <p>Plenārsēdē vajadzīgais balsu vairākums: grozījumiem Padomes nostājā vai noraidišanai ir nepieciešams kvalificēts balsu vairākums.</p>
Samierināšana un trešais lasījums (Reglamenta 75., 76., 77. un 78. pants)	<p>Grozījumi: trešajā lasījumā grozījumus iesniegt nevar — Parlaments kopīgo dokumentu apstiprina vai noraida kopumā ar vienkāršu balsu vairākumu vienā balsojumā.</p> <p>Mandāts: Parlamenta otrā lasījuma nostāja</p> <p>Lēmums sākt sarunas: nav piemērojams</p> <p>Termiņi: ne vairāk kā 24 nedēļas (3 x 8 nedēļas), no kurām ne vairāk kā 8 nedēļas ir veltītas tieši samierināšanai.</p> <p>Provizoriskās vienošanās apstiprināšana: abu delegāciju priekšsēdētāji nosūta vēstuli ar kopīgo dokumentu.</p> <p>Plenārsēdē vajadzīgais balsu vairākums: vienkāršs balsu vairākums</p>

4.5. Parlamenta darba pārredzamība un veidi, kā nodrošināt pārskatatbildību

Parlaments piešķir lielu nozīmi tam, lai nodrošinātu, ka tā likumdošanas procedūras ir pārredzamas un notiek cik vien iespējams atklāti saskaņā ar LESD 15. pantu.

Parasti visas komitejas un plenārsēdes sanāksmes ir publiskas. Visas plenārsēdes sanāksmes un vairumā gadījumu arī komiteju sanāksmes tiek straumētas tiešsaistē. Visas diskusijas un balsojumi par leģislatīviem dokumentiem gan komitejās, gan plenārsēdē notiek publiski. Turklāt visi oficiālie dokumenti ir publiski pieejami parasti

visās oficiālajās valodās. Parlamenta Likumdošanas observatorijā¹ ir daudz attiecīgās informācijas par katru likumdošanas procedūru, tostarp ir norādīti referenta un ēnu referentu vārdi, atzinumus sniedzošās un iesaistītās komitejas, procedūru posmi un attiecīgie dokumenti (skatīt 11. nodaļu).

Parlaments kopā ar Padomi un Komisiju cenšas nodrošinātu atklātību arī attiecībā uz iestāžu sarunām par likumdošanas procedūrām. Pēdējo gadu laikā ir radušās bažas par iestāžu sarunu atklātību², arī no iestādēm. Reaģējot uz šīm bažām, Parlaments jau 2012. gadā būtiski pārskatīja savu Reglamentu. Vispārēji pārskatītais Parlamenta Reglaments, kas stājās spēkā 2017. gada janvārī, pamatojas uz minētajiem uzlabojumiem un vēl vairāk nostiprina parlamentāro pārskatatbildību un likumdošanas sarunu kontroli. Ar Parlamenta Reglamentu tiek nodrošināts, ka:

- Parlaments ved sarunas, pamatojoties uz mandātu, kas ir publisks un ko vienmēr atbalsta plenārsēde;
- Parlamenta sarunu grupai ir standarta sastāvs, kurā visām politiskajām grupām ir tiesības būt pārstāvētām, tādējādi nodrošinot, ka tām ir pieejama visa informācija un tās var cieši uzraudzīt un ietekmēt visus sarunu posmus;
- priekssēdētājs un referents atskaitās komitejai pēc katras sarunu kārtas;
- par trialogos panāktu provizorisko vienošanos balso komitejā un to publisko, pirms iesniegšanas plenārsēdē.

¹ Skatīt Parlamenta Likumdošanas observatoriju: <http://www.europarl.europa.eu/oeil/home/home.do>.

² Skatīt arī Ombuda pašiniciatīvas izmeklēšanu par to, cik lielā mērā Eiropas Parlaments, ES Padome un Eiropas Komisija publisko dokumentus saistībā ar trialogiem, un par trialogu pārredzamību kopumā, lieta OI/8/2015/JAS, kas tika uzsākta 2015. gada 26. maijā — 2016. gada 12. jūlija lēmums: <https://www.ombudsman.europa.eu/lv>.

5. SAMIERINĀŠANAS PROCEDŪRAS SĪKS APRAKSTS

Ievads

Kā norādīts 9. nodaļā, lielākā daļa likumdošanas procedūru tiek pabeigtas pirmajā lasījumā un daudz retāk — otrajā lasījumā. Samierināšanas procedūru skaits gadu gaitā ir sarucis, un astotajā sasaukumā pirmo reizi nav notikusi neviena samierināšanas procedūra.

Samierināšanas procedūra ir ievērojami ietekmējusi to, kā pašlaik notiek pirmā un otrā lasījuma sarunas. Daudzas no procedūrām un prakse ir aizsākusies tieši samierināšanas procedūrā (piemēram, dialogu izmantošana, četru sleju dokumenti). Vajadzība nodrošināt pienācīgas un labi strukturētas sarunas samierināšanas procedūrā ir īpaši svarīga, jo šī procedūra ir pēdējā iespēja iestādēm rast vienošanos. Ja abas iestādes nevienojas šajā pēdējā posmā, priekšlikums netiek pieņemts.

Šajā nodaļā procedūra ir izklāstīta sīkāk, īpaši pievēršoties tiem elementiem, kas atšķiras no pirmā un otrā lasījuma.

Sākotnējais posms

Tiklīdz kļūst skaidrs, ka Padome nevar pieņemt visus Parlamenta otrā lasījuma grozījumus, tā informē Parlamentu un sākas trīs iestāžu neoficiāla kontaktēšanās, lai sāktu gatavoties Samierināšanas komitejas sasaukšanai pēc iespējas drīz Līgumā noteiktajā termiņā. Likumdošanas jautājumu nodaļa (LEGI) palīdz **Parlamenta delegācijai** visā samierināšanas procedūras laikā, strādājot ciešā sadarbībā ar attiecīgās Parlamenta komitejas sekretariātu un Parlamenta Juridisko dienestu, juristiem lingvistiem, preses sekretāriem un citiem attiecīgiem EP dienestiem.

Parlamenta delegācijas sastāvs un iecelšana

Parlamenta delegācijā **Samierināšanas komitejā** vienmēr ir tikpat locekļu, cik dalībvalstu ir Padomē. Katrai samierināšanai ir jāizveido jauna Parlamenta delegācija. Parlamenta delegāciju vienmēr vada viens no **trijiem Parlamenta priekšsēdētāja vietniekiem**, kuri ir **atbildīgi par samierināšanu**; Parlamenta atbildīgās(-o) komitejas(-u) referents(-i) un priekšsēdētājs(-i) arī pēc definīcijas ir delegācijas locekļi.

Pārējos delegācijas locekļus ieceļ katrā politiskā grupa katrai konkrētajai samierināšanas procedūrai.¹ Viņi lielākoties ir no atbildīgās komitejas vai arī no atzinumu sniedzošajām vai iesaistītajām komitejām. Tieks iecelts tāds pats skaits aizvietotāju, kuri var piedalīties visās delegācijas un Samierināšanas komitejas sanāksmēs, bet balsot var tikai tad, ja viņi aizstāj kādu pilntiesīgu locekli.

¹ Tāpat kā ieceļot referentus komitejās, Samierināšanas komitejas locekļus izraugās politiskās grupas, piemērojot d'Hondt sistēmu, pēc tam, kad Priekšsēdētāju konference ir pieņēmusi lēmumu par precīzu Samierināšanas komitejas locekļu skaitu no katras politiskās grupas.

Parlamenta delegācijas konstitutīvā sanāksme

Parlamenta delegācijas konstitutīvās sanāksmes¹ galvenais mērķis ir pilnvarot sarunu grupu — parasti priekšsēdētāja vietnieku kā delegācijas priekšsēdētāju, atbildīgās komitejas priekšsēdētāju un referentu(-us) — sākt sarunas ar Padomi trialoga sanāksmēs. Turklāt notiek arī īsa viedokļu apmaiņa par jautājumu būtību. Atšķirībā no pirmā un otrā lasījuma Komisija parasti piedalās visās Parlamenta delegācijas sanāksmēs, lai sniegtu savu viedokli par to, kā varētu saskaņot Parlamenta un Padomes nostājas, vai lai atbildētu uz pieprasījumiem sniegt sīkāku vai tehnisku informāciju.

Sarunas samierināšanas posmā

Atbilstoši trialogu grafikam, par ko Parlaments un Padome vienojas pirms samierināšanas par konkrēto procedūru, samierināšanas procedūras laikā notiek vairāki trialdi, kuru mērķis ir Samierināšanas komitejā panākt vispārēju vienošanos.

Sarunu grupa pēc katras trialoga sanāksmes atskaitās savai delegācijai. Delegācijas sanāksmju galvenais mērķis ir atskaitīties par sarunām, izvērtēt iespējamos kompromisa tekstus un sniegt norādījumus sarunu grupai par to, kā turpināt sarunas. Procedūras beigās delegācija oficiāli apstiprina vai noraida samierināšanā panākto provizorisko vienošanos. Vienošanās apstiprināšanai vajadzīgs delegācijas locekļu kvalificēts balsu vairākums (vismaz 15 balsis “par” no 28 iespējamām balsīm).

Samierināšanas komiteja

Samierināšanas komiteju, kurā ir 28 dalībvalstu pārstāvji un 28 Parlamenta deputāti, sasauc Parlamenta priekšsēdētājs kopā ar Padomes priekšsēdētāju. Šo komiteju parasti sasauc, ja Parlamenta un Padomes nostājas ir pietiekami tuvas, lai varētu cerēt, ka neatrisinātie jautājumi tiks atrisināti. Komiteja jebkurā gadījumā ir jāsasauc ne vēlāk kā sešas nedēļas (vai astoņas nedēļas, ja ir vienošanās par pagarinājumu) pēc Padomes otrā lasījuma pabeigšanas, lai oficiāli atklātu samierināšanas procedūru. Tad komitejai ir vēl sešas nedēļas (vai astoņas nedēļas, ja ir vienošanās par pagarinājumu), lai panāktu vispārēju vienošanos kopīga dokumenta veidā.

Sanāksmes pēc kārtas organizē Parlaments un Padome. Samierināšanas komitejas sanāksmes līdzpriekšsēdētāji ir EP delegāciju vadošais Parlamenta priekšsēdētāja vietnieks un Padomes prezidējošās valsts ministrs. Komisiju pārstāv attiecīgais komisārs.

Parasti samierināšanas praksē nozīmē, ka pirms Samierināšanas komitejas sanāksmes notiek vairākas trialoga sanāksmes un attiecīgo delegāciju sanāksmes. Dažreiz pati Samierināšanas komitejas sanāksme tiek pārtraukta, lai trialoga sarunās precīzētu situāciju vai rastu kompromisus par jautājumiem, par kuriem joprojām ir domstarpības. Starplaiķā starp trialoga sanāksmēm un Samierināšanas komitejas oficiālajām sanāksmēm notiek arī iekšējas atsevišķas Parlamenta un Padomes delegācijas sanāksmes. Šādas sanāksmes ir nepieciešamas, lai informētu katru delegāciju par

¹ Ārkārtas gadījumos pastāv iespēja konstitutīvo sanāksmi aizstāt ar delegācijas priekšsēdētāja vēstuli delegācijas locekļiem (“izveide ar rakstisku procedūru”).

progresu, kas panākts katrā sarunu posmā, un lai noskaidrotu, vai sarunu grupai būtu jādod jauni norādījumi.

Ja vienošanās pirmajā sanāksmē ir maz ticama, turpmākajās 6–8 nedēļās, kas ir Līgumā paredzētais termiņš vienošanās panākšanai, var notikt turpmākas sanāksmes, tostarp trialoga sanāksmes. Vajadzības gadījumā samierināšanu var pabeigt ar rakstisku procedūru.

Ja abas iestādes nevienojas Samierināšanas komitejā, priekšlikums netiek pieņemts.¹

Trešais lasījums (pēc Samierināšanas komitejas)

Gan Parlamentam, gan Padomei ir jāapstiprina Samierināšanas komitejā panāktā vienošanās sešu nedēļu laikā (vai astoņu nedēļu laikā, ja ir vienošanās par pagarinājumu) kopš **kopīgā dokumenta** apstiprināšanas. Abas iestādes atsevišķi balso par kopīgo dokumentu kopumā, bez iespējas to grozīt.

Parlamentā apstiprinājumam ir vajadzīgs vienkāršs balsu vairākums; pretējā gadījumā kopīgais dokuments tiek noraidīts. Kopīgais dokuments ar kvalificētu balsu vairākumu ir jāapstiprina arī Padomei, kas parasti balso pēc Parlamenta trešā lasījuma.²

Tāpat kā pirmajā un otrajā lasījumā, teksts var klūt par tiesību aktu tikai tad, ja gan Parlaments, gan Padome to apstiprina. Ja kāda no iestādēm to neapstiprina, likumdošanas procedūra beidzas un to var atsākt tikai ar jaunu Komisijas priekšlikumu.

¹ Kopš 1999. gada ir bijuši divi gadījumi, kad Samierināšanas komitejā Parlamenta un Padomes delegācijas nevarēja panākt vienošanos par kopīgu dokumentu (Darba laika direktīva un Regula par jauniem pārtikas produktiem).

² Līdz šim Padome nekad nav noraidījusi samierināšanā panākto vienošanos. Parlaments ļoti reti ir noraidījis samierināšanā panākto vienošanos; kā divus piemērus var minēt vienošanos, kas 2001. gadā tika panākta par priekšlikumu direktīvai par pārņemšanas priekšlikumiem, un vienošanos, kura 2003. gadā tika panākta attiecībā uz priekšlikumu par tirgus piekļuvi ostas pakalpojumiem.

6. PIENEMTĀ TEKSTA GALĪGĀ PĀRBAUDE, PARAKSTIŠANA UN PUBLICĒŠANA

6.1. Galīgā juridiski lingvistiskā pārbaude

Ja starp iestādēm ir panākta provizoriska vienošanās pirmajā, otrajā vai trešajā lasījumā, vienošanās tekstu, pirms to oficiāli pieņem plenārsēdē, pārbauda juristi lingvisti. Tas ir svarīgi, lai cita starpā nodrošinātu juridisko noteiktību un konsekvenči starp dažādām valodu versijām nolūkā panākt vienotu īstenošanu un lai izvairītos no vajadzības pēc kļūdu labojumiem vēlākā posmā (principā tekstā netiek izdarītas nekādas izmaiņas pēc balsojuma plenārsēdē)¹.

Parlamentā galīgo juridiski lingvistisko pārbaudi veic un koordinē juristi lingvisti no Tiesību aktu direktorāta (*DLA*) ciešā sadarbībā ar Padomes Tiesību aktu kvalitātes direktorātu (*DQL*). Komitejas sekretariāts un Padomes atbildīgais dienests tiek pilnībā iesaistīti šajā procedūrā un regulāri informēti par progresu. Vajadzības gadījumā notiek apspriešanās ar citiem dienestiem abās iestādēs, kā arī Komisiju.

Galīgās juridiski lingvistiskās pārbaudes galvenie posmi ir šādi:

- koordinējošie juristi lingvisti no Parlamenta vai Padomes sagatavo teksta konsolidēto versiju provizoriskās vienošanās oriģinālvalodā, iekļaujot Komisijas priekšlikumā panāktos politiskos grozījumus un nodrošinot, ka teksts atspoguļo vienošanos, ciešā sadarbībā ar otras iestādes atbildīgajiem juristiem lingvistiem, attiecīgās Parlamenta komitejas sekretariātu un Padomes atbildīgo dienestu;
- koordinējošie juristi lingvisti konsolidēto tekstu nosūta tulkošanas dienestiem;
- abu iestāžu koordinējošie juristi lingvisti pārskata konsolidētā teksta oriģinālvalodas versiju saskaņā ar tiesību aktu izstrādes noteikumiem un praksi un ciešā sadarbībā ar attiecīgās Parlamenta komitejas sekretariātu un Padomes atbildīgo dienestu;
- ja nepieciešams, apspriežas ar Parlamenta sarunu grupu par ierosinātajām juridiski lingvistiskajām izmaiņām, un notiek Padomes valstu ekspertu sanāksmes;
- Parlamenta un Padomes juristi lingvisti sagatavo teksta galīgo redakciju visās valodās, pamatojoties uz oriģinālvalodas versiju, lai Parlaments un Padome to varētu pieņemt.

Parasti galīgā juridiski lingvistiskā pārbaude ilgst **astonjas nedēļas**, sākot no dienas, kad politiskā vienošanās ir apstiprināta ar vēstuli, ko COREPER ir nosūtījis attiecīgās komitejas priekšsēdētājam.

¹ Tiesību aktu galīgā juridiski lingvistiskā pārbaude pēc balsojuma plenārsēdē joprojām ir iespējama, taču tikai ārkārtas gadījumos, un parasti tā prasa ievērojami ilgāku laiku nekā standarta galīgā pārbaude, cita starpā tāpēc, ka ir vajadzīga kļūdu labojumu procedūra (Reglementa 241. pants).

6.2. Parakstīšana

Pēc tam, kad Parlaments un Padome oficiāli pieņēmuši vienošanos pirmajā, otrajā vai trešajā lasījumā, Parlamenta priekssēdētājs kopā ar Padomes rotējošās prezidentvalsts pārstāvi paraksta tiesību aktu saskaņā ar LESD 297. panta 1. punktu.

Kopš 2003. gada pēc Parlamenta priekssēdētāja iniciatīvas Parlamenta priekssēdētājs un Padomes prezidentvalsts pārstāvis dokumentus kopīgi paraksta Parlamenta plenārsesijās, bieži vien klātesot atbildīgās komitejas priekssēdētājam un referentam. Kopīgās "LEX" parakstīšanas ceremonijas nolūks ir parādīt, ka abi likumdevēji, rīkojoties ar vienādām tiesībām, ir oficiāli pieņēmuši tiesību aktus.

Parakstīšanas ceremonija protokolā telpā 2019. gada oktobra plenārsesijā Strasbūrā ar Somijas par Eiropas lietām atbildīgo ministri Tytti Tuppurainen un Eiropas Parlamenta priekssēdētāju David Maria Sassoli. © Eiropas Parlaments (2019)

6.3. Publicēšana

Pēc parakstīšanas tiesību aktus publicē "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī" kopā ar iespējamajām deklarācijām, par kurām panākta kopīga vienošanās. Publicēšana "Oficiālajā Vēstnesī" ir nosacījums tiesību aktu piemērojamībai¹. Ja vien abi likumdevēji nav vienojušies citādi, tiesību akti stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc to publicēšanas.

¹ "Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi" publicē visās ES oficiālajās valodās. Tam ir 2 sērijas: L (tiesību akti) un C (informācija un paziņojumi).

7. CITAS PROCEDŪRAS, KURĀS PARLAMENTS IR IEŠAISTĪTS

7.1. Īpašas likumdošanas procedūras

Kā minēts 3. nodaļā, Lisabonas līgums paredz parasto likumdošanas procedūru un īpašas likumdošanas procedūras (LESD 289. panta 2. punkts¹). Īpašas likumdošanas procedūras aizstāj kādreizējās apspriešanās, sadarbības un piekrišanas procedūras, lai vienkāršotu ES lēmumu pieņemšanas procesu. Kā liecina nosaukums, šīs procedūras atšķiras no parastās likumdošanas procedūras, un tātad tie ir izņēmumi. Līgumos īpašas likumdošanas procedūras nav precīzi aprakstītas. Noteikumi tiek paredzēti katrā gadījumā atsevišķi, ņemot vērā attiecīgos Līgumu pantus, kuros ir minēts termins "īpaša likumdošanas procedūra" un aprakstīti tās posmi. Var izcelt divas īpašas likumdošanas procedūras:

- **apspriešanās (7.1.1. iedaļa):** Parlaments var apstiprināt vai noraidīt tiesību akta priekšlikumu vai arī ierosināt grozījumus tajā. Padomei nav juridiska pienākuma ņemt vērā Parlamenta atzinumu, bet tā var pieņemt lēmumu tikai pēc tam, kad tā minēto atzinumu ir saņēmusi;
- **piekrišana (7.2.1. iedaļa):** Parlamentam ir tiesības pieņemt vai noraidīt tiesību akta priekšlikumu, bet tas priekšlikumu nevar grozīt. Padome Parlamenta atzinumu nevar noraidīt. Dažos īpašos gadījumos Parlamenta priekšlikumam ir vajadzīga piekrišana Padomē².

7.1.1. Apspriešanās

Līdz brīdim, kad stājās spēkā Lisabonas līgums, apspriešanās procedūra bija visvairāk izmantotā procedūra. Šajā procedūrā Parlaments var sniegt atzinumu par ierosināto tiesību aktu. Tas var apstiprināt vai noraidīt priekšlikumu vai arī ierosināt grozījumus tajā (ar vienkāršu balsu vairākumu). Padomei nav juridiska pienākuma ņemt vērā Parlamenta atzinumu, taču saskaņā ar ES Tiesas judikatūru, ja Līgumā ir paredzēta obligāta apspriešanās ar Parlamentu, Padome nedrīkst pieņemt lēmumu, pirms tā nav saņēmusi Parlamenta atzinumu. Apspriešanās procedūru kā īpašu likumdošanas procedūru joprojām piemēro vairākiem pasākumiem politikas jomās, kuru skaits ir ierobežots (piemēram, konkurence, monetārā politika, nodarbinātība un sociālā politika, kā arī konkrēti fiskālie pasākumi vides un enerģētikas jomā).

Apspriešanās ar Parlamentu neleģislatīvā procedūrā ir obligāta arī tad, kad saskaņā ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku tiek pieņemti starptautiski nolīgumi.

¹ Līguma 289. panta 2. punkts: "Īpašos Līgumos noteiktos gadījumos Eiropas Parlamenta ar Padomes līdzdalību vai Padomes ar Eiropas Parlamenta līdzdalību pieņemta regula, direktīva vai lēmums ir īpaša likumdošanas procedūra."

² Skatīt LESD 223. panta 2. punktu, kurā paredzēts, ka Parlamentam saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru, lūdzot Komisijai sniegt atzinumu, un ar Padomes piekrišanu ir jāparedz noteikumi un vispārēji nosacījumi, kas reglamentē tā deputātu pienākumu izpildi (deputātu nolikums), un LESD 226. panta trešo daļu, kurā Parlamentam ir dotas pilnvaras pēc tam, kad ir saņemta Padomes un Komisijas piekrišana, paredzēt sīkus noteikumus, kas attiecas uz Parlamenta tiesībām veikt izmeklēšanu.

7.1.2. Piekrišana

Ja īpašā likumdošanas procedūrā ir jāprasa Parlamenta vai Padomes piekrišana tiesību akta projektam, attiecīgā iestāde var apstiprināt vai noraidīt priekšlikumu (ar kvalificētu balsu vairākumu), bet tā nevar to grozīt. Piekrišanu vai tās neesamību nevar apstrīdēt. Piemēri, kad šī īpašā likumdošanas procedūra ir tikusi izmantota, ir Eiropas prokuratūras izveide (LESD 86. panta 1. punkts), daudzgadu finanšu shēmas pieņemšana (LESD 312. pants) vai tiesību akti, kas pieņemti saskaņā ar juridisko pamatu par subsidiaritāti (LESD 352. pants).

Parlamenta piekrišana (ar vienkāršu balsu vairākumu) ir vajadzīga arī svarīgās **neleģislatīvās procedūrās**:

- ja Padome pieņem konkrētus starptautiskus nolīgumus, kurus sarunās ir apspriedusi ES, izņemot tos, kas attiecas vienīgi uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku. Piekrišanas procedūru izmanto nolīgumiem jomās, kurās piemēro parasto likumdošanas procedūru, bet cita starpā arī asociācijas nolīgumiem un nolīgumiem ar nopietnu ietekmi uz budžetu (LESD 218. pants);
- gadījumos, kad ir notikuši nopietni pamattiesību pārkāpumi (LES 7. pants);
- jautājumos par jaunu ES dalībvalstu pievienošanos (LES 49. pants);
- saistībā ar noteikumiem par izstāšanos no ES (LES 50. pants).

7.2. Deleģētie un īstenošanas akti

Lielākajā daļā ES leģislatīvo aktu ir noteikumi, kas ļauj Komisijai pieņemt deleģētos vai īstenošanas aktus. Var būt nepieciešams pilnvarot Komisiju pieņemt lēmumus saskaņā ar vienu no šīm divām procedūrām, piemēram, ja ir vajadzīgi tehniski atjauninājumi, ir jāatļauj vai jāaizliedz vielas vai produkti vai ja ir nepieciešama vienota piemērošana dalībvalstīs. Ja šādiem lēmumiem vajadzīgs ātrums, elastība un/vai papildu tehniskais darbs, parastā likumdošanas procedūra varētu būt pārāk smagnēja procedūra. Šādi lēmumi, kas pieņemti saskaņā ar šīm procedūrām, lai gan tie bieži vien ir detalizēti un tehniski, var būt politiski nozīmīgi, un tiem var būt būtiska ietekme uz veselību, vidi un ekonomiku, tādējādi tieši ietekmējot pilsoņus, uzņēmumus un veselas tautsaimniecības nozares.

Ar Lisabonas līgumu (LESD 290. pants) ieviešot **deleģētos aktus** (vispārēji piemērojami pasākumi pamataktā atsevišķu nebūtisku elementu grozīšanai vai papildināšanai), Parlamenta prerogatīvas tika nostiprinātas vēl vairāk — tagad Parlamentam ir neierobežotas veto tiesības, un tas jebkurā brīdī var atsaukt kādā konkrētā pamataktā Komisijai piešķirtās pilnvaras pieņemt deleģētos aktus. Attiecībā uz **īstenošanas aktiem** (LESD 291. pants) Parlamenta pilnvaras ir ierobežotas, un tam nav iespējas uzlikt veto. Lēmums par to, vai Komisijai deleģēt deleģētās vai īstenošanas pilnvaras, kā arī šo pilnvaru izvēle tādējādi ir ļoti svarīga un nosaka izrietošo Parlamenta uzraudzības lomu. Minētais lēmums abiem likumdevējiem likumdošanas procedūras laikā ir jāiekļauj pamataktā.

lestādēm atšķirīgi interpretējot LESD 290. un 291. pantu, sarunās nereti ir radušās problēmas saistībā ar šo izvēli. Šī iemesla dēļ likumdošanas sarunās panāktās vienošanās kopš 2012.gada uzrauga Priekšsēdētāju konference¹, lai nodrošinātu, ka LESD 290. un 291.pants, kā arī Parlamenta attiecīgās institucionālās tiesības tiek ievērotas, pamatojoties uz Komiteju priekšsēdētāju konferences veiktu regulāru novērtēšanu. Jautājums par deleģētajiem aktiem bija viens no galvenajiem jautājumiem, kas tika atrisināts 2016. gada lestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu (skatīt 11. ierāmējumu 8. nodaļā).

¹ Skatīt Priekšsēdētāju konferences 2012.gada 19.aprīļa lēmumu. Ja Priekšsēdētāju konference uzskata, ka vienošanās nenodrošina Parlamenta institucionālās tiesības, tā to neiekļauj plenārsēdes darba kārtībā balsošanai par vienošanos pirmajā lasījumā.

8. IESTĀŽU NOLĪGUMS PAR LABĀKU LIKUMDOŠANAS PROCESU

Iestāžu nolīgums par labāku likumdošanas procesu¹ stājās spēkā 2016. gada 13. aprīlī, aizstājot 2003. gada iestāžu nolīgumu un balstoties uz vairākiem iepriekšējiem nolīgumiem un deklarācijām, kuru mērķis ir institucionalizēt labas prakses piemērus, un papildinot tos. Tajā ir izklāstītas vairākas iniciatīvas un procedūras nolūkā panākt labāku likumdošanas procesu (skatīt turpmāko ierāmējumu), atgādinot Kopienas metodes nozīmi un tādus Savienības tiesību aktu vispārējos principus kā demokrātiska leģitimitāte, subsidiaritāte, proporcionālitāte un juridiskā noteiktība. Tas veicina pārredzamību un uzsver, ka Savienības tiesību aktiem vajadzētu jaut pilsoņiem, pārvaldes iestādēm un uzņēmumiem viegli saprast savas tiesības un pienākumus, izvairīties no pārmērīgas regulēšanas un administratīvā sloga un būt praktiski īstenojamiem.

Parlamentam bija svarīgi, lai nolīgums papildinātu, nevis aizstātu 2010. gada pamatnolīgumu ar Komisiju. Tādēļ tika publicēts Parlamenta un Komisijas paziņojums, precizējot, ka nolīgums neskar 2010. gada pamatnolīgumu².

11. ierāmējums. 2016. gada iestāžu nolīgums par labāku likumdošanas procesu — kopsavilkums

Jaunajā Parlamenta, Padomes un Komisijas nolīgumā cita starpā ir apskatīti turpmāk minētie jautājumi.

- Daudzgadu un gada programmu izstrāde** (4. līdz 11. punkts): Parlaments, Padome un Komisija sadarbosies gada un daudzgadu programmu izstrādē, tādējādi īstenojot Līguma par Eiropas Savienību 17. pantu. Trīs iestādes izstrādās kopīgus secinājumus par galvenajiem politikas mērķiem un prioritātēm jaunā sasaukuma sākumā un kopīgu deklarāciju par starpiestāžu gada programmas izstrādi, nosakot dosjē, kuri būtu jāizskata prioritārā kārtībā, neskarot abu likumdevēju pilnvaras saskaņā ar Līgumiem. Jānorāda, ka 2016. gada decembrī Parlamenta, Padomes un Komisijas priekssēdētāji kopīgi parakstīja pirmo kopīgo deklarāciju par starpiestāžu gada programmas izstrādi, kurā tika noteikti politiski ļoti svarīgi likumdošanas jautājumi, kas 2017. gadā jāskata kā likumdošanas prioritātes. Otrs šāds dokuments tika parakstīts 2017. gada decembrī, un tajā bija likumdošanas prioritātes līdz 8. sasaukuma beigām (2018–2019). Starpiestāžu nolīguma mērķis ir arī uzlabot procedūru attiecībā uz atsaukšanu³ un Savienības tiesību aktu

¹ Nolīgums par labāku likumdošanas procesu ir atspoguļots pārskatītajā Parlamenta Reglamentā, cita starpā 38. pantā par kopīgu deklarāciju par iestāžu gada programmu un par atsaukšanu, 40. panta 4. punktā par viedokļu apmaiņu ar Padomi un Komisiju attiecībā uz juridiskā pamata spēkā esamības vai atbilstības apstrīdēšanu, 47. pantā par Parlamenta prasībām iesniegt likumdošanas priekšlikumus, 49. pantā par likumdošanas procesa paātrināšanu, 61. pantā par iestāžu viedokļu apmaiņu saistībā ar juridiskā pamata maiņu un 126. pantā par kopīgiem secinājumiem par iestāžu daudzgadu programmu izstrādi.

² Eiropas Parlamenta un Komisijas paziņojums saistībā ar iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu pieņemšanu 2016. gada 13. aprīlī, [QVL 124, 13.5.2016., 1.lpp.](#)

³ Skatīt arī 3. ierāmējumu 2.3. nodaļā.

priekšlikumiem, kurus iesniedzis Parlaments vai Padome saskaņā ar LESD 225. vai 241. pantu¹.

- **Labākas likumdošanas instrumenti (12. līdz 24. punkts):** nolīgumā ir atzīts ietekmes novērtējumu pozitīvais ieguldījums, ko tie dod, palīdzot visām trijām iestādēm pieņemt informētus lēmumus, vienlaikus norādot, ka šiem novērtējumiem nevajadzētu aizstāt politiskus lēmumus un nevajadzētu izraisīt nepamatotus kavējumus vai liegt abiem likumdevējiem iesniegt grozījumus. Komisija veic ietekmes novērtējumus visām savām leģislatīvajām un neleģislatīvajām iniciatīvām, deleģētajiem aktiem un īstenošanas pasākumiem, kas, sagaidāms, būtiski ietekmēs ekonomiku, vidi un sociālo jomu. Šiem ietekmes novērtējumiem ir jāatbilst vairākām prasībām, kas noteiktas nolīgumā. Iniciatīvām, kas iekļautas Komisijas darba programmā vai kopīgajā deklarācijā, parasti pievienos ietekmes novērtējumu. Parlaments un Padome veic ietekmes novērtējumus par saviem būtiskiem grozījumiem, ja to uzskata par atbilstošu un vajadzīgu. Nolīguma mērķis ir arī uzlabot apspriešanos ar sabiedrību un ieinteresētajām personām, veicinot jo īpaši MVU dalību, un uzlabot spēkā esošo tiesību aktu *ex post* novērtēšanu.
- **Juridiskā pamata izvēle (25. punkts):** nolīgumā noteikts, ka, ja ir paredzēta juridiskā pamata maiņa, parasto likumdošanas procedūru aizstājot ar īpašu likumdošanas procedūru vai neleģislatīvu procedūru, trīs iestādes apmainās viedokļiem par to. Ir uzsvērts, ka Komisija turpina pilnībā veikt savus uzdevumus, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti Līgumi un Tiesas judikatūra.
- **Deleģētie un īstenošanas akti (26. līdz 31. punkts un pielikums):** lai risinātu pastāvīgās problēmas saistībā ar iestāžu sarunām attiecībā uz izvēli starp deleģētajiem un īstenošanas aktiem, tika pārskatīta un nolīgumam pievienota Kopējā vienošanās par deleģētajiem aktiem, cita starpā reaģējot uz Padomes bažām par to, kā notiek apspriešanās ar dalībvalstu ekspertiem. Padome apgalvoja, ka tas veicinātu turpmākās sarunas par šo izvēli. Pārskatītā Kopējā vienošanās precīzē, kā šāda apspriešanās būtu jāveic, vienlaikus nodrošinot Parlamentam un Padomei vienādu piekļuvi visai informācijai. Tā arī nodrošina Parlamenta un Padomes ekspertiem piekļuvi Komisijas ekspertu grupām par deleģētajiem aktiem. Turklāt ar nolīgumu tika apstiprināta vajadzība sākt sarunas par nesaistošiem nošķiršanas kritērijiem, un pēc divu gadu sarunām tika panākta vienošanās, kas pēc tam 2019. gada pavasarī tika apstiprināta². Tagad abi likumdevēji šos nesaistošos kritērijus var izmantot kā sava veida norādījumus, lemjot par to, vai deleģēt pilnvaras, un, ja jā, tad kādu instrumentu izvēlēties. Mērķis saskaņot visus spēkā esošos tiesību aktus ar tiesisko regulējumu, kas ieviests ar Lisabonas līgumu, 8. sasaukumā tika daļēji sasniegts, un atlikušie jautājumi vēl joprojām ir jāapspriež. Lai palielinātu pārredzamību un uzlabotu izsekojamību visos deleģēta akta aprites cikla dažādos posmos, 2017. gada beigās tika izveidots kopīgs deleģēto aktu funkcionālais reģistrs.
- **Likumdošanas procesa pārredzamība un koordinācija (32. līdz 39. punkts):** nolīgumā uzsvērts, ka Parlamentam un Padomei kā abiem likumdevējiem ir jāīsteno savas pilnvaras līdztiesīgi un ka Komisija savu starpnieka uzdevumu veic, pret Parlamentu un Padomi attiecieties vienādi un pilnībā ievērojot ar Līgumiem piešķirtās lomas. Nolīguma mērķis ir nodrošināt, ka iestādes visu procedūras laiku informē cita citu, labāk koordinējot grafikus un attiecīgā gadījumā paātrinot likumdošanas procesu, vienlaikus nodrošinot, ka ir ievērotas abu likumdevēju prerogatīvas. Būtu jāuzlabo komunikācija visā likumdošanas

¹ Skatīt arī 5. ierāmējumu 3.1. nodaļā.

² [OV C 223, 3.7.2019](#).

ciklā, un panāktās vienošanās būtu jāizsludina kopīgi, piemēram, rīkojot kopīgas preses konferences. Lai veicinātu pārredzamību, tiks izveidota kopīga datubāze par likumdošanas procedūru aktuālo situāciju.

- **Starptautiski nolīgumi (40. punkts):** tika iekļauta pārskatīšanas klauzula, kas paredzēja, ka iestādēm ir jāsāk sarunas par uzlabotu praktisko kārtību sadarbībai un informācijas apmaiņai attiecībā uz sarunām par starptautiskiem nolīgumiem un to noslēgšanu, tādējādi cita starpā pievēršoties LESD 218. panta 10. punkta īstenošanai par Parlamenta tiesībām nekavējoties saņemt pilnīgu informāciju visos procedūras posmos. Sarunas sākas 8. sasaukumā, un tās vēl nav pabeigtas.
- **Savienības tiesību aktu īstenošana un piemērošana (41. līdz 45. punkts):** nolīgumā dalībvalstis (kuras faktiski nav nolīguma puses) tiek aicinātas skaidri informēt sabiedrību par pasākumiem, ar kuriem Savienības tiesību akti tiek transponēti vai īstenoti. Ja dalībvalstis izvēlas pievienot elementus, kas nekādā veidā nav saistīti ar Savienības tiesību aktiem, šādi papildinājumi būtu jāidentificē transponēšanas aktā vai saistītā dokumentā. Komisija gada ziņojumā Parlamentam un Padomei par Savienības tiesību aktu piemērošanu attiecīgajā gadījumā iekļauj atsauci uz šiem papildinājumiem¹.
- **Vienkāršošana (46. līdz 48. punkts):** nolīgums paredz biežāk izmantot pārstrādāšanu, veicināt saskaņošanu un savstarpēju atzīšanu, sadarboties, lai atjauninātu un vienkāršotu tiesību aktus un izvairītos no pārmērīga regulējuma un administratīvā sloga pilsoņiem, pārvaldes iestādēm un uzņēmumiem, tostarp MVU, vienlaikus nodrošinot, ka tiek sasniegti tiesību aktu mērķi. Papildus Normatīvās atbilstības un izpildes programmai (REFIT) Komisija iesniedz ikgadēju apsekojumu par slogu, kāds rodas saistībā ar Savienības vienkāršošanas centieniem. Komisija, kad vien iespējams, izsaka skaitliski atsevišķu priekšlikumu vai tiesību aktu regulatīvā sloga samazināšanas vai ietaupījumu potenciālu un arī izvērtē iespējamību noteikt REFIT programmā mērķus sloga mazināšanai konkrētās nozarēs.
- **Nolīguma īstenošana un uzraudzība (49. un 50. punkts):** nolīgumā paredzēts, ka trijām iestādēm ir jānodrošina, ka tām ir pieejami līdzekļi un resursi, kas vajadzīgi nolīguma īstenošanai. Tās kopīgi un regulāri uzrauga īstenošanu gan politiskajā līmenī ar ikgadēju diskusiju palīdzību, gan tehniskajā līmenī Starpiestāžu koordinācijas grupā.

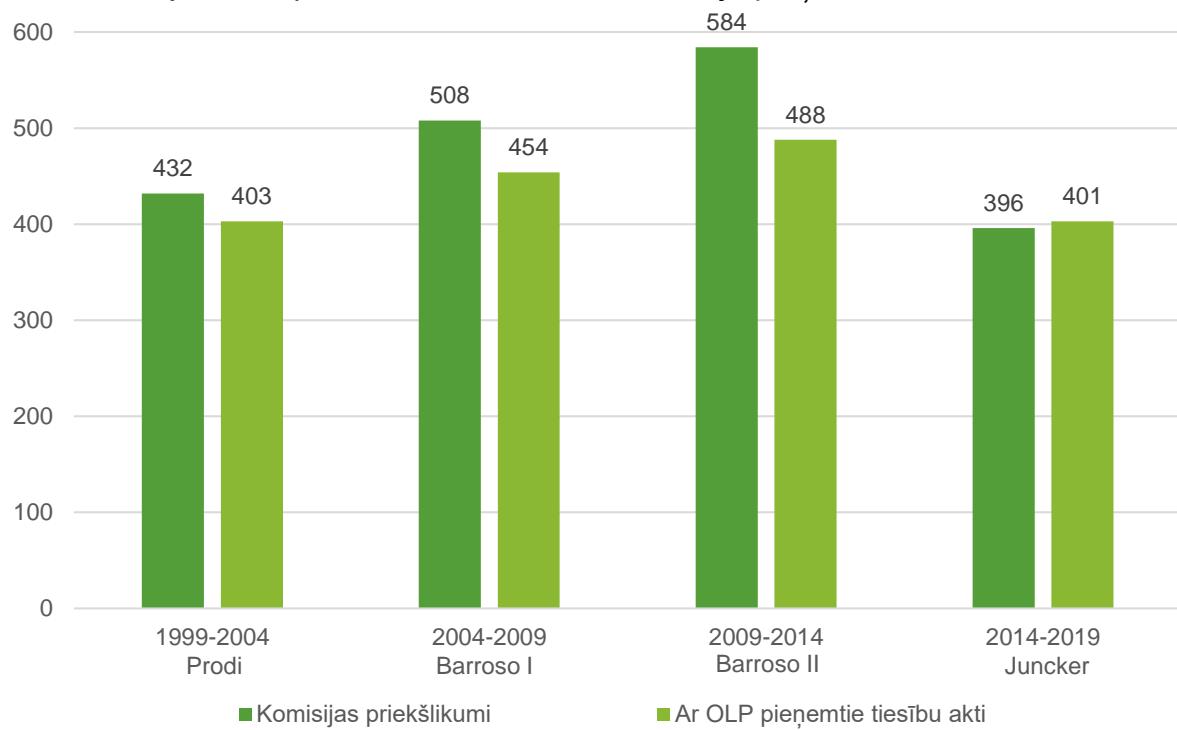
¹ Turklat Nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ir noteikts, ka visas trīs iestādes ir cieši apņēmušās īstenot 2011. gada 27. oktobra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem (OV C 369, 17.12.2011., 15. lpp.), kurā iestādes vienojās, ka gadījumos, kad ir pamatota nepieciešamība pēc skaidrojošiem dokumentiem, apsvērumā tiks precizēts, ka "dalībvalstis ir apņēmušās (...) papildus paziņojumiem par transponēšanas pasākumiem iesniegt vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdalām un attiecīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos".

9. PARASTĀ LIKUMDOŠANAS PROCEDŪRA SKAITĀS

Kopš koplēmuma procedūras ieviešanas, 1993. gadā pieņemot Māstrihtas līgumu, tās nozīmība, salīdzinot ar apspriešanās procedūru, ar katru sasaukumu ir kļuvusi lielāka. To lielā mērā apliecina fakts, ka tagadējās parastās likumdošanas procedūras piemērošanas joma gadu gaitā ir paplašinājusies — kaut arī izmaiņas bija pakāpeniskas, sācot ar Amsterdamas un Nicas līgumu, Lisabonas līgums, kas stājās spēkā 2009. gada decembrī, patiesi pārveidoja ES likumdošanas regulējumu un iezīmēja jaunas ēras sākumu.

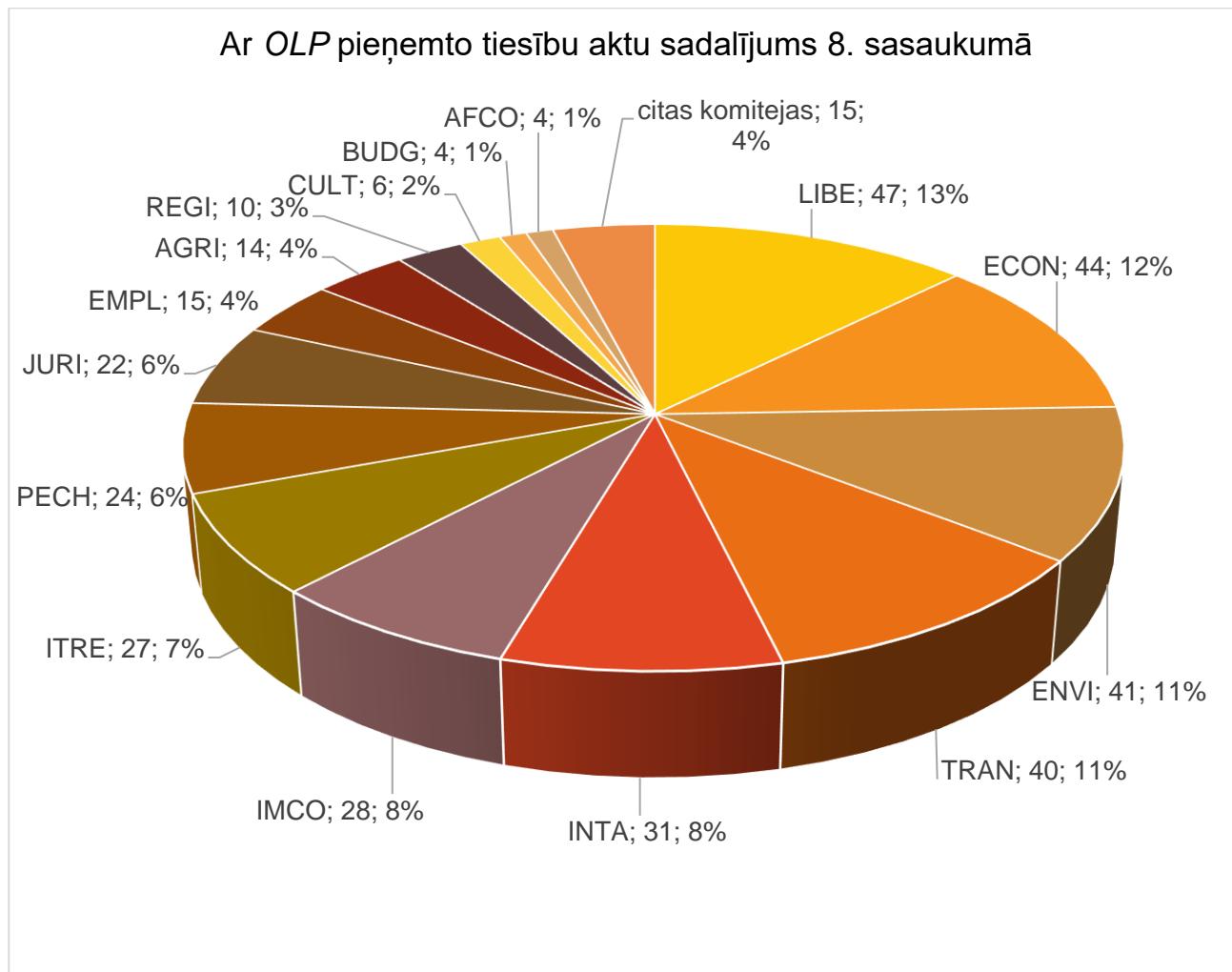
8. sasaukuma laikā abi likumdevēji pieņēma 401 tiesību aktu, izmantojot parasto likumdošanas procedūru (*OLP*). Nelielais samazinājums (20%) salīdzinājumā ar iepriekšējo sasaukumu ir viegli izskaidrojams — Parlamenta iepriekšējā, 7. sasaukuma sākums sakrita ar Lisabonas līguma stāšanos spēkā (2009. gada decembrī), liels skaits priekšlikumu par DFS nozaru programmām laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam, kurus Komisija iesniedza 2011. gada otrajā pusē, tika pieņemti pirms 2014. gada vēlēšanām, un Junkera vadītā Komisija apzināti ierosināja mazāk tiesību aktu.

Komisijas *OLP* priekšlikumi un abu likumdevēju pieņemtie *OLP* tiesību akti

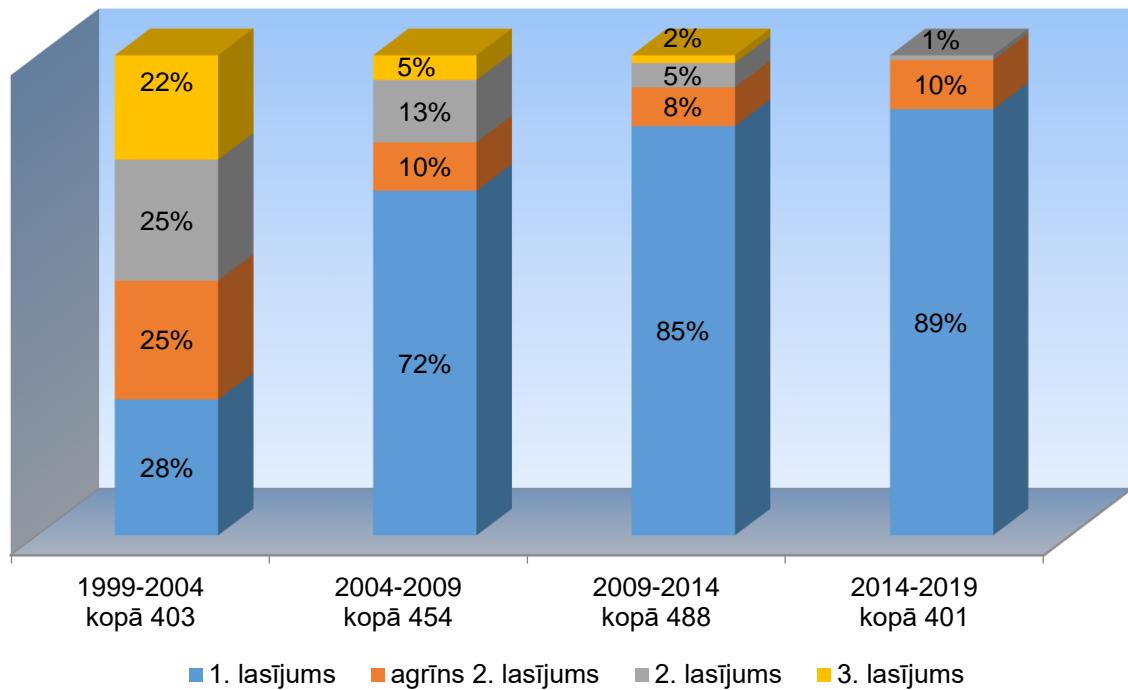
Ar *OLP* pieņemto (un parakstīto) tiesību aktu sadalījums (izņemot kodificētos tiesību aktus) pa Parlamenta komitejām apstiprina pēdējo gadu prioritārās politikas jomas (tieslietas un iekšlietas, ekonomika, vide). Tāpat kā iepriekšējos sasaukumos, lielu daļu parastās likumdošanas procedūras priekšlikumu izskatīja neliels skaits komiteju —

vairāk nekā 50 % priekšlikumu izskatīja piecas komitejas, un 75 % priekšlikumu — astoņas komitejas.

99 % OLP tika pabeigtas vai nu pirmajā, vai agrīnā otrajā lasījumā, kas ir pieaugums salīdzinājumā ar 93 % iepriekšējā Parlamenta sasaukumā, tādējādi tendenze panākt vienošanos likumdošanas procedūras agrīnajos posmos 8. sasaukumā pilnībā apstiprinājās.

OLP tiesību aktu pieņemšanas posms dažādos sasaukumos

Loģisks iznākums tam, ka arvien biežāk vienošanās tiek panākta pirmajā vai agrīnā otrajā lasījumā, ir fakts, ka mazāk likumdošanas procedūru nonāk līdz otrajam lasījumam vai samierināšanai, kas ir pati pēdējā iespēja panākt vienošanos. Pēdējā sasaukumā (2014–2019) pirmo reizi kopš koplēmuma procedūras ieviešanas ar Māstrihtas līgumu (1993) nenotika neviens samierināšana. Bija tikai 4 pilna otrā lasījuma procedūras (t. i., 1 %), un kopš 2015. gada beigām nav bijusi neviens šāda procedūra. Ir palielinājies agrīna otrā lasījumā procedūru skaits. Tas ir tāpēc, ka gandrīz visās šajās procedūrās tika pārņemtas EP pirmā lasījuma nostājas (82), kas bija pieņemtas 7. sasaukumā.

Pēdējā sasaukumā vidējais procedūras ilgums pirmajā lasījumā pieņemtajiem tiesību aktiem bija nedaudz mazāk par 18 mēnešiem (salīdzinājumā ar 17 mēnešiem iepriekšējā sasaukumā). Savukārt vidējais procedūras ilgums agrīnā otrajā lasījumā pieņemtajiem tiesību aktiem bija 39 mēneši, un otrajā lasījumā pieņemtajiem tiesību aktiem — 40 mēneši.

Ir vērts norādīt, ka ārkārtas gadījumos abi likumdevēji var rīkoties ļoti ātri, kā tas bija, piemēram, ar Eiropas Stratēģisko investīciju fondu (ESIF), kur procedūras ilgums no paša sākuma līdz beigām bija 6 mēneši (daži ar Brexit saistīti priekšlikumi tika izskatīti pat ātrāk). Tomēr kopumā Parlaments (un Padome) atzīst, ka ir vajadzīgs laiks, lai apspriestu un pieņemtu bieži vien sarežģītus tiesību aktus (ņemot vērā arī prasības par daudzvalodību).

	1999–2004	2004–2009	2009–2014	2014–2019
1. lasījums	11 mēneši	16 mēneši	17 mēneši	18 mēneši
2. lasījums	24 mēneši	29 mēneši	32 mēneši	39 mēneši
3. lasījums	31 mēnesis	43 mēneši	29 mēneši	/
Kopējais vidējais ilgums	22 mēneši	21 mēnesis	19 mēneši	20 mēneši

10. TERMINOLOGIJA

A. Savienības iestādes

- **Eiropas Parlaments:** skatīt 2.1. iedaļu
- **Padome:** skatīt 2.2. iedaļu
- **Eiropas Komisija:** skatīt 2.3. iedaļu
- **Eiropadome:** skatīt 2.4. iedaļu
- **Eiropas Savienības Tiesa:** skatīt 2.4. iedaļu
- **Eiropas Centrālā banka (ECB):** skatīt 2.4. iedaļu

B. Savienības struktūras

- **Reģionu komiteja (RK):** skatīt 2.4. iedaļu
- **Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK):** skatīt 2.4. iedaļu

C. Dalībvalstu parlamenti

- **Protokols Nr. 1 un Nr. 2:** sk. 2.4. iedaļu
- **Dzeltenā kartīte:** sk. 2.4. iedaļu
- **Oranžā kartīte:** sk. 2.4. iedaļu
- **Pamatots atzinums:** sk. 2.4. iedaļu

D. Ligumi un procedūras

- **Lisabonas līgums, Nicas līgums, Amsterdamas līgums, Māstrihtas līgums:** sk. 1. nodaļu un 1. ierāmējumu.
- **Līgums par Eiropas Savienību (LES):** sk. 1. nodaļu
- **Līgums par Eiropas Savienības darbību (LESD):** sk. 1. nodaļu un I pielikumu, kur ir citēti attiecīgie panti par parasto likumdošanas procedūru
- **Parastā likumdošanas procedūra:** skatīt cita starpā 1. nodaļu un I pielikumu
 - **Pirmais lasījums:** skatīt 3.2. un 4.3. iedaļu, kā arī 10. ierāmējumu 4. nodaļā
 - **Agrīna otrā lasījuma vienošanās:** skatīt 3.2.2. un 4.3.1. iedaļu, kā arī 10. ierāmējumu 4. nodaļā.
 - **Otrais lasījums:** skatīt 3.3. un 4.3. iedaļu, kā arī 10. ierāmējumu 4. nodaļā
 - **Samierināšana un trešais lasījums:** skatīt 3.4. iedaļu, 5. nodaļu, kā arī 10. ierāmējumu 4. nodaļā
- **Īpašas likumdošanas procedūras:** skatīt 7. nodaļu
 - **Apspriešanās:** skatīt 7.1.1. iedaļu
 - **Piekrišana:** skatīt 7.2.1. iedaļu
- **Deleģētie un īstenošanas akti:** skatīt 7.2. iedaļu

E. Struktūras, dalībnieki, lēmumu pieņemšana iestādēs

Eiropas Parlaments

Struktūras un dalībnieki

- **Priekšsēdētāju konference:** skatīt 2. ierāmējumu 2.1. iedaļā
- **Prezidijs:** skatīt 2. ierāmējumu 2.1. iedaļā
- **Komiteju priekšsēdētāju konference:** skatīt 2. ierāmējumu 2.1. iedaļā
- **Priekšsēdētājs (un priekšsēdētāja vietnieki)** skatīt 2.1. iedaļu
- **Koordinatori:** skatīt 2.1. iedaļu
- **Referents un ēnu referenti:** skatīt 2.1. iedaļu
- **Atzinuma sagatavotājs:** skatīt 6. ierāmējumu 3.2.1. iedaļā
- **Ēnu referentu sanāksmes:** skatīt 3.2.1. iedaļu

Dažādu komiteju iesaistīšana parastajā likumdošanas procedūrā

- **Atbildīgā jeb vadošā komiteja:** skatīt 6. ierāmējumu 3.2.1. iedaļā
- **Atzinumu sniedzošā komiteja:** skatīt 6. ierāmējumu 3.2.1. iedaļā
- **Iesaistītā komiteja:** skatīt 6. ierāmējumu 3.2.1. iedaļā
- **Kopīgā komiteja:** skatīt 6. ierāmējumu 3.2.1. iedaļā
- **56. panta + procedūra:** skatīt zemsvītras piezīmi 6. ierāmējumam 3.2.1. iedaļā

Lēmumu pieņemšana

- **Reglaments:** skatīt 4.3. iedaļu, 12. ierāmējumu 8. nodaļā, 11. nodaļu un II pielikumu
- **Rīcības kodekss:** skatīt III pielikumu
- **Obligātie minimumi:** skatīt 12. ierāmējumu 8. nodaļā
- **Ekskluzīvā kompetence:** skatīt 6. ierāmējumu 3.2.1. iedaļā
- **Dalītā kompetence:** skatīt 6. ierāmējumu 3.2.1. iedaļā
- **Vienkāršs balsu vairākums:** skatīt 8. ierāmējumu 3.2.1. iedaļā
- **Kvalificēts balsu vairākums:** skatīt 8. ierāmējumu 3.2.1. iedaļā
- **Mutiski grozījumi:** skatīt 3.2.1. iedaļu
- **Balsošana pēc saraksta:** skatīt 3.2.1. iedaļu

Padome

Struktūras

- **Padomes prezidentūra:** skatīt 2.2. nodaļu un IV pielikumu
- **COREPER I un COREPER II:** skatīt 2.2. iedaļu
- **Īpašā lauksaimniecības komiteja (SCA):** skatīt zemsvītras piezīmi 2.2. iedaļā
- **Antici grupa:** skatīt 2.2. un 4.4.2. iedaļu
- **Mertens grupa:** skatīt 2.2. un 4.4.2. iedaļu
- **Darba grupa:** skatīt 2.2. un 4.4.2. iedaļu

Lēmumu pieņemšana

- **Reglaments:** skatīt 2.2. iedaļu un 11. nodaļu
- **Vispārīgā pieeja:** skatīt 3.2.2. un 3.4.2. iedaļu
- **Progresa ziņojums:** skatīt 3.2.2. iedaļu
- **Vienkāršs balsu vairākums:** skatīt 8. ierāmējumu 3.2.1. iedaļā
- **Kvalificēts balsu vairākums:** skatīt 8. ierāmējumu 3.2.1. iedaļā
- **A un B punkti:** skatīt 2.2. iedaļu

Komisija

Struktūras un dalībnieki

- **Komisāru kolēģija:** skatīt 2.3. un 4.4.3. iedaļu
- **Priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieki:** skatīt 2.3. iedaļu
- **Iestāžu savstarpējo attiecību grupa (GRI):** skatīt 2.3. iedaļu

Lēmumu pieņemšana

- **Reglaments:** skatīt 2.3. iedaļu un 11. nodaļu
- **Atsaukšana:** skatīt 3. ierāmējumu 2.3. iedaļā
- **Zaļās grāmatas / Baltās grāmatas:** skatīt 2.3. iedaļu

F. Eiropas Parlamenta Ģenerālsekreteriāta dienesti

- **LEGI: Likumdošanas jautājumu nodaļa (iepriekš saukta par Samierināšanas un koplēmuma procedūru nodaļu — CODE):** (ES iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, Likumdošanas un komiteju koordinācijas direktorāts) sniedz atbalstu un konsultācijas un veic koordināciju attiecībā uz likumdošanas, procedurālajiem un institucionālajiem jautājumiem. Tai ir pārskats par visiem izskatīšanā esošajiem dosjē saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, un tā palīdz risināt procedurālus, horizontālus un specifiskus jautājumus, jo īpaši iestāžu likumdošanas sarunu laikā, kad tā palīdz deputātiem, politiskajām grupām un komiteju sekretariātiem. Nodaļa palīdz saskaņot Parlamenta komiteju likumdošanas darbu, cita starpā veicinot labas prakses apmaiņu, kā arī organizējot neformālu tīklošanu un apmācību. Tai arī ir specializētas zināšanas par dažādiem jautājumiem saistībā ar deleģētājiem un īstenošanas aktiem, un tā uztur saziņu ar pārējām iestādēm par starpiestāžu jautājumiem, kas attiecas uz parasto likumdošanas procedūru. Turklāt parastās likumdošanas procedūras (OLP) trešā lasījuma laikā (t. i., samierināšanas procedūrās) tā darbojas kā sekretariāts. Visbeidzot LEGI nodaļa palīdz organizēt galīgo likumdošanas tekstu parakstīšanu, ko kopīgi dara Parlaments un Padome.
- **COORDLEG: Komiteju koordinācijas un likumdošanas plānošanas nodaļa** (ES iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, Likumdošanas un komiteju koordinācijas direktorāts) organizē Komiteju priekšsēdētāju konferences sanāksmes un palīdz tās

priekšsēdētājam, sagatavo Komiteju priekšsēdētāju konferences ieteikumus par gaidāmo sesiju darba kārtībām, nodarbojas ar jautājumiem par komiteju attiecīgajām kompetencēm un savstarpēju sadarbību, uzrauga Komisijas darba programmu, nodrošina visu veidu komiteju pasākumu koordināciju (konstitutīvās sanāksmes, komisāra amata kandidātu uzklausīšanas, darba braucieni un pasākumi ar valstu parlamentiem) un sniedz konsultācijas komiteju sekretariātiem par procedurāliem/organizatoriskiem u.c. jautājumiem, jo īpaši veicot labākās prakses apmaiņu.

- **DLA:** Tiesību aktu direktorātu (Prezidentūras ģenerāldirektorāts) veido Parlamenta juristi lingvisti. Juristi lingvisti strādā visās 24 valodās, un viņu uzdevums ir cita starpā palīdzēt deputātiem, politiskajām grupām un komiteju sekretariātiem tiesību aktu izstrādē visā likumdošanas procesā, turklāt kopā ar Padomi viņi ir atbildīgi par visu saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pieņemto tiesību aktu galīgo juridiski lingvistisko pārbaudi. Projektu komandās juristi lingvisti, kas seko līdzi noteiktai likumdošanas procedūrai, sniedz arī procedurālu un plānošanas palīdzību vēlākos likumdošanas procesa posmos un darbojas kā kontaktpunkts starp komitejas sekretariātu un citiem Prezidentūras ģenerāldirektorāta dienestiem.
- **Juridiskais dienests:** Juridiskajam dienestam ir divu veidu uzdevumi — tas konsultē Parlamentu juridiskos jautājumos un pārstāv to tiesā. Juridiskais dienests padomdevēja lomā palīdz Parlamenta politiskajām struktūrām (priekšsēdētājam, Prezidijam, Priekšsēdētāju konferencei, kvestoriem un Parlamenta komitejām) un Ģenerālsekretriātam visā likumdošanas ciklā. Tas sniedz neatkarīgus juridiskos atzinimus un piedāvā pastāvīgu atbalstu Parlamenta komitejām. Juridiskā dienesta darbinieki kā Parlamenta pārstāvji arī pārstāv iestādi Tiesā un Vispārējā tiesā, kad tiek apstrīdēts kāds tiesību akts, ko kopīgi pieņēmuši Parlaments un Padome.

11. NODERĪGAS SAITES

Parlaments	http://www.europarl.europa.eu/portal/lv
Reglaments	http://www.europarl.europa.eu/sides/getLastRules.do?language=LV&reference=TOC
Tīmekļa vietne par parasto likumdošanas procedūru (ar statistiku)	http://www.europarl.europa.eu/ordinary-legislative-procedure/en/home.html
Likumdošanas observatorija (datubāze par iestāžu lēmumu pieņemšanu)	<p>http://www.europarl.europa.eu/oeil/home/home.do Saistībā ar parasto likumdošanas procedūru cita starpā ir pieejami turpmāk minētie dokumenti.</p> <p><i>Parlamenta pirmais lasījums</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ziņojuma projekts un galīgais ziņojums, ko sagatavojis referents un pieņemusi atbildīgā komiteja (tas pats attiecas uz atzinumiem, ko ir sagatavojušas citas komitejas) • Komitejā iesniegtie Komisijas priekšlikuma grozījumi • Plenārsēdē iesniegtie grozījumi • Parlamenta pieņemtā pirmā lasījuma nostāja <p><i>Parlamenta otrs lasījums</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekts ieteikumam otrajam lasījumam un galīgais ieteikums otrajam lasījumam, ko sagatavojis referents un pieņemusi vadošā komiteja • Komitejā iesniegtie Padomes pirmā lasījuma nostājas grozījumi • Plenārsēdē iesniegtie grozījumi • Parlamenta pieņemtā otrā lasījuma nostāja <p><i>Samierināšana un trešais lasījums</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Samierināšanas komitejas apstiprinātais kopīgais dokuments • Parlamenta pieņemtais trešais lasījums <p><i>Iestāžu sarunas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Parlamenta sarunu mandāts • Provizoriskā vienošanās

Padome	http://www.consilium.europa.eu/lv/
Reglaments	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009D0937&from=LV
Padomes dokumentu publiskais reģistrs	http://www.consilium.europa.eu/lv/documents-publications/public-register/
Komisija	https://ec.europa.eu/commission/index_lv
Reglaments	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010D0138
Sekošana likumdošanas procesam	https://ec.europa.eu/info/law/track-law-making_lv
REFIT platforma	https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/overview-law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/reducing-burdens-and-simplifying-law/refit-platform_lv
Apspriešanās	http://ec.europa.eu/info/consultations_lv
Ietekmes novērtējumi un ceļveži par plānotajiem tiesību aktu priekšlikumiem	http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/index_lv.htm
Līgumi	
Līguma par Eiropas Savienību (LES) un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) konsolidētās versijas	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:326:FULL:EN:PDF
To juridisko pamatu saraksts, kuriem piemēro Lisabonas līgumā paredzēto parasto likumdošanas procedūru ¹	List_of_legal_bases.pdf">http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/89445f93-5ccc-405a-b0dd-d37f09c4a9e9>List_of_legal_bases.pdf
Iestāžu nolīgumi	
Iestāžu nolīgums par labāku likumdošanas procesu (2016)	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32016Q0512%2801%29
Pamatnolīgums par Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas attiecībām (2010)	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010Q1120(01)&from=LV
Kopīgā deklarācija par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem (2007)	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007C0630(01)&from=LV

¹ Pārņemts no A6-0013/2008 — ziņojums par Lisabonas līgumu (2007/2286 (INI)).

Citi meklēšanas rīki	
EUR-Lex	http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=lv
ES Publikāciju birojs (Publikāciju birojs)	https://publications.europa.eu/lv/home
Deleģēto aktu starpiestāžu reģistrs	https://webgate.ec.europa.eu/regdel/#/home
Nošķiršanas kritēriji	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_2019.223.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2019:223:TOC

PIELIKUM

I PIELIKUMS. Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. pants

1. Ja sakarā ar kāda tiesību akta pieņemšanu Līgumos ir atsauce uz parasto likumdošanas procedūru, piemēro turpmāk izklāstīto procedūru.

2. Komisija iesniedz priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei.

Pirmais lasījums

3. Eiropas Parlaments pirmajā lasījumā pieņem savu nostāju un paziņo par to Padomei.

4. Ja Padome apstiprina Eiropas Parlamenta nostāju, attiecīgo tiesību aktu pieņem tādā redakcijā, kāda atbilst Eiropas Parlamenta nostājai.

5. Ja Padome neapstiprina Eiropas Parlamenta nostāju, tā pieņem savu nostāju pirmajā lasījumā un paziņo par to Eiropas Parlamentam.

6. Padome Eiropas Parlamentam pilnībā dara zināmus iemeslus, kas tai likuši pieņemt nostāju pirmajā lasījumā. Komisija pilnībā informē Eiropas Parlamentu par savu nostāju.

Otrais lasījums

7. Ja trijos mēnešos pēc šādas paziņošanas Eiropas Parlaments:

a) apstiprina Padomes nostāju pirmajā lasījumā vai nav pieņemis lēmumu, tad uzskata, ka attiecīgais tiesību akts ir pieņemts tādā redakcijā, kas atbilst Padomes nostājai;

b) ar savu locekļu balsu vairākumu noraida Padomes nostāju pirmajā lasījumā, tad uzskata, ka ierosinātais tiesību akts nav pieņemts;

c) ar savu locekļu balsu vairākumu ierosina grozījumus Padomes nostājai pirmajā lasījumā, tad šādi grozīto tekstu nosūta Padomei un Komisijai, kas sniedz atzinumu par šiem grozījumiem.

8. Ja trijos mēnešos pēc grozījumu saņemšanas no Eiropas Parlamenta Padome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu:

a) apstiprina visus šos grozījumus, tad attiecīgo tiesību aktu uzskata par pieņemtu;

b) neapstiprina visus grozījumus, tad Padomes priekšsēdētājs, vienojoties ar Eiropas Parlamenta priekšsēdētāju, sešu nedēļu laikā sasauc Samierināšanas komitejas sanāksmi.

9. Par grozījumiem, par kuriem Komisija sniegusi negatīvu atzinumu, Padome lēmumu pieņem vienprātīgi.

Samierināšana

10. Samierināšanas komiteju veido Padomes locekļi vai viņu pārstāvji, kā arī tikpat daudz Eiropas Parlamenta pārstāvju; tās uzdevums ir panākt vienošanos par kopīgu

dokumentu ar Padomes locekļu vai to pārstāvju kvalificētu balsu vairākumu un Eiropas Parlamenta pārstāvju balsu vairākumu sešās nedēļās pēc tās sasaukšanas, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes nostāju otrajā lasījumā.

11. Komisija piedalās Samierināšanas komitejas sēdēs un uzņemas jebkuru iniciatīvu, kas vajadzīga, lai tuvinātu Eiropas Parlamenta un Padomes nostāju.

12. Ja Samierināšanas komiteja neapstiprina kopīgu dokumentu sešās nedēļās pēc tās sasaukšanas, uzskata, ka ierosinātais tiesību akts nav pieņemts.

Trešais lasījums

13. Ja minētajā laikposmā Samierināšanas komiteja apstiprina kopīgu dokumentu, Eiropas Parlamentam, kas pieņem lēmumu ar nodoto balsu vairākumu, un Padomei, kas pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, pēc apstiprināšanas ir sešas nedēļas laika, lai pieņemtu attiecīgo tiesību aktu saskaņā ar kopīgo dokumentu. Ja tās nerīkojas šādi, piedāvāto tiesību aktu neuzskata par pieņemtu.

14. Šajā pantā minēto triju mēnešu un sešu nedēļu termiņu pagarina pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes ierosinājuma, bet ne vairāk kā, attiecīgi, par vienu mēnesi un divām nedēļām.

Īpaši noteikumi

15. Ja Līgumos īpaši noteiktos gadījumos pēc dalībvalstu grupas iniciatīvas, Eiropas Centrālās bankas ieteikuma vai Tiesas lūguma leģislatīvo aktu iesniedz saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, 2. punktu, 6. punkta otro teikumu un 9. punktu nepiemēro.

Tādos gadījumos Eiropas Parlaments un Padome paziņo Komisijai par akta projektu un savu nostāju pirmajā un otrajā lasījumā. Eiropas Parlaments vai Padome procedūras gaitā var lūgt Komisijas atzinumu, kuru Komisija var sniegt arī pēc pašas iniciatīvas. Tā arī var, ja uzskata par vajadzīgu, līdzdarboties Samierināšanas komitejā saskaņā ar 11. punktu.

II PIELIKUMS. Reglamenta panti par parasto likumdošanas procedūru

1. iedaļa. Pirmais lasījums	
59. pants	(balsošana plenārsēdē)
60. pants	(nodošanas atpakaļ)
62. pants	(vienošanās)
2. iedaļa. Otrais lasījums	
63. pants	(Padomes nostāja)
64. pants	(termiņi)
65. pants	(komiteja)
66. pants	(plenārsēde)
67. pants	(balsošana)
68. pants	(pieņemamība)
69. pants	(vienošanās)
3. iedaļa. Iestāžu sarunas	
70. pants	(vispārīgi)
71. pants	(EP pirmais lasījums)
72. pants	(agrīns otrs lasījums)
73. pants	(otrais lasījums)
74. pants	(sarunu norise)
4. sadaļa. Samierināšana un trešais lasījums	
75. pants	(termiņi)
76. pants	(Samierināšanas komitejas sasaukšana)
77. pants	(delegācija)
78. pants	(kopīgais dokuments)

59. pants. Balsojums Parlamentā — pirmais lasījums

1. Parlaments var apstiprināt, grozīt vai noraidīt leģislatīvā akta projektu.
2. Parlaments vispirms balso par jebkuru atbildīgās komitejas, politiskās grupas vai deputātu, kuru skaits sasniedz vismaz zemo obligāto minimumu, rakstiski iesniegtu priekšlikumu nekavējoties noraidīt leģislatīvā akta projektu.

Ja minētais priekšlikums noraidīt leģislatīvā akta projektu tiek pieņemts, Parlamenta priekšsēdētājs aicina iestādi, kas iesniegusi leģislatīvā akta projektu, to atsaukt.

Ja iestāde, kas iesniegusi leģislatīvā akta projektu, to atsauc, Parlamenta priekšsēdētājs paziņo, ka procedūra ir pabeigta.

Ja iestāde, kas iesniegusi leģislatīvā akta projektu, to neatsauc, Parlamenta priekšsēdētājs paziņo par Parlamenta pirmā lasījuma pabeigšanu, izņemot gadījumus, kad Parlaments pēc atbildīgās komitejas priekšsēdētāja vai referenta vai politiskās grupas, vai deputātu, kuru skaits sasniedz vismaz zemo obligāto minimumu, priekšlikuma nolemj jautājumu nodot atpakaļ atkārtotai izskatīšanai atbildīgajā komitejā.

Ja minētais priekšlikums noraidīt leģislatīvā akta projektu netiek pieņemts, Parlaments rīkojas saskaņā ar 3., 4. un 5. punktu.

3. Ja atbildīgā komiteja saskaņā ar 74. panta 4. punktu iesniegusi provizorisku vienošanos, par to balso prioritāri un to izvirza vienam balsojumam, izņemot gadījumus, ja pēc kādas politiskās grupas vai deputātu, kuru skaits sasniedz vismaz zemo obligāto minimumu, pieprasījuma Parlaments nolemj balsot par grozījumiem saskaņā ar 4. punktu. Minētajā gadījumā Parlaments lemj arī par to, vai balsošana par grozījumiem notiks nekavējoties. Ja tiek nolemts pretējais, Parlaments nosaka jaunu termiņu grozījumu iesniegšanai un balsošana notiek kādā no nākamajām sēdēm.

Ja provizoriskā vienošanās tiek pieņemta ar vienu balsojumu, Parlamenta priekšsēdētājs paziņo, ka Parlamenta pirmais lasījums ir pabeigts.

Ja provizoriskā vienošanās vienā balsojumā neiegūst nodoto balsu vairākumu, Parlamenta priekšsēdētājs nosaka jaunu termiņu leģislatīvā akta projekta grozījumu iesniegšanai. Šādus grozījumus izvirza balsošanai kādā no nākamajām sēdēm, lai Parlaments varētu pabeigt pirmo lasījumu.

4. Izņemot gadījumus, kad saskaņā ar 2. punktu ir pieņemts priekšlikums noraidīt leģislatīvā akta projektu vai saskaņā ar 3. punktu ir pieņemta provizoriska vienošanās, balsošanai izvirza visus leģislatīvā akta projekta grozījumus, tostarp attiecīgā gadījumā provizoriskās vienošanās atsevišķas daļas, attiecībā uz kurām ir iesniegti pieprasījumi balsot pa daļām vai atsevišķi vai ir iesniegti konkurējoši grozījumi.

Pirms Parlaments balso par grozījumiem Parlamenta priekšsēdētājs var prasīt, lai Komisija dara zināmu savu nostāju un lai Padome sniedz komentārus.

Pēc balsojuma par minētajiem grozījumiem Parlaments balso kopumā par leģislatīvā akta projektu, kas var būt grozīts vai negrozīts.

Ja tāds leģislatīvā akta projekts kopumā, kas var būt grozīts vai negrozīts, tiek pieņemts, Parlamenta priekšsēdētājs paziņo par Parlamenta pirmā lasījuma pabeigšanu, izņemot gadījumu, ja Parlaments pēc atbildīgās komitejas priekšsēdētāja vai referenta vai politiskās grupas, vai deputātu, kuru skaits sasniedz vismaz zemo obligāto minimumu, priekšlikuma nolemj jautājumu nodot atpakaļ atbildīgajai komitejai, lai risinātu iestāžu sarunas saskaņā ar 60. un 74. pantu.

Ja, balsojot kopumā par leģislatīvā akta projektu, kas var būt grozīts vai negrozīts, nav iegūts nodoto balsu vairākums, Parlamenta priekšsēdētājs paziņo par pirmā lasījuma pabeigšanu, izņemot gadījumu, ja Parlaments pēc atbildīgās komitejas priekšsēdētāja vai referenta vai politiskās grupas, vai deputātu, kuru skaits sasniedz vismaz zemo obligāto minimumu, priekšlikuma nolemj jautājumu nodot atpakaļ atkārtotai izskatīšanai atbildīgajā komitejā.

5. Pēc balsojuma, kas īstenots atbilstoši 2., 3. un 4. punktam, un tam sekojoša balsojuma par normatīvās rezolūcijas projekta grozījumiem, kuri saistīti ar pieprasījumiem attiecībā uz piemērojamo procedūru, ja tādi ir, normatīvo rezolūciju uzskata par pieņemtu. Vajadzības gadījumā normatīvo rezolūciju saskaņā ar 203. panta 2. punktu pielāgo balsojuma, kas īstenots atbilstoši 2., 3. un 4. punktam, rezultātiem.

Normatīvās rezolūcijas tekstu un Parlamenta nostāju Parlamenta priekšsēdētājs nosūta Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu grupai, Eiropas Savienības Tiesai vai Eiropas Centrālajai bankai, ja leģislatīvā akta projektu iesniegusi kāda no tām.

60. pants. Nodošana atpakaļ atbildīgajai komitejai

Ja saskaņā ar 59. pantu jautājumu nodod atpakaļ atbildīgajai komitejai atkārtotai izskatīšanai vai iestāžu sarunu risināšanai saskaņā ar 74. pantu, atbildīgā komiteja četru mēnešu termiņā sniedz mutisku vai rakstisku ziņojumu Parlamentam. Minēto termiņu Priekšsēdētāju konference var pagarināt.

Pēc tam, kad jautājums nodots atpakaļ komitejai, vadošā komiteja, pirms tā pieņem lēmumu par izmantojamo procedūru, Jauj saskaņā ar 57. pantu iesaistītajai komitejai izdarīt izvēli attiecībā uz grozījumiem, kas ietilpst tās ekskluzīvā kompetencē, un jo īpaši izvēlēties grozījumus, kuri no jauna jāiesniedz plenārsēdē.

Nekas neliedz Parlamentam attiecīgā gadījumā pieņemt lēmumu par noslēdzošo debašu sarīkošanu pēc atbildīgās komitejas, kurai jautājums nodots atpakaļ, ziņojuma.

62. pants. Vienošanās pirmajā lasījumā

Ja saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu Padome informē Parlamentu, ka tā ir apstiprinājusi Parlamenta nostāju, Parlamenta priekšsēdētājs pēc tam, kad saskaņā ar 203. pantu ir sagatavota galīgā redakcija, paziņo plenārsēdē, ka leģislatīvais akts ir pieņemts tādā redakcijā, kas atbilst Parlamenta nostājai.

63. pants. Padomes nostājas paziņošana

1. Padomes nostāju paziņo saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. pantu tad, kad Parlamenta priekšsēdētājs par to paziņo plenārsēdē. Parlamenta priekšsēdētājs paziņo nostāju pēc tam, kad ir saņēmis visus dokumentus — nostāju, visas deklarācijas, kas ietvertas Padomes protokolos, kad tā pieņēma nostāju, iemeslus, kuri likuši Padomei to pieņemt, un Komisijas nostāju —, kuri ir pienācīgi iztulkoti visās Eiropas Savienības oficiālajās valodās. Parlamenta priekšsēdētājs paziņo nostāju nākamajā sesijā pēc minēto dokumentu saņemšanas.

Pirms nostājas paziņošanas Parlamenta priekšsēdētājs, apspriedies ar atbildīgās komitejas priekšsēdētāju vai referentu vai abiem, pārbauda, vai iesniegtais teksts patiešām ir Padomes nostājas teksts pirmajā lasījumā un vai nav jāņem vērā kāds no 61. pantā paredzētajiem apstākļiem. Pretējā gadījumā Parlamenta priekšsēdētājs, vienojoties ar atbildīgo komiteju un, ja iespējams, arī ar Padomi, meklē piemērotu risinājumu.

2. Dienā, kad Parlamentam paziņo Padomes nostāju, uzskata, ka tā ir automātiski nodota komitejai, kura par jautājumu bija atbildīga pirmajā lasījumā.

3. Šādu paziņojumu sarakstu publicē Parlamenta sēdes protokolā kopā ar atbildīgās komitejas nosaukumu.

64. pants. Termiņu pagarināšana

1. Parlamenta priekšsēdētājs pēc atbildīgās komitejas priekšsēdētāja pieprasījuma pagarina otrā lasījuma termiņus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 14. punktu.

2. Parlamenta priekšsēdētājs paziņo Parlamentam par visiem Parlamenta vai Padomes ierosinātiem termiņa pagarinājumiem, kas noteikti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 14. punktu.

65. pants. Procedūra atbildīgajā komitejā

1. Padomes nostāju iekļauj kā prioritāru darba kārtības jautājumu atbildīgās komitejas pirmajā sēdē pēc nostājas paziņošanas. Padomei var lūgt iesniegt tās nostāju.

2. Ja vien atbildīgā komiteja nenolemj citādi, referents otrajā lasījumā ir tas pats, kurš pirmajā lasījumā.

3. Atbildīgās komitejas apspriedēm piemēro Reglamenta 68. panta 2. un 3. punkta noteikumus par Padomes nostājas grozījumu pieņemamību; vienīgi šīs komitejas locekļi un pastāvīgie aizstājēji var iesniegt priekšlikumus par noraidīšanu vai grozījumus. Komiteja pieņem lēmumu ar nodoto balsu vairākumu.
4. Atbildīgā komiteja iesniedz ieteikumu otrajam lasījumam, ierosinot pieņemt, grozīt vai noraidīt Padomes pieņemto nostāju. Ieteikumā ietver īsu ierosinātā lēmuma pamatojumu.
5. Otrajā lasījumā nepiemēro 51., 52., 56. un 198. pantu.

66. pants. Iesniegšana Parlamentam

Padomes nostāju un, ja tie ir pieejami, tad arī atbildīgās komitejas ieteikumu otrajam lasījumam automātiski iekļauj tās sesijas darba kārtības projektā, kuras trešdiena ir pirms un vistuvāk triju mēnešu termiņa beigām vai, ja termiņš ir pagarināts saskaņā ar 64. pantu, — četru mēnešu termiņa beigām, ja vien šis jautājums nav jau izskatīts kādā iepriekšējā sesijā.

67. pants. Balsojums Parlamentā — otrs lasījums

1. Parlaments vispirms balso par jebkuru atbildīgās komitejas, politiskās grupas vai deputātu, kuru skaits sasniedz vismaz zemo obligāto minimumu, rakstiski iesniegtu priekšlikumu nekavējoties noraidīt Padomes nostāju. Šādu priekšlikumu noraidīt Padomes nostāju pieņem, ja par to nobalso Parlamenta deputātu vairākums.

Ja minēto priekšlikumu noraidīt Padomes nostāju pieņem, Padomes nostāja ir noraidīta, un Parlamenta priekssēdētājs plenārsēdē paziņo, ka likumdošanas procedūra ir pabeigta.

Ja minēto priekšlikumu noraidīt Padomes nostāju nepieņem, Parlaments rīkojas saskaņā ar 2. līdz 5. punktu.

2. Jebkura provizoriska vienošanās, ko atbildīgā komiteja ir iesniegusi saskaņā ar 74. panta 4. punktu, balsošanā ir prioritāra, un to izvirza vienam balsojumam, izņemot gadījumus, kad pēc kādas politiskās grupas vai deputātu, kuru skaits sasniedz vismaz zemo obligāto minimumu, pieprasījuma Parlaments nolemj nekavējoties balsot par grozījumiem saskaņā ar 3. punktu.

Ja par provizorisko vienošanos vienā balsojumā nobalso Parlamenta deputātu vairākums, Parlamenta priekssēdētājs plenārsēdē paziņo, ka Parlamenta otrs lasījums ir pabeigts.

Ja par provizorisko vienošanos vienā balsojumā nenobalso Parlamenta deputātu vairākums, Parlaments rīkojas saskaņā ar 3., 4. un 5. punktu.

3. Izņemot gadījumus, kad saskaņā ar 1. punktu ir pieņemts priekšlikums noraidīt Padomes nostāju vai saskaņā ar 2. punktu ir pieņemta provizoriska vienošanās, balsošanai izvirza Padomes nostājas grozījumus, tostarp grozījumus, kuri ir daļa no provizoriskās vienošanās, ko iesniegusi atbildīgā komiteja saskaņā ar 74. panta 4. punktu. Jebkuru Padomes nostājas grozījumu pieņem vienīgi tad, ja par to nobalsojis Parlamenta deputātu vairākums.

Pirms balsošanas par grozījumiem Parlamenta priekšsēdētājs var prasīt, lai Komisija dara zināmu savu nostāju un Padome sniedz komentārus.

4. Neatkarīgi no Parlamenta balsojuma pret sākotnējo priekšlikumu noraidīt Padomes nostāju saskaņā ar 1. punktu Parlaments pēc atbildīgās komitejas priekšsēdētāja vai referenta vai politiskās grupas, vai deputātu, kuru skaits sasniedz vismaz zemo obligāto minimumu, priekšlikuma var izskatīt vēl vienu priekšlikumu noraidīt Padomes nostāju pēc tam, kad ir noticis balsojums par grozījumiem saskaņā ar 2. vai 3. punktu. Šādu priekšlikumu pieņem, ja par to nobalso Parlamenta deputātu vairākums.

Ja Padomes nostāju noraida, Parlamenta priekšsēdētājs plenārsēdē paziņo, ka likumdošanas procedūra ir pabeigta.

5. Pēc balsojumiem, kas notikuši saskaņā ar 1. līdz 4. punktu, un pēc turpmākajiem balsojumiem par normatīvās rezolūcijas projekta grozījumiem, kuri saistīti ar pieprasījumiem attiecībā uz piemērojamo procedūru, Parlamenta priekšsēdētājs paziņo, ka Parlamenta otrs lasījums ir pabeigts un ka normatīvo rezolūciju uzskata par pieņemtu. Vajadzības gadījumā normatīvo rezolūciju saskaņā ar 203. panta 2. punktu groza, lai atspoguļotu to balsošanu rezultātus, kas notikušas saskaņā ar 1. līdz 4. punktu, vai 69. panta piemērošanu.

Normatīvās rezolūcijas tekstu un iespējamo Parlamenta nostāju Parlamenta priekšsēdētājs nosūta Padomei un Komisijai.

Ja priekšlikums noraidīt vai grozīt Padomes nostāju nav iesniegts, Padomes nostāju uzskata par apstiprinātu.

68. pants. Padomes nostājas grozījumu pieņemamība

1. Atbildīgā komiteja, politiskā grupa vai deputāti, kuru skaits sasniedz vismaz zemo obligāto minimumu, var iesniegt grozījumus Padomes nostājā, lai tos izskatītu plenārsēdē.

2. Grozījumi Padomes nostājā ir pieņemami, ja tie atbilst 180. un 181. panta noteikumiem un ja to mērkis ir:

- (a) pilnībā vai daļēji atjaunot nostāju, ko Parlaments pieņēma pirmajā lasījumā, vai
- (b) panākt kompromisu starp Padomi un Parlamentu, vai

(c) grozīt to Padomes nostājas teksta daļu, kura nebija iekļauta pirmajam lasījumam iesniegtajā priekšlikumā vai kuras saturs bija atšķirīgs, vai

(d) ņemt vērā jaunu juridisko situāciju vai jaunus faktus, kas parādījušies kopš Parlamenta nostājas pieņemšanas pirmajā lasījumā.

Parlamenta priekšsēdētāja lēmums par grozījumu pieņemamību ir galīgs.

3. Ja laikā pēc pirmā lasījuma ir notikušas jaunas vēlēšanas, taču 61. pants nav piemērots, Parlamenta priekšsēdētājs var nolemt 2. punktā noteiktos ierobežojumus attiecībā uz pieņemamību atcelt.

69. pants. Vienošanās otrajā lasījumā

Ja saskaņā ar 67. un 68. pantu nav iesniegts ne priekšlikums noraidīt Padomes nostāju, ne nostājas grozījumi termiņos, kas noteikti grozījumu vai nostājas noraidišanas priekšlikumu iesniegšanai, Parlamenta priekšsēdētājs plenārsēdē paziņo, ka ierosinātais tiesību akts ir pieņemts.

70. pants. Vispārīgi noteikumi

Sarunas ar pārējām iestādēm, lai likumdošanas procedūras gaitā panāktu vienošanos, var sākt vienīgi pēc tam, kad ir pieņemts lēmums saskaņā ar 71., 72. un 73. panta noteikumiem vai kad Parlaments [tiesību aktu] nodevis atpakaļ, lai par to notiku iestāžu sarunas. Šādas sarunas tiek rīkotas, ņemot vērā Priekšsēdētāju konferences noteikto Rīcības kodeksu⁽¹⁾.

(1) Rīcības kodekss sarunu vešanai saistībā ar parasto likumdošanas procedūru (sk. [apkopojumu, sadāļa C.2](#)).

71. pants. Sarunas pirms Parlamenta pirmā lasījuma

1. Ja komiteja ir pieņēmusi normatīvu ziņojumu saskaņā ar 51. pantu, tā ar savu locekļu balsu vairākumu var nolemt sākt sarunas, pamatojoties uz minēto ziņojumu.

2. Lēmumus par sarunu sākšanu paziņo tās sesijas sākumā, kura notiek pēc šo lēmumu pieņemšanas komitejā. Līdz tās dienas beigām, kurā sniegs paziņojums plenārsēdē, politiskā grupa vai grupas vai deputāti, kuru skaits sasniedz vismaz vidējo obligāto minimumu, var rakstiski pieprasīt, lai komitejas lēmums par sarunu sākšanu tiktu izvirzīts balsošanai. Par šādiem pieprasījumiem Parlaments balso tās pašas sesijas laikā.

Ja šā punkta pirmajā daļā noteiktajā termiņā šāds pieprasījums nav saņemts, Parlamenta priekšsēdētājs par to informē Parlamentu. Ja šāds pieprasījums ir iesniegts, Parlamenta priekšsēdētājs tieši pirms balsojuma var dot vārdu vienam runātājam, kas komitejas lēmumu par sarunu sākšanu atbalsta, un vienam runātājam, kurš pret minēto lēmumu iebilst. Katra runātāja uzstāšanās laiks nepārsniedz divas minūtes.

3. Ja Parlaments noraida komitejas lēmumu sākt sarunas, leģislatīvā akta projektu un atbildīgās komitejas ziņojumu iekļauj nākamās sesijas darba kārtībā un Parlamenta priekšsēdētājs nosaka termiņu grozījumu iesniegšanai. Piemēro 59. panta 4. punktu.

4. Sarunas var sākt jebkurā laikā pēc 2. punkta pirmajā daļā noteiktā termiņa beigām, ja šajā termiņā nav iesniegti pieprasījumi balsot Parlamentā par lēmumu uzsākt sarunas. Ja šāds pieprasījums ir iesniegts, sarunas var sākt jebkurā laikā pēc tam, kad Parlaments ir apstiprinājis komitejas pieņemto lēmumu sākt sarunas.

72. pants. Sarunas pirms Padomes pirmā lasījuma

Ja Parlaments ir pieņemis nostāju pirmajā lasījumā, tad minētā nostāja ir mandāts jebkādām sarunām ar citām iestādēm. Atbildīgā komiteja ar tās locekļu balsu vairākumu var pieņemt lēmumu pēc tam jebkurā laikā sākt sarunas. Par šādiem lēmumiem paziņo plenārsēdē tās sesijas laikā, kura notiek pēc balsojuma komitejā, un atsauci uz šiem lēmumiem iekļauj protokolā.

73. pants. Sarunas pirms Parlamenta otrā lasījuma

Ja Padomes nostāja pirmajā lasījumā ir nodota atbildīgajai komitejai, atbilstoši 68. pantam mandāts jebkādām sarunām ar citām iestādēm ir Parlamenta nostāja pirmajā lasījumā. Atbildīgā komiteja var pieņemt lēmumu pēc tam jebkurā laikā sākt sarunas.

Ja Padomes nostājā pirmajā lasījumā iekļauti elementi, kuru nav leģislatīvā akta projektā vai Parlamenta nostājā pirmajā lasījumā, komiteja var pieņemt sarunu grupai paredzētas pamatnostādnes, tostarp kā grozījumus Padomes nostājā.

74. pants. Sarunu norise

1. Parlamenta sarunu grupu vada referents, un tās priekšsēdētājs ir atbildīgās komitejas priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja izraudzīts priekšsēdētāja vietnieks. Tajā iekļauj vismaz ēnu referentus no katras tādas politiskās grupas, kura vēlas piedalīties.

2. Visus dokumentus, ko paredzēts apspriest sanāksmē ar Padomi un Komisiju ("trialogs"), sarunu grupai izplata vismaz 48 stundas vai steidzamos gadījumos vismaz 24 stundas pirms minētā trialoga.

3. Sarunu grupas priekšsēdētājs un referents pēc katra trialoga sarunu grupas vārdā sniedz ziņojumu nākamajā atbildīgas komitejas sanāksmē.

Ja nav iespējams laikus sarīkot komitejas sanāksmi, sarunu grupas priekšsēdētājs un referents sarunu grupas vārdā sniedz ziņojumu komiteju koordinatoru sanāksmē.

4. Ja sarunu gaitā ir panākta provizoriska vienošanās, par to nekavējoties informē atbildīgo komiteju. Dokumentus, kuros redzams noslēguma trialoga iznākums, dara pieejamus atbildīgajai komitejai un publicē. Provizorisko vienošanos iesniedz

atbildīgajai komitejai, un tā pieņem lēmumu par to, vai apstiprināt šo provizorisko vienošanos vienā balsojumā ar nodoto balsu vairākumu. Ja provizorisko vienošanos apstiprina, to iesniedz izskatīšanai plenārsēdēb , tās izklāstā skaidri norādot tiesību akta projektā izdarītās izmaiņas.

5. Ja Reglamenta 57. un 58. pantā minētajām attiecīgajām komitejām rodas domstarpības, sīki izstrādātus noteikumus par sarunu sākšanu un norisi paredz Komiteju priekšsēdētāju konferences priekšsēdētājs saskaņā ar minētajos pantos izklāstītājiem principiem.

75. pants. Termiņu pagarināšana

1. Parlamenta priekšsēdētājs pēc Parlamenta delegācijas Samierināšanas komitejā pieprasījuma pagarina trešā lasījuma termiņus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 14. punktu.

2. Parlamenta priekšsēdētājs paziņo Parlamentam par visiem Parlamenta vai Padomes ierosinātiem termiņa pagarinājumiem, kas noteikti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 14. punktu.

76. pants. Samierināšanas komitejas sasaukšana

Ja Padome informē Parlamentu, ka tā nevar apstiprināt visus Parlamenta grozījumus Padomes nostājā, Parlamenta priekšsēdētājs vienojas ar Padomi par vietu un laiku, kad notiks pirmā Samierināšanas komitejas sanāksme. Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 10. punktā noteikto sešu vai, ja to pagarina, astoņu nedēļu termiņu sāk skaitīt no dienas, kad notiek Samierināšanas komitejas pirmā sanāksme.

77. pants. Delegācija Samierināšanas komitejā

1. Parlamenta delegācijai un Padomes delegācijai Samierināšanas komitejā ir vienāds locekļu skaits.

2. Delegācijas politiskais sastāvs atbilst Parlamenta dalījumam politiskajās grupās. Priekšsēdētāju konference nosaka, cik katras politiskās grupas deputātu darbosies kā Parlamenta delegācijas locekļi.

3. Politiskās grupas izvirza delegācijas locekļus katram samierināšanas gadījumam, vēlams no atbildīgās komitejas locekļu vidus, izņemot trīs locekļus, kurus ieceļ par pastāvīgajiem locekļiem kārtējās delegācijās uz 12 mēnešiem. Politiskās grupas izraugās trīs pastāvīgos locekļus no priekšsēdētāja vietnieku vidus, un tiem jāpārstāv vismaz divas dažādas politiskās grupas. Atbildīgās komitejas priekšsēdētājs un otrā lasījuma referents, kā arī jebkuras iesaistītās komitejas referents vienmēr ir delegācijas locekļi.

4. Delegācijā pārstāvētās politiskās grupas ieceļ aizstājējus.

5. Politiskās grupas, kuras nav pārstāvētas delegācijā, katrā var nosūtīt vienu pārstāvi uz jebkuru delegācijas iekšējo sagatavošanās sanāksmi. Ja delegācijā nav neviens pie politiskajām grupām nepiederoša deputāta, viens šāds deputāts var piedalīties jebkurā delegācijas iekšējā sagatavošanās sanāksmē.
6. Delegācijas darbu vada Parlamenta priekšsēdētājs vai viens no trijiem pastāvīgajiem locekļiem.
7. Delegācija pieņem lēmumu ar locekļu balsu vairākumu. Tās debates nav publiskas. Priekšsēdētāju konference nosaka papildu procesuālās pamatnostādnes par delegācijas darbu Samierināšanas komitejā.
8. Delegācija paziņo Parlamentam samierināšanas rezultātus.

78. pants. Kopīgais dokuments

1. Kad Samierināšanas komiteja ir vienojusies par kopīgu dokumentu, to ieraksta tās plenārsēdes darba kārtībā, kurai jānotiek pēc sešām nedēļām vai, ja termiņš ir pagarināts, pēc astoņām nedēļām kopš dienas, kad Samierināšanas komiteja ir apstiprinājusi kopīgo dokumentu.
2. Delegācijas priekšsēdētājs vai kāds cits delegācijas izvirzīts loceklis sniedz paziņojumu par kopīgo dokumentu, kuram pievieno ziņojumu.
3. Kopīgajam dokumentam nevar iesniegt grozījumus.
4. Par visu kopīgo dokumentu kopumā ir viens balsojums. To apstiprina, ja tas saņem nodoto balsu vairākumu.
5. Ja Samierināšanās komitejā nav izdevies panākt vienošanos par kopīgo dokumentu, Parlamenta delegācijas priekšsēdētājs vai kāds cits delegācijas izvirzīts loceklis sniedz paziņojumu. Pēc minētā paziņojuma notiek debates.
6. Parlamenta un Padomes samierināšanas procedūras laikā pēc otrā lasījuma [tiesību aktu] nevar nodot atpakaļ komitejai.
7. Trešajā lasījumā nepiemēro 51., 52. un 56. pantu.

III PIELIKUMS. Rīcības kodekss sarunu vešanai saistībā ar parasto likumdošanas procedūru¹

1. Ievads

Ar šo rīcības kodeksu tiek sniegtas norādes Parlamentam par to, kā vest sarunas visos parastās likumdošanas procedūras posmos, tostarp trešajā lasījumā, un tas būtu jālasa kopā ar Reglamenta 70. līdz 74. pantu.

Tas papildina attiecīgos noteikumus, kas iekļauti 2016. gada 13. aprīļa lestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu², kurš attiecas uz likumdošanas procesa pārredzamību un koordinēšanu, un Kopīgajā deklarācijā par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem³, par ko Parlaments, Padome un Komisija vienojās 2007. gada 13. jūnijā.

2. Vispārējie principi un sagatavošanās sarunām

lestāžu sarunas parastajā likumdošanas procedūrā balstās uz pārredzamības, pārskatatbildības un efektivitātes principiem, lai nodrošinātu, ka lēmumu pieņemšanas process ir uzticams, izsekojams un atklāts gan Parlamentā, gan attiecībā uz sabiedrību.

Parasti Parlamentam būtu jāizmanto visas iespējas, kādas tiek piedāvātas ikviēnā parastās likumdošanas procedūras posmā. Lēmumu sākt sarunas, jo īpaši nolūkā panākt vienošanos pirmajā lasījumā, uzskata par tādu lēmumu, kas tiek pieņemts, katru gadījumu izskatot atsevišķi un ņemot vērā katras konkrētās procedūras raksturīgos aspektus.

Ar iespēju sākt sarunas ar Padomi iepazīstina referents, vēršoties pie komitejas pilnā sastāvā, un tā pieņem lēmumu saskaņā ar attiecīgo pantu. Mandāts ir komitejas normatīvais ziņojums vai plenārsēdē pieņemtie grozījumi pirmā lasījuma sarunām, Parlamenta pirmā lasījuma nostāja agrīna otrā lasījuma vai otrā lasījuma sarunām un Parlamenta otrā lasījuma nostāja sarunām trešajā lasījumā.

Parlaments tiek informēts par lēmumiem sākt sarunas un izskata tos. Lai panāktu iespējamī lielāku likumdošanas procesa pārredzamību, Komiteju priekšsēdētāju konferences priekšsēdētājs regulāri informē Priekšsēdētāju konferenci, sniedzot sistemātisku un laicīgu informāciju par visiem komiteju lēmumiem sākt sarunas un par to dosjē progresu, kas tiek skatīti, piemērojot parasto likumdošanas procedūru. Visas vienošanās, kas panāktas sarunās, uzskata par provizoriiskām līdz brīdim, kad Parlaments tās ir pieņēmis.

¹ Apstiprināts Priekšsēdētāju konferencē 2017. gada 28. septembrī.

² OVL 123, 12.5.2016., 1. lpp.

³ OVC 145, 30.6.2007., 5. lpp.

Attiecībā uz pirmā, agrīna otrā un otrā lasījuma sarunām galvenā par sarunu vešanu atbildīgā struktūra ir atbildīgā komiteja, ko pārstāv sarunu grupa saskaņā ar 74. pantu. Trešajā lasījumā Parlamentu sarunās pārstāv tā delegācija Samierināšanas komitejā, kuru vada viens no priekšsēdētāja vietniekiem, kas ir atbildīgi par samierināšanu. Visā sarunu gaitā tiek ievērots politiskais līdzvars un visām politiskajām grupām ir tiesības būt pārstāvētām vismaz darbinieku līmenī.

Šo rīcības kodeksu pēc analogijas piemēro gadījumos, kad ir izpildīti 57. panta nosacījumi par iesaistīto komiteju procedūru vai 58. panta nosacījumi par kopīgo komiteju procedūru, jo īpaši attiecībā uz sarunu grupas sastāvu un sarunu norisi. Attiecīgo komiteju priekšsēdētājiem iepriekš būtu jāvienojas par kārtību, kādā tās sadarbojas iestāžu sarunās.

3. Sarunu norise un vienošanās finalizēšana

Lai palielinātu pārredzamību, Parlaments principā dod sabiedrībai iespēju būt labi informētai visā likumdošanas ciklā, cieši sadarbojoties ar pārējām iestādēm, lai sekmētu likumdošanas procesa izsekojamību. Tas ietver kopīgu paziņošanu par likumdošanas procedūru sekmīgiem iznākumiem, tostarp rīkojot kopīgas preses konferences vai jebkādā citā piemērotā veidā.

Sarunas trialogos pamatojas uz vienu kopīgu dokumentu (parasti tas ir dokuments ar vairākām slejām), kur ir norādīta attiecīgo iestāžu nostāja attiecībā uz citu iestāžu grozījumiem un arī kompromisa teksti, par kuriem ir panākta provizoriska vienošanās. Minētais dokuments ir visām iestādēm kopīgs dokuments, un abiem likumdevējiem būtu principā jāvienojas par visām versijām, kas tiek izplatītas trialogā. Pēc katra trialoga sarunu grupas priekšsēdētājs un referents atskaitās atbildīgajai komitejai vai tās koordinatoriem par sarunu virzību.

Ja tiek panākta provizoriska vienošanās ar Padomi, sarunu grupas priekšsēdētājs un referents pilnībā informē atbildīgo komiteju par sarunu iznākumu un tā tiek publiskota. Atbildīgā komiteja saņem izskatīšanai panākto provizoriskās vienošanās tekstu tādā formātā, kas skaidri parāda izmaiņas leģislatīvā akta projektā. Atbildīgā komiteja pieņem lēmumu saskaņā ar 74. pantu.

Sarunās panākto provizorisko vienošanos apstiprina rakstveidā, nosūtot oficiālu vēstuli. Ja vienošanās ir panākta pirmajā vai otrajā lasījumā, Pastāvīgo pārstāvju komitejas (COREPER) priekšsēdētājs apstiprina provizorisko vienošanos, nosūtot vēstuli atbildīgās komitejas priekšsēdētājam, savukārt, ja vienošanās ir panākta agrīnā otrajā lasījumā, atbildīgās komitejas priekšsēdētājs informē Padomi, ka viņš ieteiks plenārsēdei Padomes pirmā lasījuma nostāju, kas atbilst pagaidu vienošanās tekstam, pieņemt bez grozījumiem Parlamenta otrajā lasījumā.¹

¹ Sk. 18. punktu Kopīgajā deklarācijā par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem.

Jāparedz pietiekami ilgs laiks no pagaidu vienošanās apstiprināšanas komitejā līdz balsošanai plenārsēdē, lai politiskās grupas varētu sagatavot savu galīgo nostāju.

Saskaņā ar 203. pantu tiek veikta provizoriskās vienošanās galīgā juridiski lingvistiskā pārbaude. Provizoriskās vienošanās tekstā nedrīkst izdarīt nekādas izmaiņas, pirms attiecīgā līmenī nav saņemta skaidra Parlamenta un Padomes piekrišana.

4. Palīdzība sarunu komandai

Sarunu grupai tiek nodrošināti visi resursi, kas vajadzīgi, lai tā varētu pienācīgi veikt savu darbu. Tai palīdz administratīvā projekta komanda, ko koordinē atbildīgās komitejas sekretariāts, un tajā būtu jāpiedalās vismaz Likumdošanas jautājumu nodaļai, Juridiskajam dienestam, Tiesību aktu direktorātam, Parlamenta Preses dienestam un citiem attiecīgajiem dienestiem, par ko lēmumu pieņem, katru gadījumu izskatot atsevišķi. Politisko grupu padomdevēji tiek aicināti uz sanāksmēm, kurās tiek veikts darbs pirms vai pēc trialoga sanāksmēm. Likumdošanas jautājumu nodaļa koordinē administratīvās palīdzības sniegšanu Parlamenta delegācijai Samierināšanas komitejā.

IV PIELIKUMS. Padomes prezidentūru secība¹

Prezidentūru secība grupās pa trijām dalībvalstīm (prezidentvalstu trijotne)

Rumānija	janvāris–jūnijs	2019
Somija	jūlijs–decembris	2019
Horvātija	janvāris–jūnijs	2020
Vācija	jūlijs–decembris	2020
Portugāle	janvāris–jūnijs	2021
Slovēnija	jūlijs–decembris	2021
Francija	janvāris–jūnijs	2022
Čehija	jūlijs–decembris	2022
Zviedrija	janvāris–jūnijs	2023
Spānija	jūlijs–decembris	2023
Belgija	janvāris–jūnijs	2024
Ungārija	jūlijs–decembris	2024
Polija	janvāris–jūnijs	2025
Dānija	jūlijs–decembris	2025
Kipra	janvāris–jūnijs	2026
Īrija	jūlijs–decembris	2026
Lietuva	janvāris–jūnijs	2027
Grieķija	jūlijs–decembris	2027
Itālija	janvāris–jūnijs	2028
Latvija	jūlijs–decembris	2028
Luksemburga	janvāris–jūnijs	2029
Nīderlande	jūlijs–decembris	2029
Slovēnija	janvāris–jūnijs	2030
Malta	jūlijs–decembris	2030

¹ OVL 208, 2.8.2016., 42. lpp.

V PIELIKUMS. Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības — ietekme uz parastajā likumdošanas procedūrā izmantotajiem vairākumiem un obligātajiem minimumiem

Parastajā likumdošanas procedūrā izmantotie vairākumi	
Parlamentā	
Vienkāršs balsu vairākums:	nodoto balsu vairākums
Kvalificēts balsu vairākums:	visu deputātu balsu vairākums (plenārsēdes balsojumā tās ir 353 balsis no 705)
Padomē	
Vienkāršs balsu vairākums:	dalībvalstu vairākums (14 dalībvalstis, kas balso par)
Kvalificēts balsu vairākums:	"par" 55 % dalībvalstu (proti, 15 dalībvalstis), kuras pārstāv vismaz 65 % ES iedzīvotāju
Vienprātība:	visas dalībvalstis ir nobalsojušas par (atturēšanās nekavē lēmumu pieņemt vienprātīgi)

Parlamentā pieprasījumiem attiecībā uz piemērojamo procedūru izmantotie obligātie minimumi	
Zems obligātais minimums	viena divdesmitā daļa Parlamenta deputātu vai viena politiskā grupa (36 deputāti)
Vidējs obligātais minimums	desmitā daļa Parlamenta deputātu no vienas vai vairākām politiskajām grupām vai atsevišķi deputāti, vai abu variantu kombinācija (71 deputāts)
Augsts obligātais minimums	viena piektā daļa Parlamenta deputātu no vienas vai vairākām politiskajām grupām vai atsevišķi deputāti, vai abu variantu kombinācija (141 deputāts)